PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 26 (6313) | TRST, torek, 1. februarja 1966

PO 37 DNEH LETALSKEGA PREMIRJA SO ZDA ZAOSTRILE SVOJ NAPAD

Ameriški predsednik Johnson je ukazal obnovitev bombardiranja Severnega Vietnama

V dolgi izjavi ponavlja predsednik znane ameriške argumente - Verjetno danes seja varnostnega sveta na zahtevo ZDA

WASHINGTON, 31. — Predsednik Johnson je odredil obnovitev bombardiranja Severnega Vietnama in ameriška letala so že včeraj začela znova zasipati severnovietnamsko ozemlje z bombami. Bombardiranje se je obnovilo po izkrcanju 4000 pripadnikov ameriške mornariške pehote s popolno vojaško opremo, s tanki in vozili na južnovietnamskem ozemlju. Hkrati je ameriška vlada celo zahtevala nujno sejo varnostnega sveta OZN, na kateri bo skušala opravičiti svoj napad.

Hanojski radio je sporočil, da so ameriški bombniki izvedli napade na obljudena področja v raznih pokrajinah Severnega Vietnama. Pri tem je bilo sestreljenih pet ameriških letal, več drugih pa je bilo zadetih. Komentator radia je poudaril, da sledi ameriško bombardiranje popolnemu neuspehu lažne mirovne ofenzive.

Komisija severnovietnamskega vojaškega poveljstva za povezavo je protestirala pri mednarodni nadzorstveni komisiji za Vietnam zaradi obnovitve bombardiranja. Protest poudarja, da to povzroča zelo resno nevarnost za mir v jugovzhodni Aziji. Nota poudarja, da gre za grobo kršitev ženevskih sporazumov iz leta 1954 in mednarodnega zakona, ter zahteva popoln umik ameriških čet iz Vietnama in konec barbarskega bombardiranja.

Ameriški predstavnik v OZN Goldberg je poslal predsedniku varnostnega sveta pismo, v katerem pravi, da bi moral varnostni svet «nujno in pozitivno» proučiti stanje, ki je nastalo z vojno v Vietnamu, ter se truditi, da pride do «hitre rešitve» krize. Goldberg omenja, da severnovietnamski predsednik Hošiminh našteva v svojem pismu od 24. januarja nekaterim državnim poglavarjem nekatere pogoje, ki so nesprejemljivi za ZDA, «ker to pomeni od ZDA zahtevati, naj sprejmejo hanojsko rešitev, še preden se začnejo pogajanja».

V krogih v OZN domnevajo, da bo seja varnostnega sveta morda že jutri in da bo trajala več dni. Ta seja bo prva, od kar šteje po 1. januarju varnostni svet 15 članov namesto dosedanjih 11. Za odobritev resolucij je potrebno 9 ugodnih glasov, seveda če nobena od petih velesil ne postavi veta. Nocoj je Goldberg predložil tudi načrt resolucije, ki naj bi jo varnostni svet proučil na seji, ki bo verjetno jutri. Resolucija predlaga, naj varnostni svet pozove prizadete vlade, da začnejo takoj pogajanja brez pogojev, da se organizira konferenca, na kateri naj bi proučili izvajanje ženevskih sporazumov iz leta 1954 in 1962 in obnovitev trajnega miru v jugovzhodni Aziji.

Prva točka dnevnega reda konference bi morala biti konec sovražnosti v Vietnamu pod učinkovitim nadzorstvom. Ameriški načrt predlaga, naj varnostni svet ponudi svoje dobre usluge, tudi v obliki arbitraže in posredovanja.

Ameriški predsednik Johnson je v zvezi z obnovitvijo bombardiranja govoril, po televiziji in zagovarjal ameriško napadalno vojno. Dejal je, da je ukazal obnovitev bombardiranja, da pa bo še dalje iskal «mirno rešitev». Trdil je, da hanojska vlada ni pokazala nobene želje do pogajanj. Sporočil je tudi, da je dal ukaz ameriškemu predstavniku v OZN Goldbergu, naj zahteva takojšnjo sejo varnostnega sveta, na kateri bo predložil poročilo, stanju v Vietnamu in besedilo resolucije, ki naj «odpre pot k mirovni konferenci».

Predsednik je trdil, da so od vsega začetka bombardirali samo vojaške objekte in da to bombardiranje strogo nadzorujejo. Dalje je dejal, da «tisti, ki so vodili in poživljali napad proti Juž. Vietnamu, niso mogli zahtevati nobene nedotakljivosti, kar se tiče vojaških povračil». Predsednik je trdil, da je obnovitev letalskih napadov «postala potrebna zaradi trajanja komunističnega napada in zaradi tega, ker so ZDA in druge države, ki so delale za mir, naletele samo na obnovljeno nasilje in na stalna napadalna dejanja». Johnson je tudi trdil, da bosta poročilo in načrt resolucije, ki ju bo predložil Goldberg varnostnemu svetu, «v skladu z obnovljenim pozivom papeža Pavla VI.» in je pripomnil, da uživa ta poziv vso njegovo naklonjenost.

Kakor je znano, je papež v svojem sobotnem govoru predlagal, naj bi OZN na pobudo nevtralnih držav posredovala v tem sporu. Johnsonovo sklicevanje na ta poziv pa kaže skrajen cinizem, ker papež prav gotovo ni pri tem mislil, da bodo ZDA obnovile bombardiranje Severnega Vietnama.

Johnson je trdil, da je namen bombardiranja Severnega Vietnama «zadeti poti, po katerih stalno prihajajo ljudje in orožje v Južni Vietnam». Trdil je, da je ameriška mirovna ofenziva v 37 dneh letalskega premirja «naletela samo na obtožbe in odklonitve». Dalje je izjavil, da se je ves čas prekinitve bombardiranja in tudi med premirjem na kopnem v Južnem Vietnamu «nadaljevalo nasilje proti južnovietnamskemu ljudstvu, proti sajgonski vladi in njenim vojakom in proti ameriškim silam». Dodal je: «Sedaj jasneje ve, kdo vztraja pri napadu in kdo deluje za mir.» Dalje je Johnson izjavil, da vse dotlej, dokler ne bo miru v Južnem Vietnamu, «imajo ameriške čete in čete drugih držav na tem ozemlju pravico, da jih ZDA podprejo z vso silo in odločnostjo».

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je govoril na tiskovni konferenci takoj po govoru predsednika Johnsona. V glavnem je ponovil vse argumente, ki jih je bil omenil Johnson. Podrobno je govoril o ameriški «mirovni ofenzivi» in je dejal, da so bili «ameriški napori negativni». Ponovil je, da se je ves čas letalskega premirja «nadaljevalo prihajanje mož in materiala iz Severnega Vietnama v Južnega», in dodal, da bodo ZDA izpolnile svoje obveznosti v Južnem Vietnamu. Pripomnil je: «Nasprotniki mislijo, da bodo vojaško zmagali, toda dobro bo, če bodo opustili to upanje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

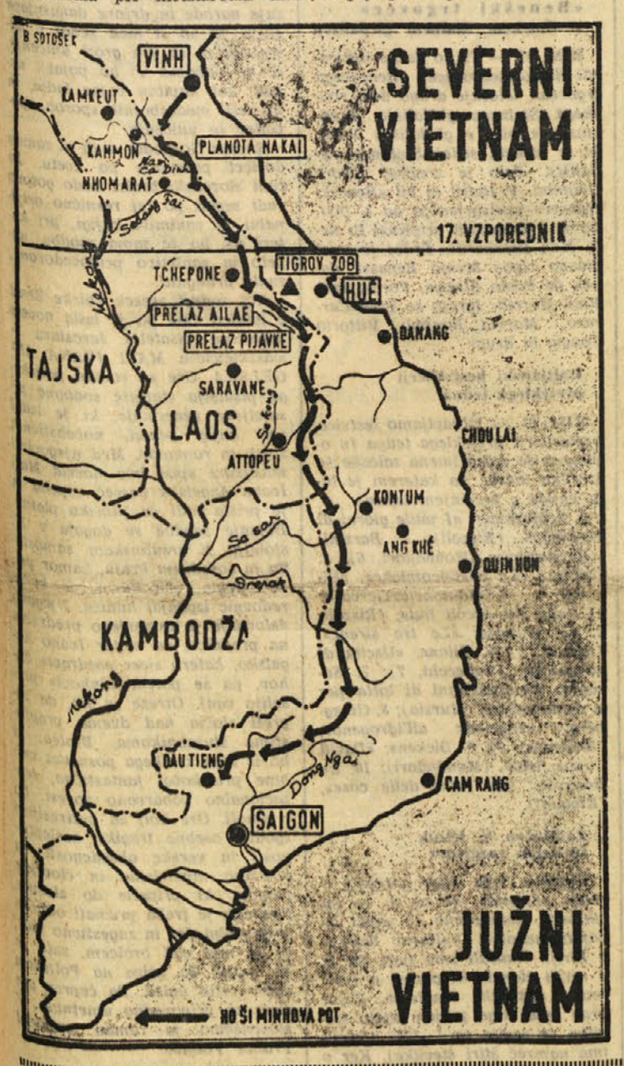

OSTRA REAKCIJA V MOSKVI

Uradna izjava sovjetske vlade ugotavlja, da ZDA nočejo konca vojne

Komentar «Izvestij» in agencije Tass

MOSKVA, 31. — Agencija Tass je objavila nocoj uradno izjavo sovjetske vlade, v kateri poudarja, da obnovitev ameriškega bombardiranja mest in vasi Severnega Vietnama istočasno z začetkom velikih ofenziv v Južnem Vietnamu še bolj slabša mednarodni položaj.

«V prizadevanju, da pride do konca spopada, je vlada Vietnamske demokratične republike nedavno ponovno pokazala pripravljenost na pravično rešitev vietnamskega vprašanja v skladu z interesi vietnamskega ljudstva. Konec januarja, nadaljuje izjava, je predsednik Hošiminh poslal številnim državnim in vladnim poglavarjem pismo, v katerem pravi, da če ZDA res hočejo mir, morajo priznati program štirih točk severnovietnamske vlade in potrditi priznanje s konkretnimi ukrepi. Dokončno in brezpogojno morajo ukiniti bombardiranje in vsako vojaško dejavnost proti Severnemu Vietnamu. Samo to lahko pripelje do mirne rešitve vietnamskega vprašanja.

Obnovitev bombardiranja dva dni potem, ko je predsednik severnovietnamske države sporočil to novo pobudo, kaže, da ZDA dejansko nočejo konca vojne v Vietnamu in so s tako imenovano mirovno ofenzivo izvedle diplomatsko pretvezo, katere namen je bil varati mednarodno javno mnenje in pripraviti tla za nadaljnjo razširitev napada.»

Izjava poudarja, da obnovitev bombardiranja ne more ustvariti primernega ozračja za mirno rešitev, in dodaja, da ne glede na to, kako ameriška vlada presoja hanojsko stališče, ne more nobena stvar opravičiti novih napadalnih dejanj, ki so v nasprotju s pravom in človečanstvom.

«Borba vietnamskega ljudstva za svobodo, nadaljuje izjava, je življenjske važnosti za vse napredno človeštvo. Združitev naporov vseh socialističnih držav, vseh protiimperialističnih in naprednih sil v podpori Vietnamu zadobiva ogromno važnost. Sovjetska zveza, zvesta svojim mednarodnim dolžnostim, bo dajala Vietnamski demokratični republiki vso potrebno podporo.

Ameriški krogi, ki so odgovorni za nova napadalna dejanja, si ne smejo delati utvar, da bodo mogli streti voljo vietnamskega ljudstva. Nobenega dvoma ni, da bo ameriški napad na Vietnam doživel neizbežen poraz, in pravična stvar obrambe svobode bo zmagala.»

Moskovska «Izvestja» pišejo, da so Američani «odvrgli lažno krinko mirovne ofenzive». «Vodilni krogi ZDA, nadaljuje list, se postavljajo proti svetovni javnosti in proti večini ameriške javnosti. Ves svet je namreč prepričan, da je bombardiranje onstran 17. vzporednika nepotrebno in nečloveško in ne pomaga Ameriki, da bi se rešila iz slepe ulice, v katero je zašla. Blazno je misliti, da se bodo rešile iz zagate z uporabljanjem istih sredstev, ki so povzročila to zagato.»

Zatem pripominja list, da, če bi ZDA res hotele ustaviti napad, bi svojo pobudo podkrepile z dejanji. Toda takih konkretnih dejanj ni in jih nikoli ni bilo. Na koncu opozarja list, da napadalci ne smejo pozabiti, da pomeni obnovitev brutalnega bombardiranja Severnega Vietnama izziv vsemu človeštvu, ki vidi v politiki ameriških vodilnih krogov ogrožanje miru.

Tudi agencija «Tass» je ostro obsodila ameriška dejanja. Agencija poudarja, da je mirovna ofenziva služila Američanom za pripravo nove stopnje vojne. Zatem pravi agencija, da je predsednik Johnson, s tem da se je delal, kakor da se trudi za mir v Vietnamu, skušal s propagando doseči, kar mu je do sedaj ubezalo na bojnem polju.

«Če bi Washington res hotel razširiti vietnamsko krizo, pravi «Tass», bi sklenil za vedno in brez pogojev ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama. Sprejel bi stališče hanojske vlade v 4 točkah, ki sicer vsebujejo bistvo ženevskih sporazumov o Indokitajski iz leta 1945. Priznal bi narodnoosvobodilno fronto kot edino predstavnico južnovietnamskega ljudstva. Toda nič od vsega tega; nasprotno: po poročilih zahodnega tiska se je washingtonska vlada obvezala pri sajgonski vladi, da ne bo priznala osvobodilne fronte. V 37 dneh prekinitve bombardiranja je nadaljevala vojaško dejavnost proti južnovietnamskim patriotom in ni ustavila pošiljanja novih vojakov in novega orožja.» Agencija zaključuje: «Dejanja obsojajo hinavščino ameriških voditeljev, ki z obnovitvijo bombardiranja začenjajo, kakor sami izjavljajo, novo razdobje stopnjevanje vojne. Washingtonski «sokoli» pa bi morali vedeti, da je pri nekaterih dejanjih lahko zdrkniti v prepad.»

Danes nova seja razorožitvene konference

ŽENEVA, 31. — Voditelj britanske delegacije na razorožitveni konferenci Lord Chalfont se je danes sestal na delovnem kosilu z voditeljem sovjetske delegacije Carapkinom. Domnevajo, da sta govorila o prepovedi širjenja jedrskega orožja, o katerem bodo jutri znova razpravljali na seji konference. Pričakuje se, da bodo jutri obrazložili svoje stališče predstavniki še drugih vzhodnih in zahodnih držav ter predstavniki nevezanih držav.

RAZVOJ VLADNE KRIZE V ITALIJI

Moro poročal predsedniku republike in pričel razgovore s strankami

Danes bo prvi razgovor štirih - Socialisti in socialdemokrati nasprotujejo vstopu Scelbe v vlado - Danes stavka 1.200.000 kovinarjev

RIM, 31. — Predsednik vlade Moro je danes dopoldne poročal predsedniku republike Saragatu o dosedanjem razvoju pogajanj za rešitev vladne krize, popoldne pa je pričel razgovore s predstavniki štirih vladnih strank. Jutri bo Moro pričel skupne sestanke štirih strank, ki bodo po predvidevanjih trajali do četrtka, ko bo ponovno poročal predsedniku republike in v primeru ugodnega razvoja pogajanj umaknil «pridržek», s katerim je pričel pogajanja.

Še pred pričetkom današnjih pogajanj sta se sestala tajnik PSDI Tanassi in namestnik tajnika PSI Brodolini, s čimer se je nadaljevala praksa posvetovanj med obema strankama, s katero so bili pričeli med sedanjo krizo.

Predsednik Moro je v palači Chigi sprejel ob 17.30 delegacijo PSDI, ki jo je vodil tajnik Tanassi, sestavljali pa namestnik tajnika Cariglia, predsednika skupine senatorjev Viglianesi in poslancev Bertinelli. Po razgovoru je Tanassi izjavil novinarjem, da so obrazložili Moru sklepe vodstva stranke ter parlamentarnih skupin, ki se nanašajo na nadaljevanje in na okrepitev politike levega centra. Na vprašanje novinarjev, če so tudi socialdemokrati zahtevali globalna pogajanja in torej pogajanja tako o programu kot o strukturi vlade, je Tanassi izrecno odgovoril, da so tudi za socialdemokrate ta vprašanja povezana. Zanikal pa je, da bi govorili o prisotnosti predstavnikov raznih struj v vladi, oziroma o raznih osebnostih. Poudaril je, da PSDI meni, da mora imeti vlada «uravnovešeno politično strukturo», kar naj bi pomenilo, da gre za ravnotežje med zadoščitvami političnih ministrstev.

Uro kasneje je Moro sprejel socialistično delegacijo, ki jo je vodil tajnik De Martino, sestavljali pa so jo namestnik tajnika Brodolini, predsednika skupine senatorjev Tolloy in poslanec Ferri.

Po razgovoru je tajnik De Martino dejal, da so govorili izključno o sklepih izvršnega odbora PSI. Povedal je, da se bodo skupni razgovori predstavnikov štirih strank pričeli jutri ob 11. uri v palači Chigi. Ne bo se sestalo vodstvo PSI, pač pa se bosta ponovno sestali jutri ob 10. uri delegaciji PSDI in PSI.

Nato je Moro sprejel predstavnika PRI La Malfo in namestnika tajnika Terrana, kasneje, ob 20.30 pa tajnika KD Rumorja, predsednika vsedržavnega sveta stranke Piccionija, predsednika skupine v senatu Gavo in v poslanski zbornici Zaccagninija.

Iz uradnih poročil o današnjih razgovorih izhaja enotnost stališč PSDI in PSI, ki zahtevata «globalne» razgovore in torej, da je treba vzporedno govoriti o programu in o osebnostih, ki naj v novi vladi ta program izvedejo. Iz previdnih Tanassijevih izjav verjetno sledi, da se socialdemokrati ne upirajo do skrajnih posledic vstopu Scelbe v vlado, oziroma da se upirajo, da bi prevzel važnejše «politično» ministrstvo. V tej zvezi so tudi značilne govorice, da zahtevajo v novi vladi Fanfanijevi pristaši tri ministrstva: zunanje ali proračun, delo in državne udeležbe, Scelba pa bi prevzel ministrstvo za zunanjo trgovino. Socialisti pa menda nameravajo zamenjati ministra Pieraccinija in Arnaudija s Tolloyem in s Brodolinijem.

Vzporedno s položajem v Rimu se razvijajo tudi pogajanja za rešitev krize deželne vlade Sicilije. Vse štiri stranke levega centra Sicilije so potrdile namero, da ponovno sestavijo vlado levega centra. Razgovori bodo v prihodnjih dneh deloma v Rimu ob prisotnosti predstavnikov osrednjih vodstev, deloma pa v Palermu.

Danes bo 24-urna enotna stavka uslužbencev kovinarskih podjetij po vsej Italiji in to tako zasebnih kot državnih družb. Stavkalo bo okoli milijon dvesto tisoč kovinarjev, saj gre za eno najvažnejših sindikalnih kategorij. Do stavke je prišlo, ker delodajalci niso privolili pogajanja za obnovitev delovne pogodbe in v bistvu zahtevajo «zmrznjenje plač».

Po petih dneh živahne diskusije na XI. kongresu KPI v Rimu

Longo potrjen za gen. tajnika KPI Ingraove koncepcije dokončno zavrnjene

Soglasna odobritev Longovega poročila - Ostra obsodba ameriškega napada na Vietnam - V kongresne teze bodo vključene tudi nekatere spremembe glede narodnih manjšin, zaradi katerih je tržaška delegacija predlagala posebno konferenco predstavnikov KPI iz treh dežel

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 31. — Točno ob 16.40 danes zvečer se je XI. kongres KPI slovesno zaključil. Stoje so delegatje in gostje zapeli Internacionalo in Bandiera Rossa ob neprestanem ploskanju. Nato so začeli zapuščati dvorano. Dobro uro prej so odšli v posebno sejno dvorano, kjer so za zaprtimi vrati volili člane centralnega komiteja, centralne kontrolne komisije in nadzorni odbor. Že na samem glasovanju so izvolili za generalnega sekretarja partije Luigija Longa, a za predsednika centralne kontrolne komisije Scoccimarra. Vsi izvoljeni organi se bodo sestali jutri popoldne, da izvolijo razne vodilne organe partije. Vseh članov centralnega komiteja je 151 a članov centralne kontrolne komisije 51.

Izvolitev novih posebnih partijskih organov je sporočil zbranim delegatom, povabljencem in gostom Arturo Colombi, član bivšega vodstva, ki je predsedoval popoldanskemu zasedanju. Colombi je še enkrat poudaril resnost nalog, ki čakajo stranko ter je pozval člane, naj tesno sodelujejo pri izvajanju sklepov, ki jih je sprejel kongres.

Sodeč po že neuradnih vesteh sta bila izvoljena v centralni komite tudi dva Tržačana, in sicer Vittorio Vidali in Arturo Calabria. Izvoljen je bil tudi Giacomo Pellegrini, član videmskega pokrajinskega komiteja, ki je v deželnem svetu F.-J.k. tudi podpredsednik. V seznamu članov centralne kontrolne komisije pa je Mario Lizzero. V CK je bil izvoljen tudi Pietro Ingrao in z njim še nekatere druge osebnosti, ki so mu blizu.

Včerajšnje popoldansko zasedanje se je začelo s poročilom predsednika komisije za organizacijska vprašanja in za partijski statut. Delegati so odobrili poročilo in nekatere spremembe statuta, ki so bile predložene. Po zadnjih posegih v diskusijo predvčerajšnjim, se je kongres v bistvu že zaključil. Vsi kongresisti so z nestrpnostjo pričakovali Longov zaključni govor. Iz Longovega zaključnega govora posnemamo: Poudaril je predvsem, da se je ta kongres KPI vršil v trenutku, ko je v Italiji nastopila huda vladna kriza. Že samo to dejstvo dokazuje, da so se varali vsi tisti, ki so mislili, da je v državi položaj ustaljen in da ni upanja, da bi se spremenil. Pri tem je Longo dejal: «Zgodovina vedno razvija vse v naprej pripravljene sheme» in nadaljeval: «Delu našega kongresa so sledili milijoni Italijanov, ne samo tistih, ki so že z nami, temveč tudi oni, ki iščejo izhoda iz krize, v kateri se država nahaja. Javno smo vodili debato, ki je bila globoko demokratična». Nadalje je izjavil, da z izoblikovanjem nove vlade, kjer bi sodeloval center ali pa kak njegov pristaš, «nobena levičarska sila ne more sprejeti osnovnih točk programa, ki ga vodstvo krščanske demokracije skuša sedaj vsiliti drugim strankam levega centra». Longo je še pripomnil, da bi hotela sedaj krščanska demokracija zvrniti na svoje zaveznike ceno, ki bi jo ona morala plačati za svojo enotnost. «Vse te zahteve,» je nadaljeval govornik, «so nesprejemljive za levičarske sile; toda mi ne moremo ostati križem rok. Kongresno dvorano moramo zapustiti s trdnim neposrednim sklepom, da pripravimo javno mnenje do tega, da izrazi odpor in gnev vseh demokratov spričo dejstva, da je prišlo že do tega, da se postavlja perspektiva vlade s sodelovanjem Scelbe oziroma njegovih somišljenikov. Preprečiti danes vlado s Scelbovim sodelovanjem pomeni preprečiti borbe, ki bi utegnile biti jutri zelo ostre in krvave.»

Luigi Longo je nato orisal politični položaj v Italiji ter je izjavil, da čakajo Partijo velike in obvezne naloge v trenutku, ko je postalo očitno, da levi center ni izpolnil svojih obljub. Spričo tega, je dejal, da imata prav Amendola in Novella, ko trdita, da je treba reševati konkretne probleme delavskega razreda in ljudskih množic, kar se večkrat pozablja spričo splošnih vprašanj razvoja v državi. Na ta konkretna vprašanja je treba dati primeren odgovor.

V nadaljevanju je govornik orisal položaj, ki je nastal na gospodarskem družbenem in političnem področju ter zaključil, da je treba napraviti konec s sistemom, ki ruši vsako svobodo, vsakršno možnost napredka. Posebej pa je še napadel vse poskuse, da vlada levega centra monopolizira v državi vse položaje od občin, pokrajin, dežel do vrha države same.

Generalni tajnik je nato omenil, da obstajajo sile, ki se danes lahko zmagovito zoperstavijo socialdemokratizaciji enega dela delavskega razreda. To so levičarske sile — nova Lombardijeva levica, mladi socialisti v okviru PSI. Poleg teh pa je še PSIUP. Govornik je pripomnil, da skušajo voditelji PSI in PSDI izvesti združitev obeh strank, prav ko socialdemokratične skupine po vsem svetu nazadujejo.

Longo je nato obravnaval perečе vprašanje vojne v Vietnamu. Sporočil je udeležencem kongresa zadnje radijske vesti glede ponovnih zračnih napadov Amerikancev na Severni Vietnam. Med drugim je dejal, da je igrala politika vlade levega centra glede Vietnama določeno vlogo pri padcu vlade. Na vsak način pa pribijamo na najbolj odločen in odgovoren način — je dejal — da bo vsak poskus nove vlade podpiranja napada proti Vietnamu sprožil oster odpor.

Longo je nato obravnaval vprašanje sodelovanja med komunisti in katoličani. V tej zvezi je spodbijal razne trditve konservativnega in demokristjanskega tiska. Med drugim se je pri tem oprl na encikliko «Pacem in terris» Janeza XXIII. ter na zaključke vatikanskega koncila. Izkoristil pa je priliko, da je podal mnenje KPI glede vprašanja bodoče ureditve Italije na socialistični podlagi. Komunisti nasprotujejo «konfesionalni ureditvi» države a prav tako so tudi proti «brezbožnosti države», zastopajo pa koncepcijo laične države, kjer bi morali imeti vsi enake pravice.

V drugem delu svojega zaključnega govora je Longo obravnaval konkretna vprašanja, ki so jih govorniki poudarili v diskusiji. Gre za vrsto vprašanj, ki tarejo posamezne organizacije KPI v državi, a tudi tista, ki zadevajo splošno politiko partije in vprašanja njene notranje ureditve.

Jasno je da so Ingraove koncepcije popolnoma propadle. V tej zvezi je govornik poudaril, da je treba zavreči vsakršno zamisel končno izdelanega načrta za gospodarsko socialno preobrazbo italijanske družbe. Tak načrt se bo uspel poroditi šele v teku borbe vseh demokratičnih sil, če bodo enotno nastopale proti konservativnim silam v državi.

Konkretno je Longo omenil Ingraa ko je govoril o vprašanju javnosti debate. Tudi on je menja, da Ingrao ni odgovoril na določena vprašanja, ki jih je postavil Longo v svojem poročilu. Longo je izjavil, da se je demokratično življenje partije v teh letih močno razvilo in da partija ne bo nikoli dovolila, da bi se ustvarile skupine in struje ter bo vedno zastopala načelo demokratičnega centralizma. Pokrajinskemu voditelju južne Italije Reichlinu, ki spada v Ingraov krog, pa je Longo izrecno priznal lojalnost do partije in njenih sklepov.

Delegati so sprejeli Longov govor z burnim ploskanjem in s petjem «Bandiera rossa». Nato je stopil na govorniško tribuno stari francoski komunist Jacques Duclos, ki je v kratkem neprevajanem govoru prinesel delegatom in povabljencem zagotovilo vseh inozemskih delegacij komunističnih partij, da se bodo borile proti agresiji ZDA v Vietnamu ter za obrambo neodvisnosti vietnamskega ljudstva. Delegati so neprestano prekinjali njegov govor z burnimi aplavzi ter so na koncu vzklikali severnovietnamskemu voditelju Hošiminhu.

Takoj nato je Giorgio Napolitano podal poročilo politične komisije, ki je predložila, naj kongres odobri Longovo poročilo in poročilo politične komisije. Delegati so soglasno odobrili oba dokumenta. Napolitano je izjavil, da bodo vnesli v besedilo kongresnih tez nekatere spremembe glede vprašanja narodnih manjšin. Te zahteve sta namreč postavili tržaška in bocenska delegacija. Zvedeli smo tudi, da je tržaška delegacija zahtevala, da bi prišlo čimprej do konference predstavnikov KPI v deželah, kjer obstajajo narodne manjšine. Naloga konference bi bila, da se vprašanje narodnih manjšin ponovno proučí v luči novo nastalega položaja.

Vl. K.

U Tant kandidat za Nobelovo nagrado

STOCKHOLM, 31. — Skupina švedskih parlamentarcev je predlagala glavnega tajnika OZN U Tanta za Nobelovo nagrado za mir za leto 1966.

Skupina je mnenja, da je U Tant v veliki meri zaslužil to odlikovanje zaradi velikih naporov v obrambo miru na svetu.

Jugoslovanski tisk obsoja obnovitev bombardiranja

Johnsonova poslanica Titu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 31. — Sklep ameriške vlade o nadaljevanju bombardiranja Severnega Vietnama je razočaral pričakovanja vse svetovne miroljubne javnosti in tudi jugoslovanske, ki je upravičeno upala, da bo vlada ZDA upoštevala mnenje skoraj vsega prebivalstva na svetu in med drugim nasvete mnogih Američanov, ki so zahtevali, naj se bombardiranje ne nadaljuje in naj se prizna osvobodilna fronta kot zakonit zastopnik vietnamskega ljudstva pri pogajanjih.

Argumenti, ki jih navaja predsednik ZDA Johnson v opravičilo sklepa o nadaljevanju bombardiranja, ki so verjetno prikazani tudi v poslanici, ki jo je danes izročil na Brionih odpravnik poslov ameriškega veleposlaništva v Beogradu Irwin Tobin predsedniku Titu, so po mnenju političnih krogov v Beogradu nevzdržni. «Voditi neobjavljeno vojno proti suvereni državi,» poudarja nocojšnja «Politika», ne more nihče na tem svetu prepričljivo sprejeti kot dejanje samoobrambe. Pričakovati podporo, oziroma razumevanje za tako ravnanje, lahko samo pomeni, da nekdo zavestno samega sebe slepi.» «Politika» ugotavlja, da je danes vedno manj Američanov, ki verjamejo v zmago v Vietnamu, in ugotavlja, da vedno bolj prevladuje mnenje na svetu, da je v tej vojni mogoča samo ena alternativa: ali katastrofalna razširitev vojne, v katero bi Amerika vedno bolj tonila in prinašala nesrečo tudi drugim, ali pa pogajanja s tistimi, ki jih Amerika sedaj napada.

Še odločnejša v obsodbi sklepa ameriške vlade je «Borba», ki piše, da se ZDA s tem sklepom približujejo splošni vojni, ki jo bo težko omejiti samo na jugovzhodno Azijo. «Borba» nadalje vidi v tem sklepu nepripravljenost vodilnih osebnosti ZDA, da se osvobodijo nekaterih napačnih predstav o realnosti tega sveta in lastne vloge. Kaže, da so nekateri odgovorni voditelji v Washingtonu preveč obremenjeni z lastnimi predstavami, da kakor koli razumen član pričakuje zmago v tej vojni,» piše «Borba». Zato je sklep o nadaljevanju vojne še bolj nesmiseln, ker zahteva brezkončne človeške žrtve. Posebno vprašanje je: mar se pobudniki te poteze ne zavedajo nevarnosti vojaške intervencije drugih držav in s tem nove svetovne vojne? «Borba» zaključuje z zagotovitvijo, da nima nihče pravice igrati se z obstojem človeštva, čeprav bi bil prepričan v lastno moč in obseden s kakršnim koli lažnim mesijanstvom. «Zadnji čas je, da ZDA v lastnem interesu in v interesu celotne mednarodne skupnosti proučijo svoje pozicije v mednarodnem življenju in da svoje ogromne zmogljivosti usmerijo v konstruktivno smer. Za to še vedno ni prepozno,» zaključuje «Borba».

B. B.

MED DEMONSTRACIJAMI

Policija ubila rudarja

BRUSELJ, 31. — Med demonstracijami proti zapori nekega rudnika je bil ubit en rudar, pet pa je bilo ranjenih, ko so pričeli orožniki streljati. Rudarji so proglasili stavko, ker je grozila zapora nekaterih rudnikov, za katere trdijo, da so deficitarni. Rudniki so v kraju Genk v severnovzhodnem področju Belgije. V tem kraju je že včeraj prišlo do demonstracij in do spopadov s policijo.

Po policijskih vesteh je do tragičnega streljanja prišlo, ko je okoli 600 rudarjev zasedlo strojnico in električno centralo rudnika Waterschei. Poveljnik orožnikov polk. Megank je izjavil, da so orožniki skušali stavkajoče pregnati iz obratov, čemur pa so se uprli. Orožniki so najprej metali solzilne bombe, ko pa so jim zmanjkale, so ustrelili v zrak in nato proti nogam stavkajočih. Trdil je, da je krogla slučajno zadela 27-letnega Jana Latosa ter ga ubila. Te izjave seveda ne pojasnjujejo, kako je bilo ranjenih drugih pet delavcev. Med neredi je bilo ranjenih tudi devetnajst orožnikov.

DANES

Včerajšnja vest o ponovnem ameriškem bombardiranju Severnega Vietnama — po 37 dneh prekinitve — ni prišla nenadoma. Bombardiranje obsoja ves miroljubni svet, ki odločno zavrača Johnsonove in Ruskove izgovore in se zgraža, da vlada ZDA smatra za potrebno sklicati celo nujno sejo Varnostnega sveta OZN, na kateri bo ameriški delegat po Johnsonovem nalogu predložil načrt resolucije, ki bo «v skladu z obnovljenim pozivom papeža Pavla VI.,» ki prav gotovo ni imel v mislih obnove bombardiranja.

Komisija severnovietnamskega vojaškega poveljstva za povezavo je takoj protestirala pri mednarodni nadzorstveni komisiji za Vietnam ter zahtevala popolni umik ameriških čet. Agencija TASS je objavila uradno izjavo sovjetske vlade, v kateri se poudarja, da obnovitev z istočasnim začetkom velikih ofenziv v Južnem Vietnamu slabša mednarodni položaj in dokazuje, da ZDA dejansko nočejo konca vojne v Vietnamu in da se z mirovno ofenzivo «izvede diplomatska pretveza, katere namen je bil varati mednarodno javno mnenje in pripraviti tla za nadaljnjo razširitev napada.» Vlada SZ poudarja, da sedaj dobiva ogromno važnost združitev naporov vseh socialističnih držav, vseh protimperialističnih in naprednih sil v podpori Vietnama. Prav tako ostro obsoja obnovitev tudi jugoslovanski tisk in vse jugoslovansko javno mnenje. Japonska vlada pa objavlja izjavo, v kateri «obžaluje» obnovitev ter izraža upanje, da bodo ZDA še dalje iskale mir. Britanska vlada pa je izjavila, da «razume in podpira sklep o obnovitvi bombardiranja», češ da je hanojska zahteva za priznanje osvobodilne fronte «nemogoč pogoj za pogajanja». Morda se bo Varnostni svet sestal že danes in verjetno je, da bo seja trajala več dni.

Šest ministrov evropske gospodarske skupnosti pa je v Luksemburgu doseglo kompromis, toda praktično bo spor s Francijo ostal.

V Rimu se je končal 11. kongres KPI z odobritvijo Longovega poročila in tudi z dokončno zavrnitvijo koncepcij Ingraa, ki pa je bil izvoljen v CK z nekaterimi svojimi somišljeniki, ter z izvolitvijo Longa za generalnega tajnika. Kongres je ostro obsodil obnovitev bombardiranja v Vietnamu. V kongresne teze bodo vključili nekatere spremembe glede vprašanja narodnih manjšin, tržaška delegacija pa je predložila, naj se skliče posebna konferenca predstavnikov KPI iz treh dežel, kjer živijo manjšine Slovencev, Nemcev in Francozov.

Moro je poročal včeraj predsedniku republike Saragatu, popoldne pa je ločeno sprejel predstavnike štirih vladnih strank. Iz izjav Tanassija in Brodolinija izhaja, da so socialisti in socialdemokrati uskladili svoja stališča in da obe stranki zahtevata «globalna» pogajanja tako o programu kot tudi o sestavi vlade, kar pa bi Moro hotel obravnavati ločeno. V bistvu gre za nasprotovanje vstopu Scelbe in drugih predstavnikov demokristjanske desnice v vlado, s čimer bi se celotna vlada objektivno nekoliko premaknila proti desnici.

Danes bo enotna stavka 1.200.000 kovinarjev, ker delodajalci nočejo privoliti v pogajanja za obnovitev delovne pogodbe. Stavkali bodo tako kovinarji zasebnih podjetij kot podjetij z državno udeležbo.

Neprestane skrbi držav v razvoju

Konferenca ZN za trgovino in razvoj (UNCTAD), katerega prvo zasedanje je bilo v Ženevi od marca do junija 1964, je zraven drugih problemov, povezanih z razvojem in trgovino nezadostno razvitih držav obravnavale tudi probleme finančne narave. Med temi je predvsem pomembna vloga financiranja ekspanzija mednarodne trgovine, mednarodnega kompenzatornega financiranja in ukrepov za stabilizacijo dohodkov od izvoza kot tudi vloga neblagovnih postavk v plačilnih bilancah držav v razvoju ter potreba po povečanju dohodkov od storitev. Te probleme je z raznih stališč obravnaval III. komite UNCTAD («finančni komite») ter njegova posebna delovna skupina za pomorstvo, ki sta pripravila 26 osnutkov priporočil. Vse te osnutke priporočil je UNCTAD sprejel in so bili vključeni v sklepni akt UNCTAD.

Stalni organ UNCTAD, svet za trgovino in razvoj, je na svojem prvem zasedanju aprila 1965 sprejel sklep, da se ustanovijo trije komiteji, med njimi tudi komite za neblagovna plačila in financiranje, povezano s trgovino. Pozneje so bila iz okvira tega komiteja izločena vprašanja, ki se nanašajo na pomorstvo in so bila dana v pristojnost posebnega komiteja za pomorstvo.

V pristojnost komiteja za neblagovna plačila in financiranje, povezano s trgovino, je dal svet izvajanje ukrepov za uresničevanje priporočil, resolucijo in sklep konference ter sveta s tega področja, proučevanje študij in predlogov s tega področja, upoštevajoč pospešitev gospodarske rasti držav v razvoju, proučevanje mobilizacije domačega in dotoka inozemskega kapitala, povečanje dotoka tujih sredstev in izboljšanje pogojev za njihovo odobravanje ter izkoriščanje, proučevanje ukrepov za zboljšanje neblagovnih transakcij, olajšanje odplačevanja tujega dolga ter organizacijo nadaljnjih razprav v zvezi s kompenzatornim in dopolninim financiranjem. Poleg tega naj bi komite spremljal delo drugih pristojnih organov Združenih narodov, specializiranih agencij in drugih mednarodnih organov, kolikor se njihovo delo nanaša na neblagovne transakcije in financiranje, povezavo s trgovino, ki posebno vplivajo na trgovino in razvoj nezadostno razvitih držav.

Prvo zasedanje komiteja za neblagovna plačila in financiranje povezano s trgovino, je bilo v Ženevi od 6. do 22. decembra lani. Izhajajoč iz mandata, ki ga je komiteju poveril svet in upoštevajoč uspehe, ki so bili doseženi v uporabi priporočil UNCTAD v času od njegovega prvega zasedanja in pa do prvega zasedanja komiteja, bi moral komite v okviru dnevnega reda proučiti ustreznost doslej dosežene stopnje rasti držav v razvoju, poročilo Mednarodne banke o predlogu Horowitza, poročilo Mednarodne banke o dopolnilnih finančnih ukrepih in poročilo skupine strokovnjakov o mednarodnih monetarnih problemih s stališča držav v razvoju.

Izhajajoč iz velikih razlik v stopnji razvoja gospodarstev razvitih in nezadostno razvitih držav ter potrebe, da se izvajajo ukrepi z namenom zmanjšanja te razlike, so združeni narodi razglasili razdobje od l. 1960 do l. 1970 za desetletje razvoja, v katerem bi bilo treba vsa prizadevanja usmeriti k pospešitvi razvoja nezadostno razvitih držav, da bi konec tega desetletja dosegli povprečno stopnjo rasti za 5 odst. letno. Že UNCTAD je opozoril na to, da stopnja rasti nezadostno razvitih držav, ki je bila dosežena pred njegovim zasedanjem (l. 1964) ni ustrezna in da tudi do uresničevanja ciljev, ki so bili zastavljeni z desetletjem razvoja, ne bi mogli šteti za zadovoljive. Upoštevajoč visoko stopnjo prirastka prebivalstva v državah v razvoju, bi bilo treba kot najnižji cilj zastaviti porast dohodka v višini 5 odst. na prebivalca, kar bi zahtevalo znatno večjo stopnjo rasti celotnega družbenega proizvoda, kot pa je to predvideno v desetletju razvoja. Če pa to ne bo doseženo, se ne le da ne bo zmanjšala sedanja razlika v stopnji razvoja razvitih in nezadostno razvitih držav, temveč se bo še nadalje večala, da ni mogoče pričakovati pospešenega gospodarskega razvoja nezadostno razvitih držav, kolikor se ne zagotovijo zadostna sredstva za financiranje tega razvoja, in sicer tako notranja kot zunanja plačilna sredstva. Možnosti v državah v razvoju, da bi mobilizirale notranja sredstva so omejene; zaradi nizke rasti dohodkov je varčevanje skoraj nemogoče. Zato so tudi tako pomembna tuja plačilna sredstva za financiranje razvoja, in sicer lastna sredstva, ustvarjena z izvozom blaga in storitev ter tujega kapitala. vendar visoka zadolženost teh držav znatno otežkoča nadaljnje zadolževanje ob komercialnih ali podobnih pogojih. Zato pripisujejo velik pomen ne le iskanju načina za povečanje obsega dotoka tujega kapitala v države v razvoju, temveč tudi izboljšanju pogojev financiranja.

V tej obliki je obravnaval probleme držav v razvoju UNCTAD in tudi sprejel priporočilo v tem smislu, naj bi razvite države povečale pomoč državam v razvoju pri čemer naj bi takšna pomoč dosegla minimalno 1 odst. vsega nacionalnega dohodka razvitih držav. Priporočila UNCTAD opozarjajo, da bi bilo treba zboljšati pogoje za posojila, v obliki katerih se daje pomoč, in sicer tako, da vračilni roki ne bodo krajši kot 20 let, obrestna mera naj ne bi presegla 3 odst. letno, razdobje od najetega posojila pa do prvega odplačila pa bi bilo treba podaljšati. Prav tako bi bila odplačila posojil olajšana, če bi potekla v valutah držav posojilojemalcev ali z dobavami blaga, bodisi izdelkov objektov, ki se financirajo s tujimi sredstvi, bodisi z drugimi izdelki držav dolžnic. Glede olajšanega bremena dolga je UNCTAD priporočil, da ustrezni organi ZN in druge mednarodne finančne organizacije pregledajo na zahtevo držav v razvoju in ob sodelovanju z državami upnicami zunanjo zadolženost z namenom konverzije ali konsolidacije dolgov, države dolžnice pa naj bi izvedle ukrepe za kontrolo svojih plačilnih bilanc in izpolnjevale obveznosti glede roka.

Razprava na prvem zasedanju komiteja za neblagovna plačila in financiranje povezano s trgovino, je opozorila na dejstvo, da doslej dosežena **stopnja rasti** držav v razvoju ni ustrezna. V letih od 1960 do 1964 je dosegla povprečno 4 odst. letno, tako da bi morala biti v drugi polovici desetletja razvoja znatno nad 5 odst., če želimo doseči cilj, postavljen z desetletjem razvoja. Z druge strani pa kaže dotok finančnih sredstev iz razvitih v nezadostno razvite države, ki je, kot smo videli, pogoj za pospešitev rasti nezadostno razvitih držav, zadnja leta upadanje (izboljšanje je nastalo v letu 1965). To upadanje sovpada s povečanjem absorbcijske moči držav v razvoju. Studija Mednarodne banke namreč kaže, da so sedanje razmere da bi te države letno lahko porabile 3 do 4 milijarde dolarjev tujega kapitala več, kot pa ga sedaj doteka v te države. Udeležba sredstev, ki jih razvite države izločajo za pomoč državam v razvoju (bodisi kot darila ali kot posojila) je v narodnem dohodku razvitih držav daleč pod minimalno stopnjo, planirano v desetletju razvoja, prav tako se pogoji kreditiranih držav v razvoju razen nekolikšnega izboljšanja pogojev posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj, niso znatno zboljšali. Dohodki od izvoza držav v razvoju so bili zaradi padca cen za izdelke teh držav podvrženi znatnim fluktuacijam, kar je zmanjšalo njihovo uvozno zmogljivost in bi se lahko neugodno izrazilo v izpolnjevanju planov o razvoju.

Države v razvoju so v komiteju poudarile, da je glavni činitelj neustrezne stopnje rasti premajhen dotok tujih sredstev. Razvite države pa menijo, da pri proučevanju dotoka tujih sredstev ni pomemben samo obseg oziroma količinski, temveč tudi kakovostni element pomoči, pri čemer so opozorili na priporočilo komiteja OECD za pomoč razvoju, (DAC) da se posojila odobravajo ob ugodnejših pogojih. Razvite države menijo, da je te težave mogoče prebresti samo z vzajemnimi prizadevanji tako razvitih kot premalo razvitih držav, posebej pa poudarjajo potrebo, da se v državah v razvoju modernizira kmetijstvo in se postavi na nove temelje, da bi se povečale njegove proizvodne zmogljivosti, kar bi vodilo k znatnemu povečanju splošne stopnje v razvoju razen nekolikšnega rasti.

Za 885.000 novi «fiat 1100/R»

Takšen je novi «fiat 1100» (zgoraj), ki je 3,965 m dolg in 1,465 širok. Vozi lahko pet oseb pri hitrosti okrog 130 km na uro. Notranjščina avtomobila (spodaj) je elegantna in solidno izdelana. Cena avtomobila pa je 885.000

MEDPLANETARNA AVTOMATSKA POSTAJA

Sovjetska «Luna-9» od včeraj v vesolju

MOSKVA, 31. — Danes so v SZ izstrelili medplanetarno avtomatsko postajo «Luna-9». Kot poročajo, leti «Luna-9» proti Luni po poti, ki je blizu preračunane poti. Vsi aparati na postaji delujejo normalno. Ob 16. uri (po ital. času) je bila «Luna-9» 34.130 km od Zemlje na točki s koordinatama 49 stopinj in 30 minut severne širine in 14 stopinj vzhodne dolžine. Agencija Tass je v svojem poročilu o izstrelitvi dostavila, da je na «Luni-9» avtomatična aparatura.

Iz serije «Luna» je bila izstreljena proti Luni 3. decembra «Luna-8», katere namen je bil preučiti sistem «rahlega» pristanka na Luninem površju. Ker so številne karakteristike «Lune-9» podobne karakteristikam «Lune-8», je verjetno, da hočejo sovjetski učenjaki še enkrat poskusiti rahel pristanek na Luni. Še en poskus takega pristanka je bil opravljen že 4. oktobra 1965 z «Luno-7». Nobeden od teh dveh poskusov ni uspel.

Smrtne nesreče

FOGGIA, 31. — Na državni cesti nekaj kilometrov od Cerignole se je avtocisterna zaletela v tovornjak s prikolico, ki je bil menda na cesti ustavljen. Pri močnem trčenju je bil takoj mrtev vozač avtocisterne, poleg njega pa je bil hudo ranjen njegov tovariš v kabini. Ob močnem sunku pa je tudi vozač tovornjaka udaril z glavo nazaj ter je umrl kmalu potem, ko so ga pripeljali v bolnišnico v Cerignoli

VITERBO, 31. — Od davi spet iščejo turistično letalo, ki je včeraj opoldne padlo v jezero Bolsena. Tam, kjer je letalo strmoglavilo, je jezero globoko okrog 150 m. Včeraj so našli truplo 44-letnega pilota prof. Attilia Coniglia, trupli nekega 25-letnega podporočnika in nekega dekleta sta pa najbrž še v trupu letala.

LOCRI (Reggio Calabria), 31. — Na cesti med Stilom in Monasteraceom je 27-letni dr. Vincenzo Pellicanò s svojim «600» na nekem ovinku zavozil s ceste po nasipu. Voznik in 13-letna sestra njegove zaročenke sta bila takoj mrtva, medtem ko sta ranjeni 21-letna zaročenka ter 45-letna mati obeh deklet.

VIAREGGIO, 31. — Prireditveni odbor za karneval v Viareggiu je objavil uradni program prireditev, ki bodo letos od 5. do 22. februarja.

V EVROPI SEDAJ NI POSEBNEGA MRAZA

Zima s snegom in mrazom gospodari sedaj v Ameriki

V nižinah severne Italije povzroča motnje v prometu megla

MILAN, 31. — Megla, ki je bila po Lombardiji posebno gosta včeraj zvečer, se je danes tu pa tam umaknila lepšemu vremenu; vendar se je marsikje še držala ter povzročala ovire v prometu.

Megla je tudi ponekod v Furlaniji, zlasti okrog Čedada. Temperatura je tu še kar dovolj ostra. Ponoči je bilo v Pordenonu — 3, v Vidmu — 1.

Davi je bil v evropskih prestolnicah mraz čudno «razporejen». V Oslu je bilo — 12, v Stockholmu 4 nad ničlo, v Berlinu 6, v Varšavi 2, v Pragi nič na Dunaju — 3, v Zürichu 5 v Beogradu pa — 11, medtem ko je bilo v Moskvi samo — 4. V Moskvi je tudi snežilo, medtem ko je Dunaju padal dež, ki je na tleh sproti zmrznil.

BEOGRAD, 31. — Na zeledeneli Donavi v Djerdjapu je stanje danes od sinoči kritično. Gladina na Donavi je presegla kritično točko za 30 cm, voda je poplavila deset hiš na periferiji Donjega Milanovca in resno ogroža vodno črpalko in trasformatorsko postajo. Poplavljen je tudi obrat lesnega industrijskega podjetja «Kamenica», s katerega so delavci ponoči odnesli stroje in blago. Iz poplavljenih hiš so evakuirali prebivalce.

Danes je prispel na to področje pomočnik državnega tajnika za obrambo generalni polkovnik Veljko Kovačević, ki si je ogledal stanje v Malem in Velikem Kazanu. Na ogroženo področje je prispela danes še ena minerska enota JLA, ki bo jutri z jugoslovanskimi in romunskimi minerji, ki so že nekaj dni na tem mestu, nadaljevala razstrelijevanje ledene pregraje.

NEW YORK, 31. — Severno Ameriko je pokril sneg. Val izredno slabega vremena je zajel Kanado, ZDA in Mehiški zaliv. Število mrtvih zaradi nesreč v zvezi s slabim vremenom, je že najmanj 40. Meteži, led ter besnenje morja pa še ne kažejo, da bi prenehali.

V New Yorku je padlo 15 centimetrov snega. Na stotine letal so preusmerili z mednarodnega letališča Kennedy, kjer je veter napravil ogromne zamete, na druga letališča. V srednjih državah Atlantskega pasu je cestni in letalski promet zmeden. V vseh kontinentalnih državah je temperatura pod ničlo. Prebivalstvo Severne Karoline, Virginie, Zahodne Virginie, Marylanda, Delawara, Ohia, Pensilvanije, New Yorka, New Jerseya, Massacuttsa, Rhode Islanda in Connecticuta je bilo opozorjeno pred nevarnostjo nadaljnjih hudih snežnih metežev.

V Chicagu so imeli predvčerajšnjim najbolj mrzel 29. januar od leta 1873: — 24. Toda v Huromu (J. Dakota) so zabeležili še bolj ledeno temperaturo: — 37. V Pine Bluffu (Arkansas) je zapadlo 30 centimetrov snega in v Tupeju (Misisipi) 25 centimetrov. Tudi drugi kraji «sončnega Juga», kjer je sneg redkost, so pokriti s podobno debelimi snežnimi odejami. Tukaj so težave še večje zaradi tega, ker občine sploh niso pripravljene na sneg in torej nimajo priprav za čiščenje.

V Baltimoru so sicer opremljeni, toda pol metra snega je kljub temu še vedno problem. V Washingtonu imajo 40 cm snega. Newyorška mestna podjetja so prejela več kot 5.000 telefonskih sporočil od oseb, ki se pritožujejo nad nezadostnim ogrevanjem svojih stanovanj. V državah New York, Maryland in Pensilvanija so zaradi slabega vremena odložili parlamentarna zasedanja, ki so bila sklicana za danes. V Washingtonu so zvezni funkcionarji prejeli po radiu informacijo, da bo njih današnja odsotnost v uradu opravičena. Na stotine šol je ostalo zaprtih.

Ni mogoče več šteti vseh avtomobilskih nesreč na zamrznjenih in s snegom pokritih cestah. Ni vesti o dveh avtobusih, ki sta včeraj zjutraj odpeljala iz Washingtona v Virginio. Domnevajo, da sta kakor na stotine drugih vozil kje blokirana zaradi snega. Guverner Virginie Mulls Godwing je objavil stanje pripravljenosti. Na Floridi, kjer je temperatura padla na 12 stopinj pod ničlo, ne prikrivajo zaskrbljenosti za nasade južnega sadja.

V Kanadi, ki je sicer navajena na hud mraz in na sneg, je položaj prav tako težaven.

V Mehiškem zalivu traja neurje že več dni. V valovih so izginili štirje mornarji, dve ribiški ladji sta utonili, ena je izginila in 14 jih je valovje treščilo na obalo. V Yukatanu je temperatura 10 stopinj pod ničlo, kar je povsem nenavadno v tej tropski pokrajini.

Obnovljeno bombardiranje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Komunisti morajo priznati, da večina narodov nasprotuje njihovemu napadu, in če sprejmejo razgovore, bo mogoča rešitev vietnamskega problema.» Rusk je tudi dejal, da se bo iskanje miru kljub obnovitvi bombardiranja nadaljevalo «javno in privatno, neposredno in posredno».

Rusk je nato sporočil, kar je bil že sporočil Johnson glede ameriške akcije v varnostnem svetu, in je dejal, da ZDA ne mislijo zahtevati od OZN naj pošlje svoje vojake v Južni Vietnam. V primeru sporazuma o premirju pa bi OZN mogla nadzorovati izvajanje sporazuma. Nato je Rusk izjavil, da se ne bo opustila tajna diplomacija, toda v sedanjem trenutku se zdi, da ni več ovir, ki so se zdele potrebne pred 4 ali 5 tedni, za odkrito razpravo o tej zadevi v varnostnem svetu».

Tiskovna agencija južnovietnamske osvobodilne fronte sporoča, da je osvobodilna vojska med novoletnim premirjem izpustila 182 juž novietnamskih ujetnikov.

V Južnem Vietnamu nadaljujejo ameriška letala bombardiranje osvobojenih področij. Poleg tega se nadaljujejo spopadi z osvobodilno vojsko na raznih področjih. Pripadniki ameriške pehote, ki so se izkrcali v petek, niso naleteli na obali in tudi ne pri poznejšem prodiranju v notranjost na močnejši odpor borcev osvobodilne vojske. Vneli pa so se boji 30 km južno od mesta Kang Ngaj, in to je največje izkrcanje ameriških enot od korejske vojne.

Londonsko zunanje ministrstvo je objavilo izjavo, v kateri pravi, da «britanska vlada» razume in podpira sklep ameriške vlade o obnovitvi bombardiranja, ki je bilo prekinjeno v upanju, da pride do mirne rešitve.

Izjava pravi, da je hanojska zahteva za priznanje narodnoosvobodilne fronte «nemogoč pogoj za pogajanja», ker se zahteva od ZDA, naj zapustijo in završejo južnovietnamske zaveznike, še preden se začnejo pogajanja».

Izjava dodaja, da je bila londonska vlada med prekinitvijo bombardiranaja v neposrednem stiku s predstavniki Severnega Vietnama tako v Hanoju kakor v Moskvi, «toda brez uspeha». Na koncu pravi izjava, da bo Velika Britanija storila vse mogoče, da pomaga k rešitvi spora s pogajanji.

Japonska vlada je objavila uradno izjavo, v kateri obžaluje ameriški sklep o obnovitvi bombardiranja ter izraža upanje, da bodo ZDA še dalje iskala mir. Izjava dodaja, da je bila japonska vlada obveščena o Johnsonovem sklepu. Japonska vlada bo še dalje delovala, da bi prizadete strani sedle za konferenčno mizo.

Posrečena operacija na očeh

PALERMO, 31. — Alfonso Moncada, ki ga je prof. Colombo že enkrat operiral na očeh, je v preteklih dneh prestal še drugo operacijo na levem očesu, ki je dala dober rezultat: mladi Moncada bo sedaj lahko videl na obe oči.

NEAPELJ, 31. — Hudo ogorčenje je vzbudil dekret o prepovedi lova na otokih Capri in Ischia. Dekret naj bi bil poskusno v veljavi pet let. Na obeh otokih so lovci priredili prave demonstracije in pridružilo se je mnogo prebivalstva.

VATIKAN, 31. — Proti enajsti uri je papež Pavel VI. sprejel v zasebni avdienci Jacqueline Kennedy. Avdienca je trajala nekaj čez deset minut. Zatem je gospa Kennedy odšla še na vljudnostni obisk k državnemu tajniku kardinalu Cicognaniju.

Slavna altistka Giulietta Simionato, ki sicer že ni več tako mlada, se namerava posloviti od odrskih desk

S šopom rož na njenem praznem prostoru so v soboto na liceju Minghetti v Bologni sošolke počastile spomin Carmen Longo, ki je kot plavalka reprezentantka potovala v Bremen, pa je tam našla smrt v letalski nesreči

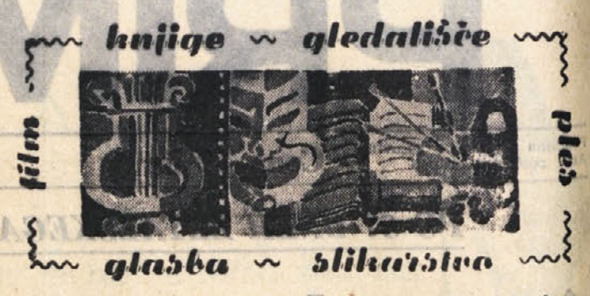

Cenzura je zavrgla film «Mondo nuovo» (De Sica)

MILAN, 31. — Cenzurna komisija prve stopnje je odklonila film «Mondo nuovo», ki ga je zrežiral De Sica. Režiser je bil s scenografom Zavattinijem v Milanu, da bi milanskim kritikom predstavil to svoje najnovejše delo. Ko je De Sica zvedel to «veselo» vest, je bil silno presenečen. Lastnim ušesom ne morem verjeti, je dejal, in upam, da si bo druga komisija premislila. Film je po mojem konceptu visoko moralen, kot so to tudi priznali kritiki, ki so ga že videli. Tudi Zavattini je bil zelo nevoljen in je dejal, da gre za omejevanje svobode izražanja. Če bi imeli kak dvom, je dejal, bi bil lahko le ta, da smo bili premalo kritični, ne pa da smo šli čez tiste meje, ki jih postavlja zakon in kritična zavest sama vsakega filmskega delavca. Proti sklepom cenzurne komisije prve stopnje je možen priziv. Ta komisija ni organ ministrstva za turizem in prireditve temveč je popolnoma avtonomna.

«Beneški trgovec» v rimskem Stalnem gledališču

RIM, 31. — Tu so danes uprizorili Shakespearovega «Beneškega trgovca», letošnje drugo delo rimskega Stalnega gledališča. Predstava je bila v gledališču Valle, ki je začasni sedež Stalnega gledališča. Delo je zrežiral Ettore Giannini. V Italiji ni bil «Beneški trgovec» uprizorjen že od l. 1934, ko je v Benetkah pripravil to delo Max Reinhardt. Tedaj je imel glavno vlogo Memo Benassi, danes pa Paolo Stoppa. Porzio igra Rina Morelli. Igrajo še Tino Carraro, Marina Bonfigli, Vittorio Congia in drugi.

Italijanski bestsellerji preteklega tedna

RIM, 31. — Objavljamo lestvico bestsellerji preteklega tedna (v oklepaju je poleg imena založbe še številka mesta, na katerem je bila knjiga v prejšnjem tednu):

1. Schlesinger: «I mille giorni di Kennedy», (Rizzoli); 2. Barzini: «Gli italiani», (Mondadori, 6); 3. Calvino: «Le cosmicomiche», (Einaudi, 1); 4. Montanello-Gervaso: «L'Italia dei secoli bui», (Rizzoli, 2); 5. Wallace: «Le tre sirene», (Rizzoli, 5); 6. Silone: «Uscita di sicurezza», (Vallecchi, 7); 7. Saragat: «Quarant'anni di lotta per la democrazia», (Mursia); 8. Ginsgberg: «Juke-box all'idrogeno», (Mndadori, 9); 9. Dickens: «David Copperfield», (Mondadori); 10. De Beauvoir: «La forza delle cose», (Einaudi).

Zaključen X. letnik Idrijskih razgledov

Nedavno tega smo poročali o reviji «Kaplje», ki so jo — na ciklostil razmnoženo — začeli izdajati nekateri kulturni delavci v Idriji. Navedli smo tudi, da je v reviji članek, ki govori o krizi revije «Idrijski razgledi». Toda prav sedaj smo prejeli četrto številko te revije za l. 1965 (letnik ima namreč štiri številke). Ker v tej številki nikjer ni nobene besede o kaki krizi, smemo domnevati, da bo revija še izhajala. — V tej številki piše Janez Kavčič o restavraciji Mrakovih fresk v Spodnji Idriji. Srečko Logar objavlja daljši sestavek Poletne turistične prireditve. Zelo zanimiv je članek Ljubomira Kolerja Delo partijske mladine med obema vojnama. Ciril Zupanc je napisal Nekaj misli o spomeniku SVBP Pavla. Krajši članek je posvečen Idrijčanu dr. Kajetanu Gantarju, gimnazijskemu profesorju, ki je lani umrl. Na koncu številke, ki jo delajo bolj pestro stevilne slike, je še nekaj obvestil.

Revija Pomorstvo

Mesečnik Pomorstvo, ki ga izdajajo združena pomorska gospodarska podjetja, se s svojo 11.-12. številko predstavlja kot dovolj lepa in zanimiva revija. Zlasti zanimiva za vse tiste, ki jih posebej priteguje vse, kar je v zvezi s plovbo. Članki v reviji so deloma strogo strokovni deloma pa tudi bolj poljudni vse do literarnih. (Tako n.pr. piše Giacomo Scotti za desetletnico smrti pesnika Tina Ujevića, dr. Vanda Eki pa o morju v delu Ljuba Babića). Privlačno pestrost dajejo reviji še številne slike.

* * *

MILAN, 31. — Jutri se bo v gledališču S. Marco pričela sezona italijanske kinoteke s prireditvijo, posvečeno novemu češkoslovaškemu filmu. Pokazali bodo več filmov praškega «novega vala», ki so bili odlikovani na raznih mednarodnih tekmovanjih.

Zadnja dva zvezka zbirke Zenit in novi načrti za to zbirko

Zadnja dva zvezka popularne knjižne zbirke žepnih romanov Zenit, ki jo izdaja Mladinska knjiga v Ljubljani, vsebujeta dva zanimiva pripovedna teksta. Enajsti zvezek vsebuje roman sodobnega angleškega pisatelja Williama Goldinga GOSPODAR MUH. Pisatelja, ki je po poklicu sicer filolog, vojno pa je kot oficir kraljeve mornarice preživel na raznih križarkah in rušilcih, pri nas ne poznamo. Toda prav z romanom Gospodar muh je doživel velik uspeh in je prav ta njegova knjiga postala pravi svetovni bestseller. Tako je potem tudi z ostalimi pripovednimi teksti, ki so sledili Gospodarju muh, uspel ne samo v Angliji, temveč pri širokem občinstvu vsega sveta.

V romanu Gospodar muh, ki ga je v slovenščino prevedel Janko Moder, pripoveduje pisatelj o skupini dečkov, ki so se po brodolomu znašli na koralnem pacifiškem otoku in so si sami morali pomagati pri ohranitvi življenja. Gre torej za novo varianto modernega robinzonskega motiva, ki pa se seveda bistveno razlikuje od starega, dobrega Robinzona. Med dečki je prišlo do spopada in dva tabora bi se lahko pokončala, da jih ni vse skupaj rešila križarka, ki je pobrala na krov brodolomce. Gre za napet, skoraj da grozljiv, bolj utopističen, kot pa realističen roman, katerega glavni pomen pa je vendar širši od zgodbe same. Ta ima namreč simboličen pomen in z njim pisatelj pod skupino dečkov nakazuje narode in države današnjega sveta, ki so si med seboj v nasprotju in ki jim grozi uničenje, če se slučajno ne bo pojavil nekdo, kot kapitan vojne ladje, in jih rešil medsebojnih sporov, spadov in uničenja.

Roman Gospodar muh ni zaman doživel priznanje po svetu. In tudi slovenski bralci bodo gotovo radi segali po tej resnično originalni in zanimivi knjigi, pri kateri jih bo že sama zgodba, napeto in zanimivo pripovedovana, znala pritegniti.

Kot zadnji zvezek zbirke Zenit z letnico 1965 pa je izšla novela poljskega pisatelja Jaroslava Iwaszkiewicza MATI IVANA ANGELSKA. Gre za roman poljskega pisatelja starejše sodobne pisateljske generacije, ki je izdal več knjig pesmi, novelističnih zbirk in romanov. Med njegovimi novejšimi spisi ima novela Mati Ivana Angelska največ uspeha in je prišla tudi na filmsko platno. Dejanje zgodbe se dogaja v 17. stoletju v uršulinskem samostanu in sosednem kraju, kamor pride kaplan, oče Surin, da bi izredovnic izganjal hudiča. Njegovo delovanje je usmerjeno predvsem na prednico, na mater Ivano Angelsko, katero sicer «ozdravi» duhov, pa se potem «duhovi» preselijo vanj. Otrese se jih, da zagreši zločin nad dvema preprostima služabnikoma. Bralec, ki bo iz tega kratkega posnetka vsebine pričakoval fantastično, senzacionalno pobarvano povest, bo v zmoti. Gre bolj za pretresljivo zgodbo osebne tragike, zaslepljenosti in verske obsedenosti, za obsodbo misticizma in človeške tragike, ki pripelje do zločina. Pisatelju je treba priznati odličen pripovedni dar in sugestivno moč, ki jo ima nad bralcem, zato se ni čuditi, da uživa na Poljskem avtor velik ugled. Pa čeprav gre sicer za pripovedno umetnino. V slovenščino je roman prevedel France Vodnik.

* * *

In kaj pripravlja založba Mladinska knjiga za letošnjo zbirko Zenit? Tudi letos bo izšlo dvanajst knjig, vsak mesec po ena. Odličen izbor iz domače literature, skrbna, moderna oprema in nizka cena teh žepnih izdaj, to bodo tudi letos odlike te knjižne zbirke, ki si je v enem samem letu obstoja resnično pridobila veliko bralcev in se uspešno uveljavila na knjižnem trgu. Prva je v programu knjiga ameriške pisateljice Betty Smith «Drevo raste v Brooklynu», pretresljiva zgodba o deklici, ki živi v umazanem brooklynskem predmestju. Knjiga je pravkar izšla. «Kneginja Clevska» — avtor La Fontaine — je najbolj cenjen psihološki roman francoske literature 17. stoletja. Francosko sodobno literaturo zastopa Claude Aveline s šestimi življenjskimi zgodbami. Veliko zanimanja bo vzbudil roman «Dedinja» Henryja Jamesa, ki ga poznamo tudi pri nas po odličnem filmu. Avstrijsko literaturo zastopa v zbirki pisatelj Fritz Roth, ki v svojem avtobiografskem romanu «Beg brez konca in kraja» pripoveduje o avstrijskem oficirju, ki je v prvi svetovni vojni padel v rusko ujetništvo in se na povratku domov znašel med rdečearmejci. Roman «Mož s sedmimi imeni», ki ga je napisal sodobni portugalski pisatelj Alve Redol, pomeni obsodbo vojne in fašizma. Znani ameriški avtor Norman Mailer je napisal roman «Ameriški sen», ki ga bomo prav tako dobili v tej zbirki. Domače avtorje pa bodo predstavljali Ivan Cankar z «Gospo Judit», Miodrag Bulatović s povestjo iz narodnoosvobodilne borbe «Volk in zvon» in končno z izvirno novostjo Beno Zupančič z mozaično zgodbo enega ljubljanskega dne pod naslovom «Meglica».

Zbirka Zenit obeta biti v letošnjem letu prav tako zanimiva kot je bila v letu 1965. Skrbno pretehtan izbor najrazličnejših literatur z vsega sveta, je poleg prej omenjenih odlik zbirke, poglavitni porok za kvaliteto. Zato bralci, željni zanimivih in res zrelih, kvalitetnih pripovednih del prav gotovo ne bodo razočarani.

Sl. Ku.

Ob stoletnici za nas zelo važnega obdobja

Narodna prebuditev na Tržaškem in v Istri

Primorski — in še posebej tržaški in istrski — Slovenci smo prišli v obdobje stoletnic dogodkov, ki so pomenili začetek naše narodne uveljavitve in rojstvo tiste zavesti, ki nas je vodila skozi vse poznejše peripetije in nas ohranila kljub hudim udarcem političnega, kulturnega ter gospodarskega značaja. Zaradi tega ti dogodki pred sto leti ne bi smeli mimo nas, ne da bi se jih spominjali in jih proslavili.

Res je, da segajo prvi pojavi našega obstoja na Tržaškem že v revolucionarno leto 1848, ko je bilo ustanovljeno prvo slovensko društvo in je leto nato izšel prvi slovenski list, «Slavjanski rodoljub», ki se je leta 1849 preimenoval v «Jadranski Slavjan», toda ti dve lastovki še nista pomenili pomladi. Metternichov avstrijski absolutizem jo je zadržal za več ko celo desetletje. Šele v letih 1860—1870 se je pričelo pravo narodno prebujanje širših množic. Poseben pečat je dalo temu desetletju ustanavljanje «Čitalnic», ki so pomenile mnogo več kakor ime, saj so bile že kar kulturno-prosvetna društva. Na Tržaškem so bile ustanovljene v okolici, predmestjih in v samem mestu .

To široko aktivnost so spodbudili sredi desetletja tudi boji za osvoboditev in združitev Italije. Njihov vpliv na tržaške, goriške in istrske Slovence je bil povsem drugačen kakor na beneške. Medtem ko so tu terjali svoje narodne pravice, so se tam pridružili Risorgimentu in se leta 1866 pri ljudskem glasovanju izrekli za Italijo, pač zato, ker si svoje narodnosti še niso bili svestni. Mimo tega so pomembno vplivale na odločitev prazne obljube, da jim bodo vrnjene avtonomne pravice, ki so jim jih priznavali Benečani, a so jim jih Avstrijci vzeli.

To obdobje širšega narodnega prebujanja je bilo še močno pod vplivom utopičnega vseslovanstva, kar se je razodevalo že v naslovu drugega tržaškega slovenskega lista, ki je pričel izhajati leta 1866, torej točno pred sto leti. Imenoval se je «Ilirski Primorjan», toda že leto nato je ime menjal in postal «Slovenski Primorec». Poslej so se pojavljali in izginjali še razni drugi slovenski listi, tako npr. leta 1869 «Jadranska zarja», a leto nato so dobili še istrski Hrvatje svoj list «Naša sloga».

Trst v tistem času ni bil le središče dela za narodno prebujanje na Tržaškem, marveč tudi v širšem zaledju, najbolj pa v slovenskem in hrvaškem delu Istre. Iz Trsta so prihajale pobude in konkretne akcije in v Trstu so se tiskali tudi pretežno listi in drugi spisi za istrske Hrvate. Prve začetke opazimo že sredi sedemdesetih let. Istega leta 1866, ko je pričel izhajati «Ilirski Primorjan», se je pričelo tudi prvo zanimanje za narodno delo v slovenskem delu Istre. Tri leta nato, 1869, je tako nastala tam prva «Čitalnica». Ustanovili so jo v Dekanih. Postala je predhodnica naslednjih, in že čez deset let, 1878, je bil ta del Istre tudi že zrel za prvi narodni tabor.

Tabor je bil v Kubedu in na njem se je zbralo nad 5000 istrskih Slovencev iz bližnje in daljše okolice, prišlo pa je tudi mnogo Tržačanov. Naši Istrani so tedaj prvič slišali neposredno iz ust govornikov, da niso neka brezimna množica kmetov in delavcev, marveč del naroda, ki zahteva zase enake pravice, kakor jih imajo drugi. Množica taborjanov in zavzetost, s katero so sprejeli narodni program, je neprijetno osupnila tiste, ki so se imeli za neomejene gospodarje. Istega leta je dobil tudi sam Koper «Čitalnico», že tri leta prej pa slovensko in hrvaško učiteljišče.

Že v obdobju sedemdesetih let prejšnjega stoletja, točno v letu 1870, je nastala v Trstu tudi prva delavska podporna organizacija «Čebela», predhodnica poznejših konzumnih zadrug. Pet let nato, leta 1875, se je ustanovilo politično društvo «Edinost» ter pričelo leto nato izdajati list «Edinost», ki se je ohranil vse tako dolgo, dokler ga niso zatrli fašisti. Leta 1880 so Škedenjci ustanovili svoje «Gospodarsko društvo», leta 1885 pa je nastala sredi mesta «Tržaška hranilnica in posojilnica» ter se razvila v močan denarni zavod.

Vzporedno z razvojem narodne zavesti na Tržaškem in s tržaško podporo, je dalje raslo tudi gibanje po slovenskem in hrvaškem delu Istre, ki se ni več omejevalo samo na politično in kulturno-prosvetno delo. Pričelo je posegati tudi na področje gospodarstva. V Kopru je pričela leta 1883 poslovati «Koprska hranilnica in posojilnica» ter reševati slovenske istrske kmete krize, ki je v tistem času zajela kmetijstvo, posebno še vinogradništvo. Tudi koprski zavod se je krepko uveljavil in tudi njega je uničil šele fašizem.

Tako je bilo obdobje dobrih petnajstih let, od leta 1860 do 1875, za Tržaško in Istro, ter seveda tudi za Goriško, toliko pomembno, da bo ostalo v zgodovini primorskih Slovencev temelj vsega poznejšega narodnega, političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja. Ustvarilo je pogoje tudi za odpor pod fašizmom in končni boj proti njemu, vse do zrušitve. Zaradi tega bi bilo neodpustljivo, ko bi nanj in na njegove obletnice posameznih dogodkov pozabili, saj moremo prav iz tega črpati dalje zavest svoje narodne sile, nujno potrebne za sedanjost in bližnjo bodočnost.

Pri pisanju tega sestavka seveda nisem imel namena obdelati obdobje 1860—1875 s prikazom vseh dogodkov in njih razčlenitvijo ali oceno, ker pričakujem, da bodo to storili drugi . Hotel sem samo opozoriti na stoletnice, da jih ne pozabimo

R. REHAR

Vietnamsko ljudstvo vlaga danes ogromne napore in žrtve za dosego svojih idealov. Kot sleherno ljudstvo, ki se zaveda svoje časti in človeškega dostojanstva. Na sliki: mlade partizanke prenašajo bosonoge vojaški material preko nekega riževega polja

OTROK IN ZDRAVNIK

Če ne boš priden dobiš injekcijo

Strašenje otrok z zdravnikom, injekcijo in bolnišnico je povsem neumestno in tudi škodljivo

Povod za ta članek mi je dal obisk pri bolniku pretekli teden. Klicali so me, in ko sem prišel v hišo, sem opazil, da je bolnik otrok, star kakih deset let. Okrog njega pa se je vrtel njegov mlajši bratec in mi neprestano gledal pod prste. Starši so hoteli odgnati malega in ga še malo zastrašiti, pa so mu zagrozili: «Le počakaj, če ne boš priden, ti bo zdravnik dal injekcijo!»

Oba otroka, ne samo mali, ampak tudi večji, ki je z vročino ležal in čakal na pregled, sta prestrašeno gledala «strašno» torbo, v kateri se skrivajo grozne in boleče injekcije.

Takoj, ko se je začel pregled in sem odprl torbo, da bi potegnil iz nje slušalke, se je začel jok, ki se je počasi sprevrgel v tuljenje.

«Samo injekcije ne!»

Ko sem hotel pogledati v grlo, se je začela borba in oba z mamo sva porabila precej časa, da si je mali bolnik pustil pogledati v grlo.

Seveda je pri tem joku pridno pomagal tudi bratec, ki pa ga ni prav nič bolelo. Včasih se zgodi, da tudi mama sama pomiluje otroka, češ saj bo ta «grdi stric» šel kmalu domov in ne bo našega otroka nič več mučil.

Predstavljati si je treba, kakšno je dajanje injekcij takemu otroku, ki ga starši neprestano strašijo z injekcijami in zdravnikom. Takoj, ko staršem zdravnik pojasni, kaj ima otrok in kakšno zdravilo bo moral jemati, se začne jok. Seveda se ta poveča, če otrok sliši besedo injekcija. Včasih smo zaradi staršev prisiljeni naskrivaj pripraviti injekcijo, a ko otrok zagleda iglo, se prestrašen stisne k mami in delo je zelo otežkočeno. Pa še nekaj je vredno omeniti. Kadar se otrok ves prestrašen stisne in krčevito oklene matere, napne mišičevje, pri čemer je dajanje injekcij v meso zelo otežkočeno in še mnogo bolj boleče.

Tako postane zdravnik za otroke strašilo, kot so to včasih bili cigani ali dimnikarji. Namesto da bi bil zdravnik za otroka «stric», ki mu bo pomagal, je zanj strah in trepet. Včasih pred vojno je bil v Ljubljani za vse nas pokojni prof. dr. Derč tisti stric z brado, ki pomaga otrokom, da čimprej ozdravijo.

Precej podobna je grožnja z bolnišnico. Tudi ta je postala našemu otroku «bav-bav», s katerim ga radi strašijo. Sicer so tudi starši sami tisti, ki se bojijo poslati otroka v bolnišnico. Prepričevati je treba najprej starše, da ta za njihove otroke ni mučilnica, marveč se nanjo kmalu navadijo in radi v njej ostanejo, potem pa še otroka, ki je ves prestrašen od stalnih groženj staršev z bolnišnico. Otrok pa se te zelo hitro privadi in se začne igrati z drugimi otroki, ko se stanje bolezni pomiri. Mnogokrat je že bilo staršem zelo hudo, ko so slišali, da njihov otrok ni hotel domov, češ da je v bolnišnici zelo lepo. Zanje so zdravniki in sestre prijatelji, s katerimi se igrajo. Pregled na otroškem oddelku ni procesija resnih obrazov učenih doktorjev, ki samo momljajo sami zase učene latinske besede. Pregled pri otrocih se začne s tem, da pogosto otroci dobijo od vseh slušalke, s katerimi se potem igrajo, pa ključe in druge igrače. Kakšna zamera je n.pr., če je dobil eden ključe, drugi pa ne. Da ne govorimo o tem, kako tisti malo večji, postavimo, tekmuje, kdo bo hitreje pojedel svoje kosilo itd.

Vsega tega bi se starši morali zavedati, kadar strašijo svoje otroke z bolnišnico.

Posledica tega je, da se otroci zdravnika, ko ga srečajo kasneje na cesti, izogibajo in bojijo, včasih pa začnejo kar takoj jokati, ko ga zagledajo. Injekcija in bolnišnica sta za otroka pogosto odrešilni in prav nobene potrebe ni, da bi se ju otrok bal in pa da s tem starši strašijo svoje otroke. Saj se celo zgodi, da ostane v otroku tudi potem, ko odraste, strah pred zdravnikom in zdravili, kar vedno škoduje zdravljenju.

Dr. P. T.

IZ NEMIRNEGA SUDANA

Napačna taktika okrog juga

Trenutno stanje označujejo: stalne borbe v južnih predelih, akcija za «pacifikacijo» in civilna diktatura - Ponovna uporaba vojaške sile - Nekateri pogoji za volitve na jugu

Kaj se dogaja v Sudanu? Ali v tej deželi — ki jo desetletja razcepija spor med severom in jugom — ali v tej deželi, kot rečeno, resnično vlada mir ali se, nasprotno, tak vtis ustvarja le na osnovi skopih vesti iz Kartuma? Je Mahdžubova vlada uspela pomiriti razburkani jug?

Ta vprašanja se postavljajo prav zdaj, ko je ponovno potekel (kolikokrat že?) ultimat južnim upornikom ter rok za njihovo predajo enotam sudanske vojske, ki operirajo v treh južnih provincah. Prav tako je tudi politično zatišje na severu gotovo samo začasno, potem ko je koalicijska vlada premiera Mahdžuba — sestavljena iz predstavnikov tradicionalnih strank UMMA ter nacionalnih unionistov — s pomočjo organiziranih programov in umetno ustvarjenih argumentov postavila izven zakona Komunistično stranko Sudana in odvzela poslanske mandate enajstim komunističnim poslancem.

Danes sudansko stanje označujejo naslednji dogodki: stalne borbe na jugu, akcija «pacifikacije», s katero se želita vzpostaviti «red in mir», ter civilna diktatura, do katere je prišlo z eliminacijo komunističnih poslancev ter likvidacijo toliko pronagiranega demokratizma. Vse to je dobilo svoj najzalostnejši in najspektakularnejši izraz v protestu nekega 20-letnega študenta, ki se je na tržnici v Vad Medaniji polil z bencinom in zažgal, vtem ko je na ves glas kričal: «V imenu demokracije, tudi vi ste odgovorni, Mahdžub!»

Sudansko politično življenje se je dejansko povrnilo nazaj. Na oblasti so znova stare stranke, ki so pokoč s svojo nesposobnostjo in z nenehno medsebojno borbo že privedle do vojaškega udara generala Abuda l. 1958. Za vedno so padalje tudi odšli tisti oktobrski dnevi l. 1964, ko je nacionalna fronta, na čelu z naprednimi skupinami sudanske družbe, v imenu demokracije in obnovitve parlamentarnega sistema, stvarne in razumne rešitve spora okrog juga, uspela zrušiti Abudov vojaški režim, s čimer je tako stranki UMMA kot nacionalnim unionistom, muslimanskim bratom ter vsem drugim političnim skupinam omogočila, da so ponovno prišle na politično prizorišče. Bil je to čas, ko so prav leve stranke nudile vsto objektivno možnih rešitev življenjsko najvažnejših vprašanj dežele.

Že od začetka je bilo očitno, da skušajo konservativne stranke, s pomočjo njim že dobro znanih manevrov in tradicionalne politikantske spretnosti, onemogočiti uveljavitev nacionalne listine iz l. 1964. Izsilile so predčasne volitve samo na severu, ne da bi še pred tem rešile najostrejše spore okrog juga. S tem je bil samo še razširjen jez med obema predeloma dežele — arabskim in muslimanskim severom ter črnskim jugom, kier delujejo močni, pretežno katoliški centri. Ponovno so zanetile stara sumničenja južnih političnih prvakov v osrednjo vlado v Kartumu, kar je povsem normalno privedlo do reprize oboroženе vstaje.

Pa tudi tokrat konservativna večina v sudanskem parlamentu in vladi ni imela moči, da bi se obnovljenim borbam in še bolj zaostrenim nasprotjem postavila po robu z drugačnimi metodami od tistih, ki so se uporabljale še pred Abudom, pa tudi v času njegovega režima. Ponovno so jug skušali pomiriti s pomočjo vojaške sile, ne pa s političnimi sredstvi. Zavrnjeni so bili vsi predlogi, ki jih je bil jug priporočal za rešitev spora. Zavrnjen je bil tudi predlog o avtonomiji treh južnih provinc ter o bolj elastični federativni ureditvi, nasprotno pa se je ohranila stara teza, po kateri se enotnost Sudana in njegova ozemeljska integriteta lahko obvarujeta samo v pogojih krepitve osrednje oblasti.

S takimi togimi političnimi smernicami se je Mahdžubova vlada morala spopriječi z okrepljeno gverilo na jugu, nadalje z dejstvom, da ne more pomiriti južnjakov, in pa s povečano dejavnostjo desnega krila gibanja na jugu, ki danes čedalje bolj vztrajno postavlja zahtevo po odcepitvi.

Protidemokratični ukrepi na severu, ki so dosegli svoj višek v prepovedi delovanja KP Sudana na jugu, pa so še bolj povečali dvome v dobronamernost osrednje vlade. Spričo tega ni čudno, da se je Mahdžub znašel v položaju, ko sicer govori o potrebi enotnosti, v resnici pa neti separatizem; da upravičeno obtožuje neokolonializem razvojnega separatističnih teženj juga, dejansko pa ima zvezane roke ne more storiti nič konstruktivnega, da bi enotnost dežele obvaroval.

Te dni je potekel ultimat upornikom — tako kot avgusta lani — boji pa niso prenehali. Pripravljenosti za rešitev gospodarskih in političnih vprašanj juga, pa kartumska vlada doslej še ni pokazala. Vse dokler se to ne bo zgodilo — namreč, dokler se ne bo začelo politično delati za odpravo spora okrog juga, ki predstavlja v bistvu akutno nacionalno vprašanje Sudana — bo tudi dejanska borba proti kolonializmu ostala samo namišljena in neučinkovita.

Edino, kar je vlada jugu obljubila, so volitve aprila. A tudi za te volitve še niso bile storjene učinkovite priprave. Toda brez sodelovanja političnih skupin iz treh južnih provinc. jih ne bo mogoče izvesti. Trenutno je samo zmerno krilo južnjaške stranke SANU, ki mu načeluje Denga, pristalo na možnost izvedbe volitev, in to ob naslednjih pogojih: da se prekliče izjemno stanje, da se osvobode vsi južni borci, razorože pripadniki unionistične stranke, ki jih je bila oborožila vlada, in da v komisiji za pripravo volitev sodelujejo tudi predstavniki juga.

Vse druge skupine juga so proti volitvam, ker menijo, da ne bodo privedle do avtonomije, ali pa zaradi tega, ker so prepričane, da je edina rešitev v — odcepitvi.

Taktika prikrivanja spora okrog juga in pa njegovega zavlačevanja, da bi se temu spremenil dosedanji status, se je tako, torej, pokazala za popolnoma napačno.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imeli boste uspeh, v kolikor se boste zares resno zavzeli za dokončno uveljavitev že sprejetega načrta. Izredno zadoščenje na čustvenem področju.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne trošite svojih delovnih energij čez mero. Viharno vzdušje v družini.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) V svojem današnjem delu boste morali združiti drznost in previdnost. Ne pokažite svojega vznemirjenja, ko se boste po daljšem času ponovno srečali z neko osebo.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ponovno še enkrat natančno preglejte svoje načrte, ker bi v nasprotnem primeru ne utegnili zagotoviti njihove uresničitve. Pretirano samoljubje vas lahko privede do neprijetnih nevšečnosti.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zelo uspešno boste nadomestili na delovnem mestu svojega predstojnika. Skušajte doseči z diplomacijo, česar niste mogli s silo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Na razpolago imate zelo dobre karte, vendar jih je treba znati tudi uporabiti. Odpraviti bi se morali na neko potovanje, pa se mu boste iz lenobe odpovedali.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Pazite, da bi ne zapravljali svojih moči za določene načrte, ki nimajo nobene zveze z vašim vsakodnevnim delom. Otresite se svoje pretirane ljubosumnosti.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Nekdo se bo zoperstavil vašemu namenu, da bi v svojem delu uživali večjo samostojnost. Skupno z drugimi družinskimi člani boste sprejeli neki važen sklep.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Uspeh lahko pričakujejo tisti, ki se ukvarjajo z vprašanji umetnosti. Potrebno tolažbo in dobro voljo boste našli v prijetni družbi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Prevelika nepopustljivost vas lahko privede v dokajšen spor s sodelavci. Skušajte si nekoliko izprašati vest, zakaj tudi vi niste brez napak.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Možno je, da bi prišlo do ostrega dvoboja med vami in predstojnikom, ki ni zadovoljen z vašim delom. Imejte nekoliko potrpljenja z nekim živčnim sorodnikom.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Manj govorite in raje v miru delajte. Kontrolirajte svoje napake, da ne bi vedno bili tarča kritik.

KOLIKO PRAVZAPRAV STANE ATOMSKA BOMBA

Le redke države si morejo privoščiti atomsko orožje

Britanski list «Economist» meni, da je za začetek atomske oborožitve potrebnih 500 do 600 milijonov funtov, odnosno okoli 1000 milijard lir

Že vrsto let se poudarja nevarnost, ki ga za človeštvo predstavlja atomsko orožje. Hkrati je tudi govora o nevarnosti «razmnoževanja» atomske oborožitve, ki obstaja v tem, da bi tudi druge države izven ozkega števila držav tako imenovanega «atomskega kluba» začele izdelovati to strahotno orožje. Včasih beremo, da bi mogle atomsko orožje izdelovati številne države, drugič pa beremo, da je možnost izdelovanja atomskega orožja praktično «privilegij» le nekaterih bolj razvitih in bolj bogatih držav. Britanski list «Economist» je glede tega objavil članek, ki postavlja nekake okvire možnosti izdelovanja tega strahotnega orožja. Oglejmo si, kaj list piše:

Odkar je pred 20 leti v ZDA eksplodirala prva atomska bomba, se «jedrski klub» povečuje. Vsakih pet let dobi po enega novega člana. Se bo ta ritem pospešil? S tehnične plati je možno, da se v klub iz leta v leto vključi vedno več držav. Edina ovira je ekonomskega značaja in ta ovira je, na srečo, zelo učinkovita. Pravzaprav pa ni edina. Da bi si država mogla pridobiti «atomski status», je nujno, da razpolaga tudi z ustreznimi sredstvi za prenos atomske bombe. In to sredstvo je — raketa. LR Kitajska si še ni pridobila statusa atomske sile zato, ker nima transportnih sredstev.

Od 1963. leta mednarodna agencija za atomsko energijo predvideva tako imenovano «shemo varnosti», na temelju katere dežele članice prodajajo uran edino ob jamstvu ter ob možnosti kontrole, da se bo ta snov uporabljala izključno v civilne namene. Sporazumi, ki jih je Velika Britanija sklenila s Kanado, Južno Afriko in Avstralijo o dobavi urana, pa so bili podpisani še preden je ta shema prišla v veljavo. Od tedaj je Kanada odklonila dobaviti Franciji 50 ton urana, ker ni od Francije dobila obveznega jamstva. Sedaj se Francija pogaja z Južno Afriko. Toda ZDA, Sovjetska zveza in verjetno tudi LR Kitajska imajo dovolj izvorov urana že doma.

Pomanjkanje domačih virov bi moglo preprečiti proizvodnjo atomske bombe. Toda vztrajna raziskovanja bi mogla odkriti uran malone povsod. Velika Britanija na primer je geološko zelo perspektivna. Bolj kot Francija.

Obstaja več poti, ki vodijo od surovega urana do «atomske gobe». Dve osnovni poti pa sta sledeči: 1. predelava urana v plutonij. To je s tehnične plati najlažji način, vendar nudi najmanj zadovoljivo orožje; 2. pridobivanje urana 235. S tehnične plati je to težko delo, hkrati enostavna metoda glede povzročitve eksplozije in en edini način kar zadeva vodikovo bombo.

Plutonij je primeren zaradi tega, ker se da skoraj 100-odstotno razcepiti, kar ne velja za uran. Poleg tega ga laže pridobivamo, pa čeprav so stroški izredno veliki. Pridobivamo ga iz urana in to z navadnim kemičnim procesom. Da bi razpolagala z nekaj jedrskimi glavami, mora država, ki teži v «atomski klub», imeti nekaj urana in še določen tip jedrskega reaktorja. Jedrski reaktor ni nujno, da je enak tistemu, kakršnega imajo velike atomske centrale. Zadošča že eksperimentalni reaktor nekoliko večjega tipa, kakršnega Velika Britanija prodaja po ceni petih milijonov funtov šterlingov. Iz takšnega reaktorja se da pridobiti materiala za eno ali dve bombi na leto in to za ceno od 15 milijonov funtov šterlingov.

Takšne reaktorje ima že več držav. Med temi so Indija, ki je dograditi tudi tovarno za izločanje plutonija; nadalje Izrael in Švedska. Kar zadeva velike jedrske centrale, ki stanejo od 30 do 60 milijonov funtov šterlingov, morejo te «pridelati» več plutonija kot ga nudi mali raziskovalni reaktor. Mreža atomskih central v zahodni Evropi bi teoretično mogla zagotoviti zadostno količino materiala za 200 atomskih bomb na leto. Samo Velika Britanija bi mogla dati «goriva» za nad sto bomb. Pri tem bi pa imela še to prednost, da bi hkrati mogla pridobivati ustrezne količine električne energije za civilne namene.

Vse plutonijske bombe so manj popolne od bomb, ki temelijo na uranu 235. Ker se poudarek na tem področju prenaša z manjših atomskih bomb na velike vodikove bombe, bi država, ki bi hotela postati jedrska sila, morala razpolagati z uranom 235. Naprave za pridobivanje urana 235 terjajo velikanski napor s strani strojne industrije. Stroški glede tega so fantastični. Nujne so tudi ogromne količine električne energije, ker se mora razpolagati z izredno koncentracijo urana 235: od normalnega 1-odstotnega urana do 100-odstotnega.

Francija še ni dogradila tovarne za separacijo, ki jo je začela graditi 1957. leta. Tedaj so računali, da bo tovarna stala 25 milijonov funtov. Do sedaj pa so se stroški povzpeli na 250 milijonov. To se zdi mnogo predrago. Velika Britanija bo letos dodelila 100 milijonov funtov za tovarno za pridobivanje urana 235. Toda ta številka še ni dokončna, ker niso vanjo všteti stroški za gradnjo električne centrale od 300 megavatov, ki je neobhodno potrebna v ta namen.

Kako so prišli Kitajci do urana 235 za svoji dve lani preizkušeni atomski bombi, ko njihova tovarna za pridobivanje urana 235 še ni končana. Po nekaterih mnenjih so Kitajci uporabili gorivo, ki so ga dobili nekoč od SZ za potrebe raziskovalnega reaktorja.

Uran 235 se sedaj pridobiva z metodo obsevanja. Holandska, Zahodna Nemčija, Francija in Japonska pa pridobivajo uran 235 s pomočjo centrifuge. V lanskem poletju so poskusi bili ohrabrujoči. Toda za velike količine urana 235, kakršne so potrebne SZ in ZDA, centrifugalni način pridobivanja ni ekonomičen. Ta način je primeren le za pridobivanje majhnih količin urana 235, kolikor ga potrebujemo za le nekaj bomb. Na ta način pa bi tudi manjše dežele mogle priti do nekaj vodikovih bomb.

Toda sama vodikova bomba še ni dovolj, da bi kaki državi zagotovila status atomske sile. V ta namen so nujno potrebne tudi balistične rakete, za gradnjo katerih bi bilo treba potrošiti še najmanj 150 milijonov funtov šterlingov. Britanske izkušnje glede tega govore o stroških od 500 do 600 milijonov funtov šterlingov.

Francija more proizvesti jedrskega materiala za 10 do 20 bomb na leto, kar je polovica britanske proizvodnje, če britanska zmogljivost dela s polno paro. Francija pa bi morala zgraditi tudi svojo jedrsko podmornico. Kar pa zadeva izdelovanje vodikove bombe, Francija ne bo v tolikšnih težavah, ker ji je v ta namen potrebna le enostavna tovarna za pridobivanje težke vode. To posebno velja v zvezi z dejstvom, da troši Francija na leto za atomsko orožje okoli 250 milijonov funtov šterlingov, v kar niso všteti izdatki za izdelovanje balističnih raket, ki so potrebne za prenašanje atomskih glav.

Iz vsega, kar smo navedli, izhaja, da tista dežela, ki ne more dodeliti v ta namen ene milijarde funtov šterlingov, nima možnosti, da se povzpne v rang učinkovite atomske sile.

Koliko držav bi si moglo privoščiti to razkošje? V Evropi samo Svedska. Izven Evrope pa še Kitajska, Indija in Izrael, ki bi si mogle dovoliti manjše število atomskih bomb.

List «Economist» nato navaja nekaj podrobnih številk v zvezi s finančnimi problemi pri gradnji atomske bombe, kar pa bomo opustili. Ne moremo pa mimo dejstva, da časopis ne omenja v tem okviru Zahodne Nemčije, za katero je znano, da ne razpolaga le z zadostnimi finančnimi, pač pa tudi z vsemi tehničnimi sredstvi, mnogo večjimi in učinkovitejšimi, kot jih imajo na primer Indija, Izrael ali kaka druga država. Ni namreč tajnost, da more Zahodna Nemčija v vsakem trenutku, brž ko bi ji bilo dovoljeno, izdelati ne le atomsko orožje, pač pa tudi nosilne rakete. Kar pa zadeva zahodnonemško «sto» po jedrskem orožju, je znano, da je ta ena izmed osnovnih ovir za bolj urejene odnose med Vzhodom in Zahodom.

Tipično naselje črnskih domačinov v Kamerunu. Grajena so bolj na gričevnatem ozemlju. Ona v gorskih predelih so obkrožena še z obrambnim zidom

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 1. FEBRUARJA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Elektronske orgle; 12.00 Iz slovenske folklore: «Naši n'vici židan trak»; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 G. Safred igra na marimbo; 17.20 Italijanščina; 17.35 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Pozavnist Italio Desilia; 18.40 Sekstet Hazy-Osterwald; 19.00 Plošče za vas; 19.30 Romantične melodije; 20.00 Šport; 20.35 Sodobni motivi; 21.00 Pregled slov. dramatike; 22.00 Plešite z nami; 22.55 Nove glasba.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 14.15 Furlanski glasbeniki; 14.40 Jazz.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.20 Orkestri; 11.40 Polke; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Slovenski oktet; 14.00 Za mlade poslušalce; 14.15 Zbor Luboff; 15.00 Dueti iz ital. oper; 15.30 Domače viže; 16.15 L. M. Škerjanc; 16.35 Mali umotvori velikih mojstrov; 17.00 Pevci; 17.45 Glasba in fantazija; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ritmi; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.05 Mozart in Verdi; 10.30 Šola; 11.15 Pianist W. Gieseking; 11.45 Godala; 14.55 Vreme na morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Komorna glasba; 17.25 Simf. koncert; 18.50 Znanstvena oddaja; 19.10 Oddaja za delavce; 20.30 P. de Marivaux: «Le false confidenze»; 22.00 Dunajski pust.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 9.35 Glasbeno-govorni spored; 10.40 Nove ital pesmi; 11.40 Orkestri; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni koktail; 15.15 Popevke; 15.35 Sopranistka Maria Callas; 16.35 Zanimive plošče; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 «Pozor na ritem»; 21.00 Ameriška lahka glasba; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Gledališki pregled; 18.45 Ariostijeve skladbe; 18.55 Nove knjige; 19.30 Koncert; 20.40 Dittersdorfov kvartet štev. 2; 21.20 Janačkove skladbe; 21.50 O italijanskem založništvu; 22.30 Bergova sonata opus 1.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Za šolarje: Zakaj žališ?; 9.25 Veliki orkestri; 10.15 Iz Savinove opere «Lepa Vida»; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Pianist Claudio Arrau; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Beneški fantje; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Za šolarje — Bevk: Mali upornik; 14.35 J. Kuhar: Rahlo pada; 15.30 V torek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Iz studia 14; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Zbor Slovenske filharmonije; 20.20 I. Cankar - M. Mejak; Polikarp; 21.30 Plesni orkestri; 22.10 Nočni koncert; 23.05 Popevke.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Središče zemlje; 19.55 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Era di venerdì 17»; 22.30 Knjižne novosti; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Tedenski športni pregled; 22.00 Koncertni valčki.

Jug. televizija

18.30 Film za otroke; 18.45 Torkov večer; 19.00 Svet na zaslonu: Rodezija; 19.50 Obzornik; 20.00 Rapsodija v modrem — ameriški film; 22.00 Za lahko noč.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,6, najnižja 4, ob 19. uri 6,8; zračni tlak 1023,9 narašča, vlaga 80 odst., veter 4 km na uro zahodnik, nebo pooblačeno, mrč, morje mirno, temperatura morja 7,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 1. februarja
Ignac
Sonce vzide ob 7,27 in zatone ob 17,10. Dolžina dneva 9,43. Luna vzide ob 12,27 in zatone ob 3,31
Jutri, SREDA, 2. februarja
Svečnica

SPOROČILO TISKOVNEGA URADA TRŽAŠKE KVESTURE

Z današnjim dnem uvedeni dve novi vrsti propustnic za obmejni promet

Veljavnost navadnih propustnic podaljšana na tri leta - Nobenih sprememb glede dolgosti bivanja na sosednih področjih

Tiskovni urad tržaške kvesture sporoča v zvezi z 12. zasedanjem stalne italijansko-jugoslovanske mešane komisije za izvajanje videmskega sporazuma, naslednje:

V smislu tega, kar je bilo sklenjeno na 12. zasedanju stalne mešane komisije, bodo uvedli od danes, 1. februarja 1966 naprej v obmejnem prometu dve novi vrsti propustnic, in sicer triletno in enoletno tranzitno propustnico. Triletna propustnica bo obsegala na različnih listih sedanjo navadno propustnico in propustnico za vsakdanji prehod, ki velja za profesioniste (zdravnike, živinozdravnike, babice itd.) ter «izkaznico za kmetijski tranzit»; v enoletni propustnici pa bodo ločeno «dovoljenje za kmetijski tranzit», «dovoljenje za vsakdanji prehod», ki velja za delavce (pod tem vzdevkom je treba razumeti delavce, uradnike, šoferje in sprevodnike na avtobusnih progah), dalje sedanje «dovoljenje za sezonsko bivanje» in «dovoljenje za prestop meje».

Navadne propustnice, ki so še veljavne v trenutku, ko stopi v veljavo novi triletni dokument za prehod čez mejo (to je danes) in take, katerih veljavnost je bila samo enkrat podaljšana po 31. januarju 1965, bodo veljavne za nadaljnji dve leti od datuma, ko so jugoslovanske oblasti zadnjič potrdile dokument. Tiste propustnice pa, ki so bile obnovljene že dva- ali večkrat, bodo prenehale veljati leto dni za tem, ko so bile zadnjič žigosane s strani jugoslovanskih oblasti. Zaradi tega bo treba zdaj navadne propustnice, ki so bile obnovljene do 31. januarja 1965, zamenjati z novimi dokumenti. Prav tako bodo pristojne oblasti zamenjale raztrgane in izpolnjene propustnice z novim modelom. Za propustnice, ki jih imajo profesionisti in delavci, kakor tudi za «dovoljenja za prehod meje» bo treba v vsakem primeru poskrbeti za zamenjavo dokumenta, kakor hitro bo potekla veljavnost starega, in sicer bo stari dokument nadomestila ali triletna tranzitna propustnica ali pa vzporedni enoletni dokument.

Veljavnost kmetijskih propustnic, ki so jih pristojne oblasti odobrile v preteklem letu (to je «izkaznice za kmetijski tranzit» in «dovoljenja za kmetijski tranzit») je zapadla 31. decembra 1965, vendar se veljavnost teh dokumentov zdaj avtomatično podaljša do konca letošnjega leta. Takrat pa bo treba oba dokumenta zamenjati z novim modelom.

Tiskovni urad tržaške prefekture na koncu naglaša, da ne bo v obmejnem prometu nobene spremembe, kar se tiče dolgosti bivanja na sosednem področju, do katerega dajejo pravico posamezni dokumenti.

Pogajanja za sestavo deželnega odbora

Včeraj so se v Vidmu dvakrat sestali štirje deželni tajniki strank leve sredine (Tonutti za KD, Fortuna za PSI, Zucalli za PSDI in Di Re za PRI), pri čemer je bil navzoč tudi predsednik deželnega odbora dr. Berzanti. Razen tega so se udeležili sestanka tudi nekateri izvedenci, med katerimi senator Zannier in inženirja Guiducci in Corsi.

Na sestanku so obširno proučili programske točke, ki jih nameravajo štiri stranke vnesti v sporazum, ki bo osnova dejavnosti deželnega odbora. Štirje tajniki so sestavili osnutek splošnega programskega sporazuma, ki ga bodo predložili v razpravo odposlanstvom štirih strank na sestanku, ki je napovedan za jutri.

12. zasedanje mešane komisije v zaključni fazi

V nedeljo so člani jugoslovanske delegacije pri mešani komisiji za izvajanje videmskega sporazuma preživeli dan oddiha v Kopru, včeraj pa se je na trgovinski zbornici znova pričelo delo na plenarnem zasedanju in v podkomisijah.

Delo 12. zasedanja se bliža koncu in včerajšnji dan je bil skoraj v celoti posvečen pripravljanju končnega besedila, ki ga bosta obe delegaciji odnosno predsednika odobrila pred zaključkom zasedanja. Po vsej verjetnosti bo zapisnik, ki je precej obsežen, zaključen danes zvečer, zaradi njegove obsežnosti pa se utegne to delo zavleči še do jutri dopoldne.

Včeraj je jugoslovanska delegacija povabila člane italijanske komisije na kosilo v znano tržaško gostilno Suban. Kosila sta se udeležila tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Rudi Janhuba in italijanski generalni konzul v Kopru Cerchione. Sinoči je trgovinska zbornica pogostila obe delegaciji v Hotelu de la Ville, nocoj ob 18. uri pa bo na jugoslovanskem generalnem konzulatu v Trstu cocktail na čast mešane komisije.

Odpust 90 delavcev v podjetju Farsura

FILCA sporoča, da se bodo na njeno zahtevo v prihodnjih dneh njeni sindikalisti sestali z deželnim odbornikom Giustom, s katerim bodo razpravljali o krizi v gradbeništvu.

Včeraj popoldne so se predstavniki sindikatov sestali na sedežu Združenja industrijcev s predstavniki gradbenega podjetja Farsura, ki ima v zakupu dela pri gradnji krožne podzemeljske železniške proge z deloviščem pri Ul. Kandler. Podjetje bo končalo dela ta mesec in je sporočilo, da bo odpustilo vseh 90 delavcev in razdrlo delovišče.

Farsura je edino podjetje, ki opravlja dela na podzemeljski progi in zapira svoje delovišče, ker ne more nadaljevati z delom zaradi pomanjkanja sredstev in ker niso odobrili načrtov za dela na še nedograjenih odsekih. Sindikat ugovarja odpustom ter bo posredoval pri mestnih oblasteh. Hkrati pa zahteva, da se bodo delavcem izplačevali prejemki iz dopolnilne blagajne.

VAŽNO OBVESTILO ZA OBRTNIKE

Obrtniška sekcija Slovenskega gospodarskega združenja vabi svoje člane obrtnike, naj se čim prej zglasijo v uradih združenja.

ODV. ALDO TERPIN O PRINAŠANJU BLAGA S POTNIMI LISTI

Pravni postopek proti carinarnici zaradi nezakonitega carinjenja blaga

Za imetnike potnih listov velja glede carine prostega uvoza v celoti dekret predsednika republike z dne 26.6.1965, ne glede na določbe videmskega sporazuma

V zvezi z intervencijo, ki jo je imel te dni na sedežu tržaške federacije Socialistične stranke Italije in na kateri je zagovarjal stališče, da je poostrena carinska kontrola na italijansko - jugoslovanski meji v bistvu nezakonita, smo včeraj obiskali odvetnika Alda Terpina, ki je široki tržaški javnosti znan po tem, da je pred leti dobil pravdo za prost uvoz bencina, ki ga imajo v obmejnem prometu avtomobilisti v rezervoarju, ki je neposredno povezan z motorjem.

Odv. Terpin nam je potrdil svoje stališče glede tega, ali smejo imeti italijanski državljani, ki se vračajo v državo s potnim listom, pri sebi količine blaga, ki so proste carine v smislu dekreta predsednika republike št. 723 z dne 26. junija 1965. V smislu tega zakona je uvoz manjših količin blaga (4 kg mesa, 2 kg sira, 2 kg mleka in 2 kg masla) dovoljen ob vsakem povratku na državno ozemlje, ne da bi moral lastnik zato plačati carino. Ta zakonska določba velja v kolikor so omenjene količine blaga namenjene potrošnji v obmejnih občinah, in sicer za vse državljane, to je tudi za prebivalce obmejnih občin na Tržaškem, Goriškem in Videmskem.

Ta zakonska določba pa velja tudi za tiste ljudi (videmski sporazum ne postavlja nobenih omejitev, kar se tiče državljanstva), ki imajo svoje stalno bivališče v pokrajinah, ki mejijo z jugoslovansko republiko, in za katere je bil pred leti med obema državama dosežen poseben sporazum o maloobmejnem osebnem prometu. Kdor je v posesti veljavne obmejne propustnice, lahko računa na ugodnosti, ki so povezane z maloobmejnim osebnim prometom, da namreč lahko vnese ob vsakem prehodu meje, ne da bi za to moral plačati carino, tiste količine blaga, ki so na spisku, priloženem videmskemu sporazumu in o povečanju katerih se pravkar pogajajo člani stalne mešane komisije, zbrani na 12. zasedanju v našem mestu.

Maloobmejni osebni promet je bil namreč uveden na naših področjih zato, da bi olajšali položaj obmejnega prebivalstva, ki so ga dogodki zadnje vojne geografsko še posebno prizadeli. Ko je na našem področju prenehala zavezniška vojaška uprava, sta se obe stranki (Italija in Jugoslavija) obvezali, da bosta v roku dveh mesecev sklenili poseben sporazum, da bi z njim olajšali medsebojne stike med obmejnim prebivalstvom ter s tem tudi olajšali njegov položaj. Videmski sporazum je treba zaradi tega imeti za posebno olajšavo v korist obmejnih prebivalcev, ki v ničemer ne okrnjuje pravic, ki jih ti imajo kot državljani ene izmed podpisnic sporazuma, ko na primer prekoračijo mejo s potnim listom ali ob kateri koli drugi priložnosti.

Kar se tiče osnovne teze carinarnice, ki je našim čitateljem že dobro znana, da je namreč videmski sporazum kot specialna zakonska določba potisnil za tukajšnje državljane v ozadje splošen zakon o prometu s potnim listom, pravi dr. Terpin, da specialni zakoni po splošnih pravilih mednarodnega in tudi italijanskega pravosodja lahko prevladujejo nad splošnim zakonom samo v primeru, če je to izrecno poudarjeno v zakonskem besedilu, ali pa če prinašajo boljše pogoje za državljane, ki se lahko z zakonom okoriščajo. V našem primeru pa ni res niti da je premoč specialnega zakona izrecno poudarjena, niti da zakon prinaša boljše pogoje za tukajšnje prebivalstvo. Zato sta oba zakona enako veljavna. Iz vsega navedenega sledi, da veljajo v primeru, ko se čez mejo vrača imetnik potnega lista, določbe zakona, ki pravi, da sme ta imeti pri sebi, ne da bi plačal carino, do 4 kg mesa, 2 kg masla, 2 kg sira in 2 kg mleka; ko pa se vrača s propustnico, veljajo zopet olajšave, ki jih predvideva videmski sporazum. Skratka, imetnikom obmejnega dokumenta ni mogoče samo zaradi tega, ker imajo tudi propustnico, odreči splošne olajšave, ki veljajo za vse državljane.

To je tudi izrecno poudarjeno v členu 14 dekreta predsednika republike št. 723 z dne 26. junija 1965, ki pravi, da veljajo določbe o brezcarinskem vnosu manjših količin blaga v mednarodnem prometu «salva l'applicazione delle maggiori agevolazioni previste dagli accordi internazionali o concesse dalle dogane» (poleg morebitnih večjih olajšav, ki jih dovoljujejo mednarodni sporazumi ali same carinarnice).

Mejne carinarnice izterjujejo zato od 7. januarja dalje carino navedene manjše količine blaga protizakonito. Potnik, ki se vrača s potnim listom čez mejo, ni dolžan plačati carine na meso, maslo, itd., ki ga ima pri sebi v količinah, ki so dovoljene po zakonu. Zato lahko tudi odreče plačilo zahtevane dajatve, odnosno najprej plača zahtevani znesek, zahteva sestavo zapisnika ter nato sproži postopek za povračilo vplačanega zneska. To je storila že večja skupina uslužbencev mestnega podjetja ACEGAT, ki je prepustila prav odvetniku Terpinu, da sproži postopek in ponovno izterja nezakonito zahtevane zneske.

Združitev prog Acegata št. 19 in 21

Ravnateljstvo Acegata sporoča, da bodo od danes dalje v večernih urah združili progi št. 19 in 21, tako da bo takrat filobusna proga št. 19 spremenjena v avtobusno, podaljšana do naselja S. Sergio.

Zato se bodo vožnje na progi št. 21 S. Sergio-Trg. Stare mitnice končale z odhodom s tega trga ob 20.48 ob delavnikih in ob 21. uri ob praznikih. Proga št. 19 Trg Cagni-Trg. Libertà se od 21. do 23.45 ure podaljšala do naselja S. Sergio z odhodi od glavne postaje vsakih 15 minut.

Službo na podaljšani progi št. 19 bodo opravljali z avtobusi brez sprevodnika ter bodo zato veljali na njih le potni dokumenti, ki so v navadi na progah z avtomatičnimi aparati za izdajanje vozovnic, to je navadne vozovnice, ki jih izdajajo avtomati, zelene vozovnice, ki se lahko uničijo, ter posebne mesečne izkaznice za delavce in turniste v snopičih.

Potniki, ki bi hoteli uporabljati na progi št. 19 po 21 uri zelene vozovnice ali posebne izkaznice, naj zahtevajo te potne dokumente. Lastniki izkaznic za progo 19 bodo lahko potovali le na odseku Trg Cagni-Trg. Libertà; lastniki izkaznic za progo št. 21 pa bodo lahko potovali z njimi le na odseku naselje S. Sergio-Trg Stare mitnice postajališče pri pokritem trgu).

Acegat opozarja potnike, da postajališče na Trgu Stare mitnice ne bo delovalo po 21. uri, zato lahko tisti, ki so namenjeni v naselje San Sergio, stopijo na avtobus na postajališču proge št. 19 nasproti pokritemu trgu.

Zvišane cene telečjega mesa

Pokrajinski odbor za cene je na včerajšnjem sestanku ugotovil, da je treba prilagoditi ceno teletine spremenjenim cenam živih in zaklanih telet. Zato je določil naslednje nove zvišane cene teletine: meso za ragu 880 lir kg, prsi in hrbet 1060 lir, kotleti in obistna pečenka 1820, pleče brez kosti 1920, stegno brez kosti 2380, zrezki iz stegna 2660.

Na istem sestanku so razpravljali tudi o ceni kruha. Za sedaj so odložili vsak sklep v pričakovanju podatkov od združenja pekov.

POZIV KRVNE BANKE

Združenje darovalcev krvi nujno poziva vse svoje člane in vse meščane, da darujejo kri, ker so zaloge transfuzijskega centra združenj bolnišnic skoraj popolnoma izčrpane in ne morejo več zadoščati za stalne in nujne potrebe težkih bolnikov.

ŠE NOBENEGA ZNAKA ZA REŠITEV KRIZE

Danes protestna povorka delavcev podjetja ORION

Odgovor ministrstva državnih udeležb na vprašanje senatorja Vidalija

Zaradi izjemnega položaja v podjetju Crane-Orion se delavci tega podjetja ne bodo udeležili današnje vsedržavne stavke kovinarjev, pač pa bodo zapustili delo ob 15. uri v protest, ker še ni bilo rešeno vprašanje nadaljnjega obstoja te tovarne. Delavci se bodo nato zbrali na Trgu Garibaldi in odšli v povorki na Trg Unità pred prefekturo.

Te dni je komunistični senator Vittorio Vidali prejel odgovor od ministrstva javnih udeležb na vprašanje o naročilih tovarni Orion, ki ga je postavil 5. oktobra lani. Ministrstvo pravi najprej, da mu je družba ENI sporočila, da je državna družba SNAM udeležena z 10,40 odstotka pri kapitalu družbe SIOT (Italijanska družba za čezalpski naftovod) ter da bo zato družba ENI storila vse, kar bo mogoče, da bi SIOT poverila «tržaškim ali deželnim» podjetjem izvršitev del v zvezi z gradnjo naftovoda. Toda ta družba lahko po kriteriju gospodarskih ugodnosti svobodno izbira podjetja, katerim naroči razna dela ter se ni mogoče vmešati v to njeno svobodno izbire.

Kar se senatorjevih trditev o ravnanju družbe SNAM in Nuova Pignone v preteklosti v pogledu Orion tiče, je ministrstvo pojasnilo naslednje: družba SNAM je dala družbi Crane-Orion naročila za naslednje vsote: za 1962. leto 167 milijonov lir, 1963. leto 334 milijonov in 1964. leto 128 milijonov. Lani je morala družba skrčiti svoja naročila, ker je podjetje Crane-Orion skrčilo svojo proizvodno dejavnost tudi zaradi tega, ker so delavci zasedli tovarno.

Kar se tiče reške rafinerije, je SNAM naročila velik del zaklopk podjetju Orion, in sicer za 6 milijonov lir. Družba Nuova Pignone je dala podjetju Orion naslednja naročila: 1962. leta 36 milijonov, 1963. leta 42 milijonov, 1964. leta 53 milijonov. Lani se je Nuova Pignone pogajala tudi z Orion za dobavo zaklopk jugoslovanski rafineriji na Sušaku, toda ni mogla dati prednosti podjetju Orion, ker so druga podjetja ponudila zaklopke po nižji ceni. Državno podjetje je tudi sporočilo, da ni jugoslovanska rafinerija omenila podjetja Orion kot «preferencialnega», marveč kot enega izmed dobaviteljev. Na koncu je ministrstvo še poudarilo, da so tudi druga podjetja z državno udeležbo, ki se ukvarjajo z izdelovanjem zaklopk in ki spadajo pod Finmeccanico v podobnih težavah kot Orion. Zato se je morala tudi na novo ustanovljena družba WES PA usmeriti glede prodaje svojih izdelkov izključno na tuje trge.

V tržaških sindikalnih krogih pravijo, da je odgovor nezadovoljiv ter da se nanaša na že zastarela dejstva. Poleg tega pa se iz odgovora zrcalijo le navedbe bivših lastnikov podjetja. Sicer pa so že tako vsi ministrski odgovori na razna vprašanja zastareli, saj se v njih po navadi ponavljajo stvari, ki so že vsem znane in ki kažejo le eno stran kolajne.

ODGOVOR NA VPRAŠANJE SENATORJA VIDALIJA

Minister Spagnolli o prispevku za modernizacijo pristanišča

Odgovor se nanaša na zakon št. 1200 z dne 27. okt. 1965 in na sklep sestanka pri zakladnem ministrstvu 12. dec. 1965

Te dni je minister za trgovinsko mornarico Spagnolli v odgovor na ustrezno vprašanje tržaškega senatorja Vidalija v zvezi z državnim prispevkom za modernizacijo tržaškega pristanišča poudaril naslednje:

V okviru zakona štv. 1200 z dne 27. oktobra 1965, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku štev. 279 z dne 9. novembra istega leta, je bila določena za tržaško pristanišče vsota 2 milijardi 500 milijonov lir. S temi sredstvi naj bi v tržaškem pristanišču izvedli naslednja dela: razširitev pomola V.: 1 milijardo lir; adaptacija pomolov I., II., III.: 1 milijarda; obnovitev pristajališča na severni strani lesnega pristanišča: 300 milijonov; razna dela na napravah in stavbah, ki pripadajo državi, 200 milijonov lir; skupno 2 milijardi 500 milijonov lir. Minister je še dodal, da predstavlja vsota 2,5 milijarde lir prvo nakazilo v korist tržaški luki, kateremu pa bodo v prihodnjih letih po možnosti sledila še druga.

Tržaško podjetje Javna skladišča, je nadaljeval minister, je poslovalo z zgubo tudi takrat, ko je Trst pripadal avstro-ogrskemu imperiju. Leta 1900 je zato dunajska vlada podelila Javnim skladiščem 23.305,38 krone. V naslednjih letih je kritje primanjkljaja zahtevalo podeljevanje čedalje večjih vsot. Leta 1911 je prispevek znašal že 950.375,33 krone. Italijanska vlada, ki je v teh krajih nasledila avstroogrski, je podelila Javnim skladiščem prispevek 8.848.579,49 lire za kritje primanjkljaja v poslovnem letu 1919-20 in nato po 5.000.000 lir za vsako poslovno leto od 1923-24 do 1929-30. Šele v razdobju 1925-47 je podjetje Javna skladišča doseglo ravnotežje v svoji poslovni bilanci, in to vsled izrednih političnih, gospodarskih in socialnih pogojev, v katerih je obratovalo v tistem času.

Po drugi svetovni vojni se je položaj tržaškega pristanišča ponovno poslabšal, in sicer toliko bolj, ker so se v neposredni bližini pojavili novi konkurenti, tako zlasti Reka in Koper. Od poslovnega leta 1961-1962 dalje se je začel pri Javnih skladiščih ustvarjati primanjkljaj, kateremu niso bili več kos prispevki iz sredstev Vladnega komisariata za deželo Furlanijo — Julijsko krajino. Kljub vsem prispevkom iz tega sklada, je primanjkljaj do konca poslovnega leta 1964-65 dosegel 1 milijardo 350 milijonov lir. Banca Nazionale del Lavoro, na katero se upira podjetje pri svojem finančnem poslovanju, je takrat odpovedalo vsak nadaljnji predujem in Javna skladišča so zaradi pomanjkanja likvidnega denarja zašla v hudo stisko.

Generalni vladni komisariat za deželo Furlanijo — Julijsko krajino je v tej zvezi postavil pri vladi zahtevo po čim prejšnjem kritju primanjkljaja Javnih skladišč, in sicer v višini 1 milijarde 350 milijonov lir. Predstavniki prizadetih ministrstev in predsedstvo ministrskega sveta so vzeli v pretres to vprašanje hkrati z vprašanjem napovedane realizacije neodvisne ustanove za tržaško pristanišče. Upoštevajoč zakonske osnutke, ki so jih v tej zvezi pripravili parlamentarci Vidali, Bernetič, Belci, Bonacina, Zannier, Vallauri, tržaška trgovinska zbornica in samo ministrstvo za trgovinsko mornarico, je bilo sklenjeno, da bo ustanova za tržaško pristanišče prevzela v svoj okvir tudi podjetje Javna skladišča.

Na posebnem sestanku na zakladnem ministrstvu, ki je bil 12. decembra so v zvezi s finančnim stanjem Javnih skladišč sklenili naslednje:

1. Podeliti neodvisni ustanovi za tržaško pristanišče letni prispevek v višini 1,5 milijarde lir ter izredni prispevek, ki naj ne bo višji od 2 milijard lir, za kritje primanjkljaja v poslovanju tržaških Javnih skladišč. Dejansko višino primanjkljaja bodo ugotovili v trenutku, ko bo začela delovati ustanova za tržaško pristanišče.

2. Podeliti ustanovi letni prispevek v višini 500 milijonov lir iz deželne blagajne.

Sredstva 2 milijardi lir iz izrednega prispevka bodo uporabili za kritje poslovnega primanjkljaja do konca leta 1965 (v višini 1,5 milijarde lir) ter za kritje poznejšega primanjkljaja do višine 500 milijonov lir. O vsem tem bodo prizadeta ministrstva izrekla svoje mnenje v najkrajšem času.

Na koncu je minister Spagnolli poudaril, da je država z zakonom št. 298 z dne 31.3.1958 financirala gradnjo pomola VII., ki bo zahtevala 10,471.000.000 lir investicij, in da se je podjetje «Angelo Farsura», ki gradi pomol, obvezalo, da ga bo dokončalo in izročilo svojemu namenu v roku 3,5 leta od trenutka ko ga je začela graditi, to je od 8. junija 1965. Do decembra lanskega leta je podjetje pripravilo potrebno delovišče, s pravim delom pri gradnji pomola pa je pričela zadnje dni preteklega leta.

GLASBENA MATICA - TRST
V NEDELJO, 6. FEBRUARJA OB 17. URI
V KULTURNEM DOMU

KONCERT ORKESTRA GLASBENE MATICE

Solist: **DEAN BRAVNIČAR** (violina)
Dirigent OSKAR KJUDER

Vstopnice bodo na razpolago od četrtka, 3. februarja dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu
V KULTURNEM DOMU
Carlo Goldoni

GROBIJANI
(GRUBJANE)
komedija v dveh delih

Prevedla: Marija Kacinova — V tržaški dialekt prestavila: Leli Nakrstova — Scena: Jože Babič in Demetrij Cej — Kostumi: Alenka Bartlova
Režija JOŽE BABIČ

Ponovitve
Jutri, 2. februarja ob 20. uri (študentovski abonma)
V četrtek, 3. februarja ob 21. uri (invalidski abonma)
V petek, 4. februarja ob 21. uri (sindikalni abonma)

Prodaja vstopnic za vse predstave vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko planinsko društvo v Trstu

priredi v petek ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani predavanje, posvečeno

Jakobu Aljažu

ob 70-letnici postavitve Aljaževega stolpa na Triglavu. Predaval bo Primož Možina. Sodelovala bo tudi pesnica Marija Mijot. Vljudno vabljeni!

PROSVETNO DRUSTVO «SLAVKO ŠKAMPERLE»

vabi člane in prijatelje društva, da se udeležijo predavanja s predvajanjem skioptičnih slik

«MOJI VTISI S POTI PO ČSSR»

ki bo v društvenih prostorih na Vrdelski cesti štev. 7 **v četrtek, 3. februarja ob 20.30**

Predaval bo **prof. Franc Habè**

Prosimo točnost!

Danes, 1. februarja ob 20.30 bo v Gregorčičevi dvorani, v Ulici Geppa 9, predaval

MARIO MAGAJNA
O TUNIZIJI IN ALŽIRIJI

Predavanje spremljajo številni barvni diapozitivi.
Vabljeni!

OB RAZLASTITVAH ZEMLJIŠČ PRI DOLINI

Živahna razpravljanja pritožbe in grožnje

SIOT grozi - Resolucija PSI in stališče LSS

Včeraj sta bila v Dolini dva sestanka, ki jih je organizirala PSI, na katerih so razpravljali o problemih razlaščevanj za gradnjo naftovoda. Prvega sestanka so se med drugim udeležili tudi pokrajinski tajnik in deželni svetovalec Arnaldo Pittoni, pokrajinski svetovalec ing. Josip Pečenko, dr. Aristide Buffulini ter dolinski podžupan Marino Bandi. Na tem sestanku so razpravljali o zadnjih dogodkih v zvezi z vprašanjem razlaščevanj, posebno o interpelaciji komunističnih parlamentarcev glede sporazuma med družbo SIOT in Odborom ter o zadnjih vesteh, pritožbah itd. Pri tem je bilo govora tudi o delovanju konzorcija in socialističnih predstavnikov v raznih krajevnih ustanovah, da bi prizadeti lastniki prejeli pravično ceno za svoja razlaščena zemljišča. Nato je bil sestanek razlaščencev, na katerem je govoril pokrajinski svetovalec inž. Pečenko. Prisotni so soglasno odobrili delovanje stranke in izglasovali resolucijo, v kateri pozitivno ocenjujejo delovanje konzorcija ter polemizirajo z Odborom.

V soboto zvečer pa nam je predstavnik družbe SIOT prinesel izjavo, v kateri se med drugim poudarja, da bo glede cene zemljišč v dolinski občini, ki jih potrebuje za svoje naprave «ostala na svojih zadnjih ponudbah», hkrati pa grozi, «da bo SIOT dobila zemljišča z zasedbo, ki jo bo odredil zakon» in «dobrohotno» dodaja, «da če SIOT še vedno želi doseči s prizadetimi sporazum, je to le zaradi vzpostavljanja dobrih odnosov» in seveda «ne zaradi njene koristi».

Pripominjamo, da ima družba SIOT na razpolago težke milijarde, s katerimi bo s pomočjo naftovoda zaslužila nadaljnje milijarde, zemljo naših kmetov, ki jih nujno potrebuje, pa bi hotela imeti po znatno nižji ceni kot jo n. pr. kmetom prodaja tržaška občina, ki jo potrebujejo. Po zadnjih vesteh nameravajo industrijska področja še razširiti in razlaščati druga zemljišča. Zato je popolnoma upravičeno, da lastniki zemljišč ne popuščajo glede cene.

Svetovalska skupina slovenske skupnosti v občinskem svetu dolinske občine pa nam je poslala v objavo predlog resolucije, v kateri med drugim z obžalovanjem ugotavlja, da je tržaška prefektura začela razlastitveni postopek v korist ustanove za industrijsko pristanišče za gradnjo naftovoda, da zadnji seznam vsebuje razen zemljišč, ki jih je obsegal drugi seznam, še nove površine, ki jih družba SIOT ne potrebuje za gradnjo naftovoda, da je razlastitveni postopek nepravilen in da so ponujene cene prenizke. Resolucija nato izraža protest proti razlaščanju slovenske zemlje in proti uvedbi razlastitvenega postopka ter prenizkim cenam ter odločno zahteva, da se iz zadnjega seznama izločijo zemljišča, ki niso nujno potrebna za gradnjo naftovoda, da prefektura prekine razlastitveni postopek in da se za zemljišča, potrebna za naftovod, uvede svobodna kupoprodaja med družbo SIOT in prizadetimi lastniki. Ob koncu priložena resolucija poziva župana, naj ne izda nobenega gradbenega dovoljenja, dokler se ne zadovoljivo uredi vprašanje odškodnine za zemljišča.

Naglica kriva trčenja na križišču

Naglica je bila kriva prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj zjutraj na vogalu Trga Dalmazia in Ul. Martiri della Libertà. Okrog 5. ure je 25-letni raznašalec časopisov Luilio Macorig iz Šempolaja 9 z motofurgonom «ape» TS 33883 hitel proti kolodvoru, kjer bi moral za «Messaggerie Venete» prevzeti časopise, ki so prispeli v Trst s prvim vlakom in jih nato začeti raznašati po mestu. Na omenjenem vogalu pa je Macorig trčil v avto TS 34207, ki ga je navzdol po Ul. Martiri della Libertà privozil 28-letni Claudio Ghissani iz Ul. Molino a Vento 146. Zaradi sunka se je motofurgon prevrnil in Macorig se je ranjen skobacal iz kabine. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti teden dni zaradi ran po udih in glavi.

Pri prečkanju ceste jo je podrl avto

Ko je včeraj popoldne 10-letna učenka Serena Mattei iz Drev. Elizejskih poljan 48 na zebrastem prehodu prečkala Ul. Schiapparelli blizu Ul. Calvola, jo je z avtom fiat 850 TS 75240 podrl 35-letni mesar Giorgio Babich iz Ul. del Veltro 19, ki je vozil proti Ul. sv. Marka. Zaradi sunka je deklica padla ter se ranila po sencih, čelu in obrazu ter si verjetno zlomila desni komolec. Z rešilnim avtom so Mattejevo prepeljali v bolnišnico, kjer se bo morala na nevrokirurškem oddelku zdraviti od 10 do 35 dni.

Z vespo trčil v avto

Sinoči ob 19.30 je v Istrski ulici blizu stavbe štev. 54 prišlo do trčenja med vespo TS 33810 in avtom TS 36635. Vespo je proti Trgu Valmaura vozil 50-letni Giuseppe Rebula iz Ul. del Veltro 28, avto pa je nasproti privozil 44-letni Stelio Divo iz Istrske ulice 24. Zaradi trčenja se je Rebula prevrnil z vespe in se ranil po desnem sencu in desni rami. Ponesrečenca so z avtom odpeljali v bolnišnico ter ga sprejeli na nevrokirurški oddelek. Okreval bo v 8 dneh.

Stavka kovinarjev

Tudi tržaški kovinarji se bodo danes udeležili vsedržavne stavke kovinarjev. V Trstu se bodo stavkajoči zbrali na zborovanju na sedežu Delavske zbornice v Ul. Duca d'Aosta, kjer jim bo govoril tajnik sindikata kovinarjev DZ dr. Fabricci, v Miljah pa se zberejo v kinu «Verdi».

Danes sestanek razlaščencev v Dolini

Konzorcij razlaščencev vabi vse člane in prizadete na sestanek o razlastitvah v Dolini (prvi in drugi seznam), ki bo danes, 1. febr. ob 20. uri na stari občini. Spregovorila bosta tudi deželna svetovalca dr. Karel Šiškovič in Arnaldo Pittoni, ki sta se za vprašanje zanimala in pomagala pri naporih za dosego upravičenih zahtev prizadetih.

Zaradi izredne važnosti sestanka, računamo na prisotnost vseh prizadetih lastnikov.

KONZORCIJ

Danes seja deželnega sveta

Danes ob 9.30 bo prva letošnja seja deželnega sveta, ki je bil na počitnicah od božiča dalje. Na dnevnem redu so vprašanja in interpelacije svetovalcev ter trije zakonski osnutki, ki se tičejo zaščite slovenske manjšine, nadzorstva deželne nad krajevnimi ustanovami in posvečanju števila deželnega osebja.

Seja tržaškega občinskega sveta

Danes bo redna seja tržaškega občinskega sveta, na kateri se bo nadaljevala razprava o občinskem proračunu. V razpravo bodo verjetno posegli svetovalci Arturo Calabria, Giovanni Marchesich in Sergio Trauner. Poleg tega so na dnevnem redu še druge točke upravnega značaja.

Nesreče na delu

V Novem pristanišču se je včeraj zjutraj ponesrečil 46-letni delavec Francesco Marinelli iz Ul. Economo 3. Stal je na skladovnici bal v skladišču štev. 61 in porival bale proti vozičku. Pri tem je izgubil ravnotežje in padel s skladovnice. Pri padcu se je hudo pobil po spodnji strani hrbta. Z rešilnim avtom gasilcev so ponesrečenca odpeljali v bolnišnico.

Na ortopedski oddelek so sprejeli tudi 56-letnega mehanika Giovannija Bembicha iz Ul. Pigafetta 8 zaradi ran po levem prstancu in mezincu. Bembich, ki se bo moral zdraviti od 10 do 15 dni, je povedal, da se je ponesrečil malo prej v mehanični delavnici «Comminatto» v Industrijskem pristanišču, ker je nerodno postavil prst pod rezila stružnice.

V Tržaškem arzenalu se je včeraj popoldne ponesrečil 43-letni Mario Fragiacomo s Trga Stare mitnice 5. Ko je pri delu uporabljal železno cev, mu je padla iz rok in ga zadela v desni prstanec. Ponesrečenec je sam prišel v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi verjetnega zloma zadnjega prstnega člena. Okreval bo v 25 dneh.

Ko je na gradbišču IACP v Ul. Sinico na cirkularki žagal les, se je včeraj popoldne 58-letni tesar Giovanni Rosa iz Doline, Cesta v Glinščico 56, ki je zaposlen pri podjetju «Veneta Costruzioni» iz Ulice Cellini 3, ranil po desnem palcu. Nesreča se je zgodila, ker je Rosa postavil roko v neposredno bližino rezila. V bolnišnici so Rosi nudili prvo pomoč in bo okreval v dveh tednih.

Polna dvorana v nedeljo pri «Grobijanih»

Slovensko gledališče je po premierski in sobotni predstavi imelo pri nedeljski popoldanski uprizoritvi «Grobijanov» v Kulturnem domu polno dvorano hvaležnih gledalcev, ki so se na moč zabavali ob res dobri igri našega gledališkega ansambla in posrečenim komičnim figuram, ki so jih ustvarili.

Pri tolikšnem navalu ljudi neposredno pred začetkom predstave pa se je znova pokazalo, da izdajanje vstopnic poteka prepočasi in da bi bilo za take priložnosti nujno nekaj ukreniti, da se izdajanje vstopnic pospeši. Morda bi kazalo odpreti pomožno blagajno. Ljudje so se namreč nad počasnostjo pritoževali, začetek predstave pa se je moral nekoliko zakasniti, kar je spet bilo narobe za tiste obiskovalce, ki so prišli iz okolice in so vezani na vozne rede avtobusov.

Po stopnicah je padla

Sinoči okrog 18.40 so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 75-letno Emmo Bortoli vd. Malisan iz Ul. Conti 5 in jo sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti 8 dni zaradi ran po desni obrvi, desnem zapestju in glavobola. Ponesrečenka je povedala, da je malo prej padla po stopnicah gledališča Avditorija, kjer je prisostvovala otroški predstavi. Nesreča se je pripetila, ko je po končani predstavi Bortolijeva zapuščala dvorano, na stopnišču se je nerodno spotaknila, izgubila ravnotežje in padla.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. in 31. januarja se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

UMRLI SO: 89-letna Vittoria Lauro vd. Turek, 79-letni Giorgio Solazzi, 67-letni Antonio Fornasaro, 69-letni Antonio Pastrovich, 60-letni Romualdo Derschitz, 88-letna Maria Schusterschitz vd. Pardussi, 79-letna Antonia Dambrosi vd. Piccoli, 51-letni Massimiliano Mervar, 70-letna Teresa Skamperle vd. Roinich, 38-letni Mario Ricci, 2 meseca stara Elisabetta Morelli, 66-letni Giuseppe Pavan, 76-letni Mario Giacomini, 72-letni Carlo Bidoli, 67-letna Elisabetta Saulig por. Cesar, 52-letni Ugo Lupi, 68-letni Renato Petracco, 66-letna Angela Bracalello por. Bertolini, 89-letni Francesco Spadavecchia, 75-letni Francesco Gaspari, 79-letna Matilde Brezich vd. Susmelli, 90-letna Olga Albertini vd. Tamaro.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Crevato, Ul. Roma 15; INAM, Al Cammello, Drevored XX. Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

LADJE V PRISTANIŠČU

Lucrino, Pegaso, A. Vespucci, Agostino, L. Montanari, Saipa II, Selene, Esperide, Esperia, C. Colombo, Carso (It.); Orjula, Orebić, Dalmacija, Korotan, Janina, Višegrad (Jug.); Dias (Li.); Malka (Izr.); Blumenthal (Nem.); Ardahan (Tu.); Loide Haiti (Braz.); Indian Tradition (Indija); Skandinavia (Sv.); Exporter (ZDA); Annika, S. Maries II, Leon Sophia, Dimitrios K. (Gr.); Audax, S. James (Pa.); Adriatiko (Al.).

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje prodaja vstopnic za drugo predstavo Saint-Saensove opere «Samson in Dalila», ki bo jutri ob 20.30 za red C v parterju in ložah ter za red A na balkonih in galerijah z istimi nastopajočimi kot pri prejšnjih predstavah.

Kino

Nazionale 16.00 «Operazione Tiziano» Policijski film.
Arcobaleno 16.00 «La violenza e l'amore» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «Oggi, domani, dopodomani» Eastmancolor. Marcello Mastroianni, Virna Lisi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 14.30 «Per qualche dollaro in più» Technicolor. Clint Eastwood. Gian Maria Volonte.
Eden 16.00 «Amore di una calda estate» Technicolor. Melina Mercouri, James Mason. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Colpo grosso ma non troppo» Eastmancolor. Lando Buzzanca, Beba Lončar, Alida Chelli.
Alabarda 15.30 «Nude per amare» Nadia Tiller, Hildegarde Neff, Lili Palmer. Prepovedano mladini pod 18. letom. Zadnji dan.
Filodrammatico 16.00 «A proposito di tutte queste signore» Technicolor. Bibi Andersson.
Aurora 16.30 «Il ritorno di Ringo» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.00 «50.000 sterline per tradire» Technicolor. Cliff Robertson, Marisa Mell.
Garibaldi 16.30 «Marcia o crepa» — Stewart Granger, Dorian Gray.
Capitol 15.30 «I morituri» Marlon Brando, Yul Brynner.
Impero 16.30 «Slalom».
Vittorio Veneto 16.00 «La bugiarda» Chaterine Spaak, Enrico Maria Salerno. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.30 «All'ombra del ricatto» Technicolor. Edmond O'Brien. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astra Počitek.
Astoria Počitek.
Abbazia 16.00 «X 2 operazione Okinawa» Richard Widmark.
Ideale Počitek.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUSTVO

priredi

«Slovanski ples»

v soboto 5. februarja ob 21. uri v slovenskem Kulturnem domu. Vstop z vabili, katera se lahko dvignejo v Tržaški knjigarni in na sedežu SDD v Ul. Machiavelli 22-II., od 18. do 20. ure.

Igra razširjeni ansambel RTV Ljubljana Mojmira Sepeta, poje Majda Sepe.

Mladinski delavski krožek Trst

priredi

MLADINSKI IZLET NA SNEG
v ČRNI VRH dne 6. II. 1966.
Zvečer ples ob spremljavi orkestra «The Jaguares».

Odhod avtobusa s Trga Oberdan, vogal Ulice Giustiniano, v nedeljo 6. t. m. ob 7. uri in nato v manjših posledkih iz ostalih krajev.

TRZASKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novost:
GULBRANSSEN:
In večno pojo gozdovi
L 2.750.—

TRAGIČNA SMRT MLADENIČA IZ GROPADE

V megli je z vespo trčil v avto in si pri udarcu prebil lobanjo

Adrijan Kalc je bil pošten, delaven in zaveden slovenski fant, za katerim žaluje poleg svojcev, vsa Gropada - Pogreb bo jutri

Ljudem v Gropadi se zdi skoraj neverjetno, da «Lovretovega» Adrijana ni več. V nedeljo zvečer, še nekaj minut pred nesrečo, je bil s prijatelji v gostilni, potem pa se je podal v mesto, da bi v kinu preživel nedeljski večer. Sam ni niti slutil, da se pelje v smrt in da bo nekaj minut potem njegova kri pordečila cestišče trbiške ceste.

Vest o tragični smrti Adrijana Kalca so v Gropadi izvedeli nekaj časa potem. Izvedela jo je tudi Adrijanova sestra Milena, poročena Kalc, ki je mlajšemu bratu še pol ure prej postregla z večerjo. Ni mogoče opisati žalosti vseh domačih in cele vasi. Adrijan je bil med fanti najbolj priljubljen, najbolj delaven, resen in zaveden. In doletelo je prav njega, ki je bil vedno tako previden in v šestih letih, odkar je imel vespo, ni imel nobene nesreče.

Nedeljske nesreče, pri kateri je izgubil življenje Adrijan Kalc star 27 let, po poklicu zidar, je bila kriva gosta megla, ki je pokrivala vso zgornjo okolico, da je bila vidljivost zelo pičla. Do trčenja je prišlo na trbiški cesti nad Segulinovim kamnolomom, na kraju, ki ga Lonjerci imenujejo «Velika meja».

Adrijan Kalc je ob 19. uri doma v Gropadi št. 82 še večerjal. Potem se je odločil, da gre v mesto. Usedel se je na vespo TS 28286 in se po postanku v Gropadi, zapeljal na Padriče, od tam pa na trbiško cesto. Vozil je počasi in previdno. Zaradi megle je vozil pomaknjen na sredo cestišča, kjer je zarisana bela črta. Adrijan je nenehno opazoval belo črto, ker samo tako se je lahko peljal po cesti, saj ni videl niti tri metre pred seboj. Privozil je na veliki ovinek na Drašci, potem pa nadaljeval pot, toda ni prišel daleč. Le nekaj sto metrov dlje se je pripetilo nepričakovano.

Na tistem kraju je bela črta sredi cestišča zabrisana in Adrijan je od tam dalje moral voziti skoraj na slepo. Pri tem ni opazil, da je nasproti privozil avto fiat 850 TS 72495, ki ga je šofiral 19-letni mehanik Claudio Mottica iz Ul. Cesca 9 in v katerem se je peljal tudi Motticov prijatelj, 19-letni mehanik Livio Melcon iz Ul. Baiamonti 13.

Tudi Mottica je vozil na slepo, ker se ni mogel več ravnati po beli črti, morda je zavozil bolj na levo, ni izključeno, da se ni tudi Kalc pomaknil bolj proti sredi cestišča. Dejstvo je, da je prišlo do trčenja. Obe vozili sta se samo dregnili. Motticov avto je s sprednjim levim blatnikom dregnil prednji levi del Kalčeve vespe. To pa je bilo usodno za Adrijana. Zaradi sunka ga je vrglo z vespe, da je z glavo udaril v strešni nosilec avta in nato padel na tla, kjer je mrtev obležal s prebito lobanjo. Po trčenju se Motticov avto ni ustavil, temveč je zavozil še nekaj metrov dlje, kjer se je na desni raztreščil ob skalnati steni nad cesto.

Pri trčenju v steno je Mottica, ki je šele pred 12 dnevi dobil šofersko izkaznico, udaril z glavo v vetrobran in ga vrgel iz okvira. Melcona pa je stisnilo med skrotovičene dele razbitega avta. Na kraj nesreče so nekaj minut kasneje prihiteli bolničarji RK in agenti cestne policije. Za nesrečnega Adrijana Kalca ni bilo nobene pomoči več, ostala dva ponesrečenca pa so odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral Mottica na nevrokirurškem oddelku zdraviti teden dni zaradi udarcev po glavi in ran po ustnicah in kolenih, Melcona pa so s prognozo okrevanja v enem mesecu sprejeli na ortopedski oddelek zaradi več zlomov leve noge.

Preiskava na kraju nesreče je bila otežkočena zaradi nevidljivosti in prometa. Šele okrog 22. ure potem ko je namestnik državnega tožilstva dr Corsi izdal potrebno dovoljenje, so truplo nesrečnega Adrijana Kalca odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice.

Nepopisna je bila žalost sorodnikov, ko so jim sporočili, da se je Adrijan tragično ponesrečil. Doma v Gropadi so bili Adrijanova sestra Milena z osemletnim otrokom in njen mož. Adrijanov oče Avguštin, je že pred dvema mesecema odpotoval na obisk k sinu Milanu, kapetanu prve stopnje jugoslovanske armade v Zadru. Pred sinočnjim so iz Gropade odposlali telegram, s katerim so Avguština obvestili o strašni nesreči.

Avguštin Kalc «Lovretov», je zaveden Slovenec in je med vojno delal na terenu v Gropadi. Prestal je tudi zapor, svoje sinove pa je vzgojil v slovenskem duhu. Adrijan je pred leti sodeloval pri godbi na pihala v Gropadi, kjer je igral na trobento. Potem je odslužil vojaški rok, še prej, po končani industrijski šoli na Opčinah, se je izučil za zidarja in je bil zadnje čase zaposlen pri gradnji novih stanovanj pri Sv. Ani. Poštenega in delavnega so v Gropadi vsi imeli radi in ga danes iskreno objokujejo.

Njegovo truplo bodo danes prepeljali domov, jutri pa ga bodo pospremili na zadnji poti na pokopališče v Bazovico.

Adrijan Kalc

Vprašanje Vidalija o tobačni tovarni

Senator Vidali je naslovil na ministrstvi za finance in industrijo vprašanje, ali vesta, da so odprli v industrijskem pristanišču v Trstu tobačno tovarno ter razpisali natečaj za zaposlitev 66 navadnih delavcev s plačnim koeficientom 165 ter podoben natečaj za zaposlitev 230 delavk. Tiste, ki so se prijavili, so že jeseni 1964. leta pozvali, naj predložijo predpisane dokumente ter naj se udeležijo poskusov (testov) o sposobnosti. Toda doslej so zaposlili le 26 delavcev in nekaj več kot 100 delavk. Razen tega so popolnoma novo tovarno opremili s starimi stroji.

Senator Vidali je v svojem vprašanju pozval ministrstvi, naj se zavzameta, da bo lahko tržaška tobačna tovarna dopolnila stalež svojega osebja ter da bo lahko začela v celoti delovati v korist tržaškemu gospodarstvu, ki je močno prizadeto zaradi brezposelnosti.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Za roparski napad na samotarja v Sesljanu obsojen na dve leti in tri mesece zapora

Sodišče je upoštevalo obtoženčeve hude finančne težave in je za več kot polovico znižalo tožilčevo zahtevo

Pred sodniki kazenskega sodišča (predsednik Rossi, tožilec Brenci, zapisnikar De Paoli) se je moral včeraj zagovarjati 30-letni Antonio Persinovich po rodu iz Poréča, ki je z ženo in dvema otrokoma stanoval v Vižovljah št. 15. Persinovich je bil obtožen, da je zvečer 2. decembra lani oropal 63-letnega Andreja Goriana, mu povzročil telesne poškodbe in mu ukradel 70 tisoč lir.

Dogodek je znan, saj smo pred dvema mesecema o njem obširno pisali. Persinovich je živel v stalnih finančnih težavah in je tu pa tam delal v pristanišču, toda zaslužek je komaj zadostoval za hrano, kaj da bi plačal še dolgove. Nekaj dni prej je Persinovich zvedel, da v neki hlevu podobni zidani podrtiji, na jasi pred hotelom «Corona» v Sesljanu, živi Gorian, o katerem so vsi vedeli, da je čudak. Vsi v Sesljanu so tudi vedeli, da ima Gorian pri sebi precej denarja, saj je poleg pokojnine, dobival tudi denarno pomoč od sorodnikov.

Persinovich je nekaj časa tuhtal, potem pa se je odločil. Zvečer 2. decembra se je približal vhodu barake in pomnil vrata, ki jih je Gorian puščal vedno odprta. Lastnik barake je v polsnu zaslišal ropot, se prebudil in se hotel prepričati, kaj se dogaja. Toda Gorian ni imel časa, da bi spoznal tatu, ker ga je Persinovich za hrbtom napadel, ga prijel za vrat in ga začel pestiti. Še prej pa je Persinovichu uspelo, da je iz Gorianovega hlačnega žepa pobral omenjeno vsoto. Uspelo mu je potem zbežati.

Gorian je v gostilni «Sistiana» zaprosil za pomoč in nekaj časa nato so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju 12 dni.

Preiskavo o roparskem napadu so prevzeli agenti letečega oddelka, ki so že naslednjega večera prijeli Persinovicha. Po obotavljanju je krivec izpovedal svoje dejanje. 65.000 lir je skril pod štor, s petimi tisoči pa je v gostilni jedel in pil. Denar so agenti dobili in ga vrnili Gorianu, toda ta okolnost ni prav nič pomagala Persinovichu. Prijavili so ga sodišču zaradi roparskega napada in povzročitve telesnih poškodb.

Na včerajšnji sodni razpravi je Persinovich priznal svojo krivdo. Izgovoril se je, da je bil dolgo časa v denarnih stiskah in da si je z Gorianovim denarjem hotel pomagati iz težav. Tožilec je za obtoženca zahteval strogo kazen, kar pet let zapora za obe obtožbi, sodišče pa je upoštevalo olajševalne okoliščine in Persinovicha kaznovalo na 2 leti in 3 mesece zapora, plačilo 140.000 lir globe in plačilo sodnih stroškov.

Pred istimi sodniki sta se včeraj morala zagovarjati tudi 24-letni Sergio Cancelliere iz Ul. Machlig 4 in 24-letni Giorgio Giorio iz Ul. Baiamonti 30, ki sta zakrivila tatvini gumijaste preproge za lambreto in dveh pokrival za sedeže lambrete.

Oba obtoženca sta se 28. novembra 1963 morala zagovarjati pred sodniki, toda sodišče je tedaj odločilo, da proti obtožencema ni treba sodno postopati zaradi amnestije. Proti tej odločbi je javno tožilstvo vložilo priziv in izdalo odločbo, da mora kazensko sodišče ponovno vzeti v pretres obtožnico. Sodniki so včeraj ponovno razpravljali o zadevi in obsodili Cancelliereja na 9 mesecev zapora in plačilo 35.000 lir globe, Gioria pa na 8 mesecev in 30.000 lir globe. Kazni pa obtoženca ne bosta odsedela, ker jo je sodišče na podlagi odloka predsednika republike št. 5 z dne 24. februarja 1963 oprostilo.

Vprašanje obstoja EAAS kmalu rešeno?

Vse kaže, da se bo v bližnji prihodnosti rešilo vprašanje obstoja pomožne ustanove socialnega skrbstva (EAAS), kateri je pretila resna nevarnost zaradi pomanjkanja sredstev. O tem vprašanju so pred nekaj meseci razpravljali tudi na sejah tržaškega občinskega sveta, pokrajinskega sveta in miljskega občinskega sveta. Tako je pokrajinski svet poudaril, da pokrajinska uprava ne more nositi največje breme, in je potrdil predlog, naj se ustanovi konzorcij med raznimi krajevnimi in javnimi ustanovami, ki se poslužujejo nalog omenjene ustanove. Ta predlog je prodrl in zdaj pripravljajo načrt statuta konzorcija.

Čez dva tedna se bodo sestali predstavniki občinskih uprav in drugih ustanov, ki se bodo vključile v konzorcij, da proučijo predloženi statut in napravijo vse potrebno za ustanovitev konzorcija. Te dni pa je bil posvetovalni sestanek, katerega so se udeležili predsednik pokrajine dr. Savona, zastopniki tržaške občine in drugih občin, predstavniki ustanov ECA, IACP, INAM, RK, šolskega patronata, bolnišnic, trgovinske zbornice, Acegata itd. Sestanek je vodil direktor ustanove dr. Chicco, ki se je vsem zahvalil za zanimanje, ki so ga pokazali, da bi pomožna ustanova socialnega skrbstva ostala pri življenju in še naprej delovala. Delovanje te ustanove je za letošnje leto zagotovljeno s prispevki krajevnih uprav in razmik ustanov v skupnem znesku 40 milijonov lir. Za naprej bo skrbel konzorcij. Vsekakor bo ta ustanova delovala le za člane konzorcija.

Razna obvestila

Šola za klasične plese «Città di Trieste» bo tudi letos priredila «Veliki ples punčk», ki bo v nedeljo, 20. tm. v prostorih hotela «Savoia Excelsior Palace». Prisotni bodo izvolili «Miss punčko 1966» in dve častni maski med otroki, ki se bodo udeležili tega otroškega karnevala.

V Števerjanu so začeli pripravljati vinograde

Te dni je neko podjetje iz Trsta pripeljalo na Bukovje velik traktor za rigolanje. Z njim so začeli pripravljati stare in urejati tudi nove vinograde tistim vinogradnikom, ki imajo v načrtu izboljšati svoje vinograde, katere bodo potem posadili z mladimi trtami tistih sort, ki najbolje odgovarjajo za to področje.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Kobilarna v Lipici samostojen zavod

Delno jo bodo finansirali z republiškimi in zveznimi sredstvi - Lipica naj bi postala nacionalni park - 5-letni načrt za turistično ureditev ankaranskega področja

Poročali smo že o težavah, ki so nastale zaradi financiranja 400 let stare kobilarne v Lipici. Podjetje Jadran v Sežani, v okviru katerega je delovala kobilarna, namreč ni več zmogel velikih stroškov in je zato predlagal, naj postane Lipica samostojen zavod. Ta sklep so tudi uresničili na osnovi sklepa centralnega delavskega sveta. Iz Ljubljane smo prejeli vest, da bodo Lipico delno financirali z republiškimi in zveznimi sredstvi.

Mnogi turistični in drugi javni delavci se potegujejo, da bi Lipica postala nekakšen nacionalni park. Pogoji za to so vsekakor ugodni. Slava lipicancev gre daleč preko meja Jugoslavije in prav lahko bi s primerno propagando privabili večje število turistov tako v jahalne in dresurne šole, kakor tudi na razne turnirje. Po drugi strani pa bi lahko uspešno prodali določeno število presežkov konj. Osnova za večji razmah Lipice bi bila v skrbno pripravljenem perspektivnem planu, ki bi ga morali pristojni činitelji osvojiti in seveda tudi zagotoviti sredstva za njegovo realizacijo.

* * *

Strokovnjaki so izdelali prvi del načrtov za turistično izgradnjo koprske obale v prihodnjih petih letih. Gre za del splošnih jugoslovanskih načrtov za pospešitev turizma, za izvajanje katerih je predvidena vsota okrog 500 milijard dinarjev. Načrti za koprsko obalo predvidevajo za zdaj samo ureditev ankaranskega področja. Najprej bodo že letos zgradili v Ankaranu depandanso z 80 ležišči, razen tega pa predvidevajo izgradnjo bungalow naselja, parkirni prostor, avtocamp za 150 avtomobilov, izgradnjo kegljišča in razne pomožne objekte. Predvidevajo tudi nadaljnjo ureditev plaže ter raznih prodajaln in servisov. Ankaran bo torej v prihodnji sezoni in do leta 1970 eden izmed najlepših urejenih turističnih središč na jugoslovanski obali.

Hkrati z načrti za ankaransko področje, izdelujejo tudi načrte za druga turistična središča na koprski obali. Predvidevajo, da bodo že v februarju gotovi načrti za turistično ureditev koprske okolice.

* * *

Perutninarska farma v Neverkah pri Pivki iz leta v leto povečuje svojo proizvodnjo. Predvsem je znana po vzreji piščancev za cvrtje. Od začetne proizvodnje v letu 1963 (okrog 200 tisoč) so lani dosegli že milijon 100 tisoč piščancev. Letos predvidevajo okrog 2 milijona piščancev. Zanimivo je, da bi lahko na farmi vzredili okrog 5 milijonov (skupaj s kmeti—kooperanti), da pa bi morali seveda prej zbrati sredstva za zgraditev industrijske klavnice. Perspektive v tej smeri vsekakor so.

* * *

Ansambel italijanskega gledališča na Reki bo v februarju začel s posebnimi predstavami, namenjenimi izključno italijanskim šolam. Gre za predstave kulturno zabavnega značaja, s katerimi bodo gostovali po vseh istrskih šolah. Začeli bodo v Rovinju. Dejavnost italijanskega gledališča na Reki se bo torej letos še razširila in popestrila. S tem pa bodo seveda dali najlepši pečat svojemu jubileju — dvajsetletnici udejstvovanja.

* * *

Znano je, da so se v Idriji rodili v preteklih desetletjih številni znanstveniki, kulturni velikani in pomembni javni delavci. Med nje sodi tudi prirodoslovec Henrik Frayer. Te dni poteka stoletnica njegove smrti in Idrijčani so sklenili, da mu bodo 12. junija odkrili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi spominsko razstavo življenja in dela tega pomembnega znanstvenika.

* * *

Nenavaden vzrok je povzročil močan požar v vasi Harije pri Ilirski Bistrici. Zaradi vlage v lopi, kjer je bilo seno, je prišlo do samovžiga. Posestniku Alojzu Boštjančiču je zgorelo celotno gospodarsko in stanovanjsko poslopje in cenijo škodo na več milijonov dinarjev. V hlevu so se zaradi dima zadušile tudi štiri živali. Ob tej priložnosti je spet nastopilo pereče vprašanje pomanjkanje vode v teh krajih, saj prav zaradi tega ni uspelo gasilcem iz Ilirske Bistrice omejiti požara.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 1. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope barvni film:

Kapitan Fracassa

Igrajo: JEAN MARAIS, ANNA MARIA FERRERO

Goriško-beneški dnevnik

IZ POROČILA POKRAJINSKEGA NADZORNIŠTVA

Zaradi slabega vremena so imeli lani na Goriškem najslabšo povojno letino

Položaj v živinoreji je zadovoljiv - Nagel napredek kmetijske mehanizacije s 1200 traktorji in številnimi drugimi stroji

Kot smo na kratko že omenili, je na seji kmetijskega odbora pri trgovinski zbornici v Gorici pretekli četrtek podal svoje poročilo tudi načelnik pokrajinskega kmetijskega nadzorništva dr. Vianello. Poročal je o položaju v kmetijstvu na področju naše pokrajine, glede na lansko letino.

V uvodu ugotavlja, da je bila lanska letina, kar se kmetijskih pridelkov tiče, najslabša od vseh po zadnji vojni. Zaradi vremenskih neprilik je bilo izgubljenega ena tretjina bruto prodajnega pridelka. Vzrok je, kot rečeno, predvsem v slabem vremenu. Normalni zimi je sledila mrzla pomlad, z dežjem in pozneje s točo. To je povzročilo zastoj v rastlinski rasti in pri delu na polju. Tudi poleti smo imeli slabo vreme z neurjem zlasti 4. in 26. julija, ki je najbolj prizadejalo žito prav med žetvijo. Precejšnjo škodo je utrpelo zaradi neurja tudi sadno drevje, vinogradi in živinska krma.

Izredno deževje v septembru je povzročilo največ škode v vinogradih, ki so dali komaj polovico normalnega pridelka, pa še ta je bil slabši kot ponavadi. Koruza je tudi zakasnila in zlasti se je to poznalo činkvantinu, ki ga je oktobra presenetila slana.

Boljši je bil položaj v živinoreji. Na Goriškem imamo okrog 18 tisoč glav živine v 3000 hlevih; od tega je približno ena četrtina govedi sive alpske pasme, ostalo pa je šekasta furlanska pasma. Letno daje ta živina okrog 145.000 stotov mleka od katerega ga porabijo 34 tisoč stotov za teleta, 108 tisoč za ljudsko prehrano ter samo 3000 stotov za predelavo v sir ali maslo; za zakol gre okrog 25 tisoč stotov žive teže letno.

Prašičereja šteje na 2300 kmetijah 5000 prašičev s 7000 stoti mesa žive teže za letno prodajo ter ne predstavlja bistvenih sprememb v primerjavi s prejšnjimi leti. Pač pa napreduje industrijska prašičereja; šest podjetij redi 500 glav prašičev in daje letno okrog 1800 stotov mesa žive teže.

Perutninarstvo goji okrog 5000 družin, ki imajo skupaj okrog 300 tisoč kosov perutnine; ta daje letno okrog 15 milijonov jajc in 7000 stotov mesa žive teže. V nazadovanju pa je industrijsko perutninarstvo, s katerim se bavi šest podjetij; od teh goji pet piščance, eno pa pridobiva jajce za prodajo; ta podjetja dajejo 600 tisoč jajc in 500 stotov mesa letno.

V celoti daje živinoreja 2.5 milijarde lir kosmatega prodajnega pridelka od skupnih 7 milijard, ki jih nudi kmetijstvo.

Mehanizacija v kmetijstvu beleži iz leta v leto lep napredek. Ob koncu preteklega oktobra smo imeli na Goriškem 1200 kmetijskih traktorjev, ali po enega na vsakih 22 ha obdelovalne površine, kar uvršča našo pokrajino med najbolj napredne v Italiji. Temu primerno je visoko število tudi drugih poljedelskih strojev, kot so mlatilnice, snopovezalke, stiskalnice, stroji za rezanje krme, dvigalniki, motokultivatorji, motorne pompe, preše itd.

Do takega razvoja kmetijske mehanizacije je prišlo zaradi pomanjkanja delovne sile in zaradi njene visoke cene spričo nizke prodajne cene večine kmetijskih pridelkov. Dejstvo je tudi, da še vedno precej kmečke mladine zapušča zemljo ter gre na drugo delovna mesta. Vendar pa je večina posestnikov z izkupičkom pridelkov krila svoje proizvodne stroške.

Poročilo se zaključuje z navedbo ukrepov centralnih in krajevnih oblasti v korist oškodovancem zaradi neurja in slabe letine. Tako je določenih milijardo lir za posojila za dobo petih let za kmetovalce naše pokrajine. Za posojilo bodo plačevali po 1,5 odst. obresti direktni obdelovalci in spolovinarji in po 3 odstotke drugi posestniki. Mestna hranilnica v Gorici in Tržaška posojilnica v Trižiču sta določili za doplačilo takih obresti 15 milijonov; drugih 117 milijonov je bilo nakazanih kot prispevek za obnovo vinogradov, sadovnjakov, gospodarskih poslopij itd. S področja 8000 ha, ki je bilo prizadeto zaradi neurij in v katero spada tudi občina Doberdob in Dolenje, je kmetijsko nadzorništvo prejelo okrog 500 prošenj za pomoč ali prispevek, ki jih proučujejo; k temu je treba prišteti še 15 milijonov, ki so jih razdelili revnim družinam preko ECA in 25 milijonov iz sklada solidarnosti, ki so ga zbrali na pobudo pokrajinske uprave.

Novoizvoljeni odbor kmetov iz Štandreža

Novoizvoljeni odbor Kmečkega društva iz Štandreža, ki je bil izvoljen na rednem letnem zboru, je na svoji prvi seji porazdelil med odbornike delovna mesta. Tako so za predsednika izvolili Jožefa Pavletiča, po domače Moca, ki je bil ze tudi v prejšnjem odboru društva. Podpredsednik je Savo Hoban, ki je v zadnjih mesecih vodil predsedniške posle. Tajnik je ostal tudi za naprej Emil Cingerli, za blagajnika je Dušan Brajnik, gospodar pa je Rudi Budal. V trgovskem odseku so Vladimir Zavadlav, Rado Pavlin in Ivo Brajnik.

V odboru so še naslednji člani: Kazimir Brajnik, Stano Cingerli in Emil Pavlin. Nadzorni odbor pa vodi tudi za naprej Franc Lupin. V skladu s smernicami, ki so jih potrdili na občnem zboru, je novi odbor potrdil avtonomijo društva tudi v bodoče in zagotovil, da bo delal le za korist štandreških kmetovalcev ter še posebno v korist članov društva.

VESTI IZ DOBERDOBA

Začeli so z gradnjo novega trakta šole

Celotna gradnja in prenovitev prostorov bo stala okrog 25 milijonov

Gradbeno podjetje iz Tržiča, ki je na dražbi prevzelo dela na osnovni šoli v Doberdobu, je pred dnevi začelo s pripravljalnimi deli za gradnjo novega trakta te šole. Kot znano bodo preuredili vse prostore v starem poslopju šole in dozidali nov trakt za dodatne učilnice. Da ne bi med šolskim letom ovirali pouka, bodo najprej dozidali novi del, med počitnicami pa preuredili in popravili starega.

Potrebna sredstva bodo dobili iz sklada za šolske gradnje in računajo, da bodo potrošili za celotno delo okrog 25 milijonov lir. Od tega bo morala prispevati občinska uprava od 300 do 400 tisoč lir, ostalo pa bo krila omenjena ustanova za šolske gradnje.

Povečanje in modernizacijo poslopja osnovne šole v Doberdobu je bila v resnici nujno potrebna in si je občinska uprava že dolgo prizadevala dobiti potrebno podporo za izvedbo tega načrta. Sedaj so končno začeli z delom in že izkopali temelje za novi del poslopja.

Gradeški ribiči pri prefektu

Goriški prefekt dr. Principalle je včeraj dopoldne sprejel delegacijo gradeških ribičev, ki jo je vodil senator ing. Vallauri. Ribiči so mu prikazali vprašanja, ki zadevajo njihovo kategorijo.

Posvet PSI o zdravstvu in socialnem skrbstvu

Odbor za krajevne ustanove pri pokrajinski federaciji PSI v Gorici je organiziral pred dnevi sestanek socialističnih upraviteljev, ki delujejo na socialnem in zdravstvenem področju. Sestanek je vodil pokrajinski odbornik Marko Waltritsch. Na njem so govorili o smernicah za delo na teh področjih. Razpravljali so tudi o osnutku za reformo civilnih bolnišnic in umobolnic, kot jo je predložil minister Mariotti.

Sestanka so se udeležili še dr. Tommasich, dr. Morpurgo, Azzalini, Macor in Calligaris. Govora je bilo tudi o pripravi posvetovalnega odbora socialističnih upraviteljev naše pokrajine.

Vprašanje deželni upravi o slovenskih imenih

Deželna svetovalca Jožef Jarc in Fulvio Bergomas sta poslala predsedniku deželnega sveta de Rinaldiniju interpelacijo, v kateri ugotavljata, da se matična urada v Gorici in Tržiču v zadnjem času sklicujeta na zakonske predpise iz leta 1942 in 1939 pri odklonitvi vpisa slovenskih imen, ki jih slovenski starši predlagajo za svoje otroke. Obenem ugotavljata, da druge občine povsem upravičeno ne upoštevajo takih predpisov, ki so izrazito rasističnega značaja. Vprašujeta predsednika, kaj namerava ukreniti, da bi občinski matični uradi na področju naše dežele ne povzročali več takih ovir.

50 milijonov za asfaltiranje cest in pločnikov v občini Ronke

Občinska uprava v Ronkah bo potrošila 50 milijonov lir za ureditev cest v Ronkah in v Vermeljanu; ustrezni načrt je že odobril tehnični urad, medtem ko je občinska uprava prejela zagotovilo ministrstva za javna dela o državnem financiranju.

Načrt predvideva asfaltiranje okoli 7 km pločnikov in 10 km cest.

Asfaltirali bodo Drevored Serenissima, Garibaldi, Ul Mazzini, Roma, 4. Novembre, Verdi, San Lorenzo, Brigata Modena, Trinità, Mameli, Duca d'Aosta, 7. Giugno, Istria, Marconi, Rotonda, Stazione Sud, Trg. Stefano, Unità in Ul. Puccini.

Uspel filmski večer v p. d. «Briški grič»

Filmski večer, ki ga je v soboto zvečer v sedežu na Valerišču za svoje člane priredilo prosvetno društvo, «Briški grič», je zelo lepo uspel. Mala dvorana je bila navzlic sanremskemu festivalu popolnoma zasedena. Odbor društva se za tako številno udeležbo prisrčno zahvaljuje ter izraža prepričanje, da bo tudi na prihodnjem večeru, ki bo v soboto 12. februarja toliko občinstva. Naslov predavanja bomo pravočasno objavili.

Kino

Gorica

CORSO. 15.30: «La meravigliosa Angelica», M. Mercier in Robert Hossein; italijansko francosko-nemški barvni kinemaskopski film.

VERDI. 17.00: «Agente 007 Thunderball (Operazione tuono)», Sean Connery in C. Auger; ameriški barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 16.45: «Libido», Dominique Boschero in John Charlie Johns; italijanski črno-beli film; mladini pod 18 letom vstop prepovedan; zadnja ob 22.30.

VITTORIA. 17.00: «Giappone fantastico», dokumentar o čudovitih japonskih ženah, v barvah in kinemaskopu; mladini pod 18. letom vstop prepovedan

CENTRALE. 16.30 «Estasi di un delitto», Miroslava Stern in Ernest Alonso, italijansko-francoski črno-beli film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI — BASSI v Raštelu št. 26; tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 7 stopinj ob 15. uri, najnižja minus 4 desetinke stopinje ob 3. uri; povprečna vlaga 92 odst.

Darovi in prispevki

Za krvno banko so prispevali: deželna delegacija malteškega reda 5.000 lir v spomin na pok. Marchesinija; Duilio de Fornasari 3.000 lir v spomin na pok. Maria Morinija; stanovalci v Ul. Margotti 9 12.000 lir v spomin na dr. Marchesinija.

SKUPŠČINA ZASEBNIH AVTO PREVOZNIKOV V VIDMU

Nezadovoljstvo zaradi ukrepov vlade v korist drž. železnic

Avto prevozniki zahtevajo spremembo dosedanjih določil o nosilnosti tovornjakov

Zasebni avto prevozniki naše dežele so se v nedeljo sestali na skupščini v Vidmu, da izrazijo svoje nezadovoljstvo z ravnanjem oblasti, ki povzročajo težave prevoznemu sektorju, da ni pomagale železnici. Podobne sestanke so imeli tudi po drugih krajih države; na vseh so obsodili dejavnost vlade, ki nima dovolj razumevanja za potrebe kategorije.

Ob zaključku skupščine so sprejeli resolucijo, v kateri kritizirajo vlado, ker skuša zmanjšati deficit državnih železnic z omejevanjem dejavnosti zasebnega avtoprevoznega sektorja. Obenem so obsodili ustvarjanje težav pri odobritvi zakonskega osnutka B'ma—Foderaro, s katerimi se hoče doseči sprememba nosilnosti tovornjakov.

Na skupščini so nadalje ugotovili, da bi nadaljnji koraki za dosego javnega značaja prevozov povzročili občutno škodo skupnosti in potrošnikom, ter so zavoljo tega pooblastili osrednje organe kategorije, naj protestirajo pri oblasteh.

Sestanek je bil v nekem kinematografu v Vidmu pod predsedstvom inž. Rizzanija, predstavnika trgovinske zbornice. Udeležili so se ga številni zasebni avtoprevozniki iz vseh pokrajin naše dežele. Med njimi sta bila tudi geometer Chiozza, ki je bil eden petih poročevalcev in inž. Grusovin. Svojo solidarnost sta izrazila skupščini predsednik deželne skupščine de Rinaldini in poslanec Zucalli.

Danes stavka metalmehanikov za novo delovno pogodbo

Danes bodo metalmehaniki državnih podjetij (IRI) goriške pokrajine znova sodelovali v vsedržavni stavki. Stavko so proglasila vsedržavna vodstva CGIL, CISL in UIL, da bi protestirala proti prekinitvi pogajanj za obnovitev delovne pogodbe. Stavka bo trajala 24 ur. Sindikalne organizacije so nadalje odpovedale nadurno in praznično delo. V stavki sodelujejo tudi nekatera zasebna podjetja, ki imajo enako pogodbo kot metalmehaniki v državnih podjetjih.

Pripravljen dnevni red obč. seje v Štarancanu

Občinski svet v Štarancanu se bo sestal 4. februarja, da bi obravnaval dnevni red, ki obsega vsega skupaj 20 točk.

Razpravljali bodo o proračunu za leto 1966, oddali bodo na dražbi pobiranje trošarine, odobrili jamstvo za posojilo konzorciju za vodovod v višini 10 milijonov lir in pristopili bodo h goriškemu konzorciju za gospodarski in socialni napredek.

Proučili bodo nadalje dve resoluciji, ki zadevata otroški vrtec in krajevne finance, ter interpelacijo o javnem telefonu.

Volitve notranje komisije v kemični tovarni SOLVAY

V kemični tovarni SOLVAY v Tržiču bodo imeli od 8. do 10. februarja volitve notranje komisije. Svoje kandidate sta predstavili CGIL-FILCEP in CISL-Federchimici. Volilni odbor bo na današnji seji določil potek volitev

OBIČAJNI NEZNANCI SPET NA DELU

Tatvini dveh avtomobilov včeraj ponoči v Gorici

Oba so že našli: enega v Gorici, drugega pa v Tržiču
Iz prvega so odnesli radijski sprejemnik in odejo

Neznanci so v noči od nedelje na ponedeljek ukradli v Gorici dva avtomobila: enega je leteči oddelek goriške policije našel že včeraj zjutraj, drugega pa karabinjerji včeraj popoldne v Tržiču.

Včeraj zjutraj je prišel na kvesturo prijavit tatvino svoje fulvie z registracijo GO 31954 dr. Antonio Caricato iz Ul. Friuli; neznanci so mu jo odpeljali izpred hiše, v kateri stanuje. Vozilo je bilo zaklenjeno. Leteči oddelek je fulvio včeraj zjutraj našel v neki ulici tamkajšnje četrti; v njem ni bilo več radijskega sprejemnika in odeje.

Drugo vozilo je včeraj ponoči izginilo v Ul. Angiolina. Odpeljali so ga Lucianu Marchiju, ki stanuje v zgradbi št. 5. Vozilo, giulia TI z registracijo GO 20996, so včeraj popoldne našli karabinjerji v Tržiču.

Podaljšan lov za ciplje v Panzanu

Predsednik pokrajine dr. Chientarolli je odredil, da se do 20. februarja dovoljuje ribolov z mrežami (trezza) v tretjem panzanskem zalivu. Te mreže jim služijo za lov na ciplje.

Iz bolnišnice v Tržiču

Zaradi ljubosumnosti so se stepli v nekem baru v Drevoredu S. Marco v Tržiču. Žrtev pretepa je bil 20-letni Mario Ginaldi iz Ul. Dondolo 85, ki so ga pripeljali v tržiško bolnišnico z zlomljeno nosno kostjo; zdravil se bo 15 dni.

Na cesti iz Selc proti Doberdobu je padel in se pobil Natale Vianello iz Ronk. Ranil se je po obrazu in desni nogi. V bolnišnici v Tržiču so mu nudili prvo pomoč; ozdravel bo v enem tednu.

Zaradi padca so pripeljali v bolnišnico Karla Lavrenčiča iz Ul. Marina 1 v Tržiču; porezal se je po obrazu. Zdravnik mu je svetoval, naj ostane v bolnišnici, vendar je raje odšel domov; okreval bo v enem tednu.

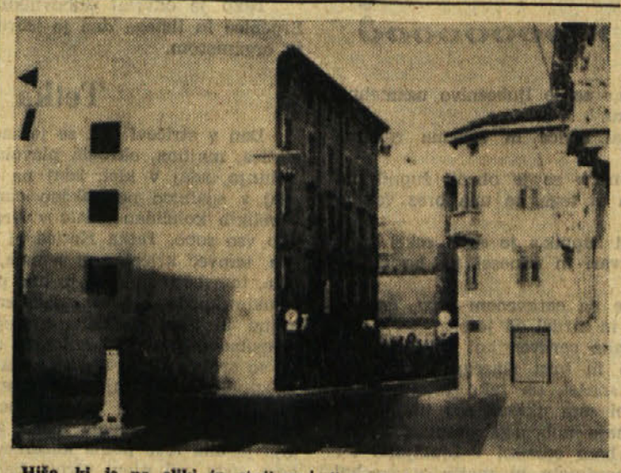

Hišo, ki je na sliki in stoji na zgornjem koncu Trga Municipio v Gorici, so začeli podirati, čeprav se zdi, da je še v dobrem stanju. Na njenem mestu in na praznem prostoru zanjo bo zrasla moderna šestnadstropna stavba. O tej gradnji se je lani razvila ostra polemika, ker je podjetje Caselgrandi nameravalo zgraditi stolpnico, ki bi kvarila arhitektonski videz tega zgodovinskega mestnega predela. Po spremembi načrta, pri kateri so stavbo znižali, so dobili dovoljenje za gradnjo.

šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

*Bologna—Varese	3-1
Fiorentina—*Brescia	2-1
*Catania—Napoli	0-0
*Foggia—Milan	0-0
*Inter—LR Vicenza	3-2
*Juventus—Atalanta	1-1
*Lazio—Torino	1-0
*Spal—Roma	2-1
*Sampdoria—Cagliari	1-1

Prihodnje tekme (6. februarja)

Atalanta - Inter; Bologna - Foggia; Fiorentina - Cagliari; Vicenza - Catania; Milan - Brescia; Napoli - Juventus; Roma - Sampdoria; Torino - Spal; Varese - Lazio.

LESTVICA

Inter	19	11	7	1	36	14	29
Napoli	19	9	8	2	29	16	26
Milan	18	9	7	2	27	15	25
Bologna	19	10	4	5	34	24	24
Fiorentina	19	8	7	4	22	14	23
Juventus	19	6	11	2	17	11	23
Roma	19	7	6	6	15	18	20
Cagliari	19	6	7	6	23	15	19
Torino	19	6	7	6	19	18	19
Lazio	18	5	8	5	17	20	18
Brescia	19	7	4	8	24	22	18
Vicenza	19	5	7	7	23	26	17
Foggia	19	5	7	7	14	14	17
Spal	19	5	6	8	22	26	16
Atalanta	19	4	6	9	17	26	14
Sampd.	19	4	6	9	14	28	14
Catania	19	2	8	9	14	34	12
Varese	19	0	6	13	14	40	6

Milan in Lazio s tekmo manj

V 19. KOLU A LIGE

Inter še povečal naskok

Samo točka za Milan, Napoli in Juventus

Inter se je še bolj oddaljila od drugih zasledovalcev. Medtem ko so Milančani prišli, pa čeprav s težavo, do dveh novih točk, sta se morala Napoli in Milan zadovoljiti, prvi na igrišču Catanie, drugi pa kot gost Foggie, le s polovičnim izkupičkom.

Inter je bil tudi v nevarnosti, saj ga je Lanerossi dvakrat dohitel. Peirò pa je znal pravočasno izrabiti priložnost in igralci Vicenze mu niso mogli več odgovoriti.

Delni spodrsljaj je zabeležil tudi Juventus, kateremu je gostujoča Atalanta iztrgala dragoceno točko. Od velikanov se je obnesla le Bologna, ki je spravila na kolena, pa čeprav se je morala precej potruditi, živahne nasprotnike Vareseja.

Za največje presenečenje dneva pa je poskrbela Fiorentina, ki si je šla po obe točki na igrišče, pa čeprav s pomočjo dveh enajstmetrovk, Brescie.

Naj še omenimo zmagi Lazia nad Torinom in Spala nad Romo, medtem ko sta si Sampdoria in Cagliari po prijateljsko razdelili izkupiček.

* * *

MONZA, 31. — Prijateljska tekma med Monzo, ki je bila v nedeljo, in Zagrebom, se je končala neodločeno brez gola.

* * *

MODENA, 31. — Avstrija je danes premagala 2:1 (1:0) Italijo in tako osvojila prvo mesto na mednarodnem nogometnem troboju reprezentanc «Under 23».

IVREA-TRIESTINA 0:0

Samo točka: Triestina je premalo tvegala

Gostitelji, kljub ojačenju, še v krizi

IVREA: Bortolan; Eridano, Ricci; Garzena, Bertetto, Ferrari; Stocco, Mariani, Silva, Invernizzi, Santoro.

TRIESTINA: Colovatti; Cattonar, Pez; Sadar, Varglien, Del Piccolo; Mariani, Dalio, Ciroi, Beorchia, Gentili.

SODNIK Mognani iz Firenc.

Triestina se je vrnila iz Ivree z dragoceno točko v žepu. Lahko bi prinesla tudi obe, vendar Arcari ni hotel tvegati in je zaradi tega brzdal igralce, da se niso preveč odprli in dali možnost gostiteljem, da bi prišli do zmage. Ivrea je že pet tednov praznih rok in vse je kazalo, da bo hotela prav na račun Triestine končno le najti pot do mreže. Dosegla ni ničesar, pa čeprav moramo priznati, da je z Garzeno močno ojačila obrambo. V napadu pa so imeli gostitelji precej smole. Lahko bi tudi dosegli kak gol, vendar budna obramba gostov jim ni dovolila, da bi se preveč nevarno kretali v kritični coni. Ivrea je imela smolo tudi, ker sodnik ni videl ali ni hotel videti nekaj «rok» v kazenskem prostoru rdečih, pa čeprav je treba priznati, da je do prekrškov prišlo vedno nehote. Priznati pa je tudi treba, da so domačini bolj napadali, a niso znali izkoristiti niti ene od številnih priložnosti.

Triestina je skušala tu pa tam pokazati kako lepo akcijo. Več pa ni hotela tvegati. Imela je sicer precej priložnosti, a je bilo jasno, da ni hotela raniti čisto enostavno, ker ni hotela biti ranjena. V obrambi se je poleg Colovattija najbolj izkazal Cattonar, medtem ko sta bila na sredini igrišča Dalio in Sadar nenadkriljiva. V napadu je bil najbolj nevaren Ciroi, ki je edini poskusil priti do mreže.

Gostitelji so imeli največjo priložnost v 11' p.p., ko je tržaška obramba odbila Invernizzijev strel do Silve. Ta je bil le nekaj metrov od vrat, vendar mu je Colovatti pravočasno zaprl vsako pot do mreže. V 36' je Gentili poskusil s prodorom in čeprav je bil v ugodnem položaju, je žogo podal Marianiju, ki jo ni znal izrabiti. V 70' je Invernizzi ostro streljal, vendar je tudi tokrat Colovatti s težavnim posegom preprečil gol.

DVOSEDEŽNI BOB

CORTINA D'AMPEZZO, 31. — Eugenio Monti in Sergio Siorpaes sta osvojila letošnji svetovni naslov v dvosedežnem bobu. Drugo mesto je pripadlo Italijanoma Gaspariju in Cavalliniju, tretje pa Angležima Nashu in Dixonu.

V ČRNEM VRHU SLALOM ZA KOMBINACIJO SPDT

Zmagovalci: Križnič Alenka Stele Ljubo in Piščanc Igor

Prvi trije v vsaki skupini obdarovani s kolajnami na plavih trakovih

Slovensko planinsko društvo v Trstu je v nedeljo dopoldne priredilo v črnem vrhu pri Idriji zelo uspelo smučarsko tekmovanje v slalomu. Za tekmovanje se je prijavilo 12 članov, 8 članic in 6 začetnikov, ki so se pomerili na približno 200 metrov dolgi progi z višinsko razliko približno 35 metrov.

Prireditelji tekmovanja so za člane določili 23 prehodov, medtem ko so jih za spust članic in začetnikov določili 18. Že ob pričetku tekmovanja je bil med člani favorit Ljubo Stele ,ki si je po dveh spustih pridobil prvo mesto, od 12 članov pa so trije odstopili ali so bili diskvalificirani. Snežne razmere niso bile najboljše, sneg je bil moker in tekmovalci niso mogli doseči boljših rezultatov, nekaj zaporednih padcev pa je boljšim tekmovalcem preprečilo, da bi dosegli boljše rezultate.

Za člani je bilo tekmovanje za članice. Proga je bila ista, le start so prireditelji pomaknili za dvajset metrov niže. Uveljavila se je Alenka Križnič, ki je obakrat v tekočem slogu prevozila progo in dosegla kar dober čas 38"5. Na isti progi kot članice so se spuščali tudi začetniki. V tej kategoriji se je, kot je bilo pričakovati, uveljavil mali Igor Piščanc, ki je po dveh spustih brez napak prevozil progo v 48"4.

Nedeljsko tekmovanje v slalomu je zelo lepo uspelo in tekmovalci so izrazili željo, da bi se v najkrajšem času pomerili še v veleslalomu in spustu. Krasno januarsko sonce in svetel dan sta še pripomogli k lepi in uspeli prireditvi, ki se je popoldne zaključila v gostilni «Pri Metki». Zmagovalci so bili obdarjeni s kolajnimi na plavih trakovih.

Izidi tekmovanja v slalomu za kombinacijo SPDT so naslednji:

ČLANI

1. STELE LJUBO 46"1 (27"2, 18"9)
2. Cesar Vojko 51"5 (30", 21"5)
3. Movelj Jožko 55"9 (31"4, 24"5)
4. Terčon Antek 62"7 (38"6, 24"1)
5. Križnič Andrej 63"3 (39", 24"3)
6. Bandelj Vojko 65"2 (38"9, 26"3)
7. Legiša Evgen 79"1 (37"6, 41"5)
8. Možina Danilo 84"6 (40"2, 44"4)
9. Cesar Sergij 88"5 (38", 50"5)

ČLANICE

1. KRIŽNIČ ALENKA 38"5 (19"5, 19")
2. Terčon Marija 40"5 (21", 19"5)
3. Abram Elči 48"5 (22", 26"5)
   Kralj Annamaria 48"5 (24"5, 24")
4. Trampus Enči 50"1 (24"6, 25"5)

ZAČETNIKI

1. PIŠČANC IGOR 48"4 (24"2 24"2)
2. Premru Sergij 53"9 (21"2, 32"7)
3. Kralj Martin 57"6 (33"9, 23"7)
4. Grgič Karel 62"2 (37"5, 24"7)

V II. AMATERSKI KATEGORIJI

Fortitudo-Primorje neodločeno brez gola

V nedeljo je bilo proseško Primorje v gosteh miljskega Fortituda. Tekma je bila zelo živahna in skozi zanimiva. Miljčani so bili prepričani v zmago, a Prosečani so jim prekrižali račune in jim iztrgali točko. Primorje je še enkrat pokazalo česa zmore: enajsterica je bila sigurna v obrambi, odlična na sredini in nevarna v napadu. Zadovoljila je tudi s skupno igro in dobro povezavo in predvsem z borbenostjo in vztrajnostjo. Prav zaradi tega je treba tokrat pohvaliti vse igralce brez izjeme.

Domačini so takoj šli v napad in so hoteli presenetiti goste. Primorje pa je kmalu odgovorilo z nevarnimi protinapadi, med katerimi se je najbolj odlikoval Unedu. Fortitudo je vztrajal v napadu in čeprav je obramba Primorja dobro držala, bi kmalu prišlo v 21' do gola. Finotto je zgrešil žogo in dal s tem priložnost napadalcu miljskega moštva, da je ostro streljal. Furlan je bil premagan, a na srečo je prečka odbila nevarnost. V 29' je bilo Primorje zopet v napadu in si je izsililo kot. Milič je žogo visoko predložil Verginelli, ki pa jo je poslal za las nad vratnico. Kmalu zatem se je Furlan dvakrat izkazal s prisebnimi posegi in je tako pripomogel, da se je prvi del dvoboja končal brez gola.

V nadaljevanju je Primorje pritisnilo na Fortitudo, a Miljčani so se kmalu rešili pritiska in izvedli več nevarnih napadov. Ko je moral desni branilec Fortituda zaradi poškodbe z igrišča (vrnil se je z obvezano roko), je Primorje hotelo izrabiti številčno premoč. Miljčani pa niso popustili in Furlan je moral ponovno poseči, da je rešil vrata. V 30' so imeli Prosečani najlepšo priložnost dneva: Unedu je z osebno akcijo preigral branilce in predložil žogo prostemu Frassinelliju. Ta je banalno zgrešil z razdalje enega metra in dal tako možnost Fortitudu, da se je rešil v kotu. Trenutek zatem je vratnica ponovno rešila Furlana. V zadnjih minutah sta obe enajsterici skušali priti do gola. Največjo priložnost pa so imeli Prosečani dve minuti pred koncem, ko je vratar Fortituda odbil Stinkovo žoko do prostega Frassinellija. Ta se je prenaglil in je žogo poslal z glavo nad vratnico.

* * *

Druga polfinalna tekma mladinskega turnirja med Ponziano in Primorjem se je končala z zmago prvih z 2:1 (1:0).

B. R.

SMUČARSKI SKOKI ZA TROFEJO KONGSBERG

Lovorika za ekipo Zahodne Nemčije

Jugoslovan Peter Eržen na petem mestu

PONTE DI LEGNO, 31. — Trofeja Kongsberg je letos pripadla skakalni ekipi Zvezne republike Nemčije, katere predstavnik Ohlmeyer je v nedeljo zasedel prvo mesto pred Avstrijcem Bachlerjem in rojakom Kellerjem. četrto mesto je pripadlo Avstrijcu Lichteneggerju, peti pa je bil Jugoslovan Peter Eržen, kateremu so sodniki prisodili za skoka 98 in 91 m 203 točke. Ostala jugoslovanska tekmovalca sta se slabo uvrstila: Pečar je bil komaj 20., Jurman pa 27. Najboljši Italijan — Bruno De Zorzo se je uvrstil na 12. mesto, Giacomo Almoni pa takoj za njim.

Izidi tekmovanja v skokih članov za Trofejo Kongsberg so naslednji:

1. Ohlmeyer (ZRN) 232 (110, 98,5)
2. Bachler (Av.) 218 (103, 95)
3. Keller (ZRN) 204 (97, 89,5),
4. Lichtenegger (Av.) 203,5 (94, 95), 5. Eržen (J.) 203 (98, 91), 6. Zehnder (Šv.) 202,5 (94, 90), 7. G. Poirot (Fr.) 202 (100, 88), 8. Golser (Av.) 201 (97,90), 9.—10. Happle (ZRN) 196 (96, 90), Preiml (Av.) 196 (94, 90,5); 20. Zajc 168,5 (85, 75), 27. Jurman 145 (74,5, 72 m).

EKIPNA LESTVICA

1.	ZRN	točk 632
2.	Avstrija	622
3.	Francija	554
4.	Švica	549
5.	Italija	531,5
6.	Jugoslavija	516,5

KOŠARKA

ŽENSKA A LIGA

Fiat Torino — Zaiss Milano	43-38
Portorico — *Pejo Brescia	68-45
S.M. Mobili — *Mivar Trst	44-40
Standa Mil. — Lanco Pesaro	71-44
Bristot Trev. — *Omsa	58-29

MOŠKA A LIGA

*Candy Bol — Alcisa Bol	82-77
Stella Azzurra — *Reyer	76-70
*Vuelle Pes. — Petrarca Pad.	57-53
Simmenthal — *Oransoda	74-69
*All'Onestà — Biella	75-63
Ignis Varese — *Partenope	72-59

MOŠKA B LIGA

Snaidero Vid. — Safog Gor.	67-55
Stamura Anc. — Becchi Forlì	63-52
Brindisi — Robur Ravenna	54-50
Goriziana — Recoaro Vic.	99-57

Triestina je počivala

MOŠKA C LIGA

Hausbrandt Ts. — CRDA	75-46
Don Bosco — Virtus Murano	52-48
Leacril — Castelfranco	60-50
Giov. Bassano — Italsider	57-56
V. Moretti — Treviso	58-52

ODBOJKA

Menegola premočna za šesterko Bora

Odlična igra gostiteljev

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva je šesterka Bora doživela spet poraz. Tokrat ni opravičila in že sam rezultat nam prikazuje premoč nasprotnika. Menegola se je namreč predstavila kot zelo močna ekipa, ki izvrstno obvlada tehniko in ima predvsem dobre tolkače. Pri tej ekipi namreč tolče vseh šest igralcev in to ne v normalnem slogu, ampak z bliskovitimi akcijami, ki navdušujejo občinstvo in onemogočijo nasprotniku vsako obrambo.

Proti tej kvalitetni igri je Bor le malo pokazal. Njegova obramba je bila zelo slaba in že prve podane žoge niso bile točno usmerjene, tako da je bil vsak napad otežkočen. Poglavje zase predstavlja tudi blok. Če izvzamemo tiste akcije, pri katerih so domačini uporabili vse ukane in prevarili obrambo, lahko trdimo, da je bil blok le redkokdaj uspešen. Poleg tega je še precej pešala postava moštva na igrišču, ki se ni, v kolikor je bilo mogoče, držala sistema.

Že v prvem setu je bila vidna katastrofa. Menegola je že vodila 11:0, ko so se končno plavi zbrali in začeli predvajati sorazmerno dobro igro, Kljub ostremu odporu pa jim ni uspelo niti preko edine točke, ki so jo osvojili v tem nizu.

Bor je v drugi set vložil vse svoje moči in je bil do trinajste točke stalno v vodstvu. Tedaj se je spet zataknilo. Z odličnimi servisi in z izkoriščanjem banalnih napak slovenske ekipe so si gostitelji osvojili tudi ta set. Naslednji set, ki je bil poslednji, ni imel, kot prvi, nobenega pomena. Modenčani so bili gospodarji igre in so neusmiljeno nizali točko za točko.

Tako se je zaključil tudi ta negativni nastop Borove ekipe, ki že več kot mesec dni ne pozna zmage. Tudi mesta na lestvici počasi spodletavajo in če ne bo slovenska šesterka že prihodnjo soboto v Padovi zaigrala kot zna in odnesla točki, potem ji lahko samo CRDA prepreči osvojitev zadnjega mesta.

IZID

Menegola — Bor 3:0 (15:1, 15:13, 15:2)

f. v.

MOŠKA B LIGA IN JUNIORSKO PRVENSTVO

Obe nedeljski tekmi za zgoniški Kras

V nedeljskem zavrtljaju juniorskega prvenstva v odbojki sta bili na sporedu dve srečanji, v katerih je bila na športni pozornici šesterka Krasa, ki je obe tekmi odločila sebi v korist.

V prvem spopadu dneva so se slovenski odbojkarji pomerili s šesterko Libertasa, ki ni, resnici na ljubo, pokazala nič izrednega, temveč se je izkazala za dokaj šibko in neizkušeno, ker v njenih vrstah ni igralcev, ki bi izstopali s svojo tehnično dovršenostjo. Ravno obratno velja za Krasovo vrsto, ki je že v prvi tekmi, kljub slabemu nasprotniku, pokazala, da se vrača v formo, ki je Krasovim odbojkarjem omogočila napredovanje v C ligo.

Klavrn nastop prejšnje nedelje, ko je kazalo, da je ta mlada odbojkarska ekipa v razsulu, je bil popolnoma izbrisan in lahko trdimo, da je v določenih trenutkih tekme z Enaoli prikazala še boljšo igro kot na promocijskem turnirju. V prvem setu je Kras takoj zagospodaril na igrišču in si s precejšnjo lahkoto zagotovil ta niz, predvsem pa je prikazal učinkovito gradnjo igre in zelo pogoste napadalne akcije so se končale z ostro tolčenimi žogami. V drugem setu je prišla na račun množica navijačev državnega zavoda in Enaoli je izenačil stanje. Krasovce je nasprotnikova napadalna igra nekoliko zmedla, vendar kljub negativnemu zaključku tega niza nismo prisostvovali statični igri, kot prejšnjo nedeljo. V odločilnem setu je bil položaj Krasa že obupen, saj je ob menjavi igrišča domača šesterka že vodila z 8:2. Slovenski predstavniki niso obupali in so se vsi brez izjeme podjetno vrgli v igro. In so z učinkovitimi potezami nizali točko za točko, do stanja 11:11. Ob tem stanju je bil odpor Enaolija že strt in športna publika je nagradila zmagovalce Krasa z burnim aplavzom. Kaže torej, da je moštvo Krasa že izven krize in šesterki voščimo, da bi skupaj z Borom dosegla še marsikatero zadoščenje na tem mladinskem prvenstvu.

IZIDA

Kras — Libertas 2:0 (15:10, 15:6)
Kras — Enaoli 2:1 (15:9, 8:15, 15:11)

bs.

V ZAOSTALI TEKMI III. AMATERSKE KATEGORIJE

Don Bosco-Breg 1:1

Breg zamudil edinstveno priložnost za zmago

V zaostali tekmi tretje kategorije je v nedeljo na igrišču na Pončani, na nekoliko spolzkem igrišču Breg izenačil z Don Boscom.

Don Bosco se je v nedeljo izkazal kot zelo živahno moštvo, z zelo dobrimi igralci na sredini igrišča in precej prodornim napadom. Res je, da so gol dosegli iz off-sida, česar pa sodnik Brežanom ni priznal.

Brežani so v nedeljo zaigrali sorazmerno slabo, zgrešili so skoraj vsa podajanja, bili so zelo neučinkoviti in premalo prodorni v napadu, na sredini igrišča jih sploh ni bilo, medtem ko je obramba puščala nasprotnikom kar precej svobode. Za srečo je bil vratar Komar v precej dobri formi in je ubranil mogoče in nemogoče. Zabeležiti je treba še debut v prvem moštvu mladega Zdravka Rodelle, ki se sicer ni preveč izkazal, a je dosegel gol za Brežane in s tem popravil ugled.

Na tej tekmi se je precej slabo izkazal tudi sodnik, ki je prav očitno držal za Don Bosco in je precej oškodoval Brežane, ki so bili tokrat izredno disciplinirani in niso grobo reagirali na trdo igro Don Bosca.

Po začetnem žvižgu je sodnik ustavil tekmo, da so igralci počastili spomin ponesrečenih plavalcev v Bremnu.

V začetku tekme je Don Bosco takoj prevzel vajeti igre v roke in se pričel spuščati proti Komarjevim vratom, že v 16' je Komar lepo ubranil močan strel levega krila. Brežani so se v tem času koncentrirali in pričeli napadati. V 21' je kazenski strel Raice končal za las ven. Le 1' kasneje je Petaros lepo prodrl po levi in močno streljal v vrata. Vratar je v plovnem skoku ubranil. Tekma je postala nato pusta in do konca polčasa ni bilo nobene nevarnejše akcije.

Začetek drugega polčasa je bil v korist Brega, ki je z nevarnimi akcijami ogrožal Don Bosca. V 3' je Raica streljal kazenski strel. Žoga je končala pred vrati, kjer jo je prestregel Zdravko Rodella, ki jo je z glavo usmeril v mrežo.

Brežani so po golu vztrajali v napadu in v 5' je zelo lepa akcija Rodella-Valentič-Petaros V. končala zunaj. Sledili so brezuspešni napadi Brega in hitri protinapadi Don Bosca. V 10' je srednji napadalec nevarno zaposlil Komarja. 6' kasneje pa je strel Raice končal za las nad prečko v out. Don Bosco se je počasi osvobodil premoči Brežanov in pričel napadati. V 23' in 25' je Komar dvakrat z drznimi posegi rešil lastno mrežo. Prvič se je pognal pod noge levemu polkrilu, drugič pa je v gneči s prsi odbil strel v vrata. V 28' pa Komar ni mogel ničesar proti dvema nasprotnikoma, ki sta se znašla pred njim in je klonil močnemu strelu desnega krila.

Reakcija Brežanov je bila precej medla in tekma se je končala neodločeno 1:1. Kotov je bilo 5:2 za Don Bosco.

Breg je nastopil v sledeči postavi: Komar, Kozina, Zocchi, Maver, Rodella D., Petaros Z., Rodella Z., Raica, Bertesina, Valentič, Petaros V.

K. V.

Pokriti bazen naj bi poimenovali po B. Bianchiju

Župan dr. Franzil je včeraj sprejel voditelja italijanske plavalne zveze De Zucca in Benussija, katera je spremljal občinski odbornik za šport dr. Egidio Babille. Župana so seznanili z vprašanji v zvezi z organizacijo plavalne prireditve vsedržavnega značaja «Campanile Nuoto», ki bo v občinskem plavalnem bazenu 13. t. m. s srečanjem reprezentanc Rima in Trsta.

Med razgovorom je župan dr. Franzil izrekel zveznemu svetniku De Zucchi žalovanje in solidarnost mesta ob letalski tragediji v Bremnu, pri kateri je izgubilo življenje sedem italijanskih plavalcev in je sporočil svoj namen predlagati občinskemu svetu, da se pokriti občinski bazen imenuje po preminulem tržaškem plavalcu Brunu Bianchiju.

A SKUPINA CLIGE

IZIDI

*CRDA—Legnano	0-0
*Entella—Como	0-0
*Ivrea—Triestina	0-0
*Marzotto—Trevigliese	0-0
*Mestrina—Cremonese	0-0
*Parma—Rapallo	0-0
*Piacenza—Treviso	2-1
*Solbiatese—Savona	2-1
*Udinese—Biellese	4-0

Prihodnje tekme (6. februarja)

Biellese - Solbiatese; Como - Mestrina; Cremonese - Marzotto; Entella - Parma; Legnano - Udinese; Savona - Piacenza; Trevigliese - Ivrea; Treviso - Rapallo; Triestina - CRDA.

LESTVICA

Biellese	19	10	5	4	30	25	25
Treviso	19	10	4	5	22	15	24
Como	18	7	9	2	16	6	23
Solbiatese	19	9	5	5	27	22	23
Piacenza	19	9	5	5	18	16	23
Rapallo	19	6	11	2	16	7	23
Savona	19	9	4	6	26	18	22
Legnano	19	7	7	5	16	10	21
Udinese	19	7	6	6	28	15	20
CRDA	19	6	7	6	16	14	19
Marzotto	19	7	5	7	16	20	19
Triestina	19	6	6	7	17	22	18
Entella	19	5	6	8	12	22	16
Cremonese	19	6	3	10	21	24	15
Mestrina	19	2	9	8	14	23	13
Trevigliese	19	3	7	9	14	24	13
Parma	18	1	10	7	8	18	12
Ivrea	19	3	5	11	13	30	11

Como in Parma s tekmo manj

Totocalcio

Bologna—Varese	(3-1)	1
Brescia—Fiorentina	(1-2)	2
Catania—Napoli	(0-0)	X
Foggia—Milan	(0-0)	X
Inter—LR Vicenza	(3-2)	1
Juventus—Atalanta	(1-1)	X
Lazio—Torino	(1-0)	1
Sampdoria—Cagliari	(1-1)	X
Spal—Roma	(2-1)	1
Udinese—Biellese	(4-0)	1
Rimini—Arezzo	(0-0)	X
Lecce—Cosenza	(0-0)	X
Pescara—Sambened.	(1-1)	X

KVOTE

13 — 1.822.000 lir
12 — 73.400 »

TOTIP

1.	—	1. Roquepine	1
		2. Elma	2
2.	—	1. Fluver	X
		2. Eric	2
3.	—	1. Nitarella	2
		2. Gabrio	1
4.	—	1. Bronte	2
		2. Ateris	2
5.	—	1. Valdana	1
		2. Grima	1
6.	—	1. Fagus	1
		2. Casserole	X

KVOTE

12 — 4.211.083 lir
11 — 280.738 »
10 — 20.592 »

CECILIJ URBAN: ZGODBA O VIKU

7.

Toda Viko denarja ni vzel.

«Vzemi, vzemi, zaslužil si ga,» se je ljubeznivo nasmehnil župnik, «najdbo pa odnesi k meni.

Toda Viko je proseče gledal strica in zobema rokama stiskal čelado na prsi.

«Dovolite mu, naj vzame denar,» se je obrnil župnik na svojega organista, «očitno je, da si tega ne upa brez vašega dovoljenja.»

«Spravite vašo krono, gospod župnik,» je suho rekel stari učitelj, «moj fant je našel te stvari in odnesel jih bo v mojo hišo.»

«Toda stvari so bile najdene na cerkvenem trgu, gospod učitelj,» je strogo odvrnil župnik in zardel od jeze.

«To je srpeniški trg, prav tako cerkven kot šolski, stvari pa je našel moj vnuk. Če bi,» in brki starega učitelja so zadrhteli od skritega nasmeha, «našel, da tako rečem, kosti ali kako drugo sveto relikvijo, bi sam ukazal, naj jih odnese v vašo hišo, toda te stvari nimajo nobenega opravka s cerkvijo in ob prvi priložnosti jih bom odnesel v Ljubljano ter jih izročil muzeju. Za takšne predmete ni mesta v zasebni hiši, toda, hvala bogu, imamo svojo prestolnico, v njej pa tudi naš muzej in tam bo naša najdba, ali kakor je bil dejal naš veliki pesnik «Vremena bodo Kranjcem se zjasnila.»

«Čudim se vašim besedam, gospod učitelj,» je zlobno odvrnil župnik, «vam, kot vzgojitelju mladosti, se ne spodobijo takšni razgovori. V velikem avstrijskem cesarstvu ni nihče ponižan in ni reven, Slovenija enako z drugimi narodi uživa ljubezen in skrb našega cesarja. Jaz sam sem Slovenec...»

«Tudi jaz sem Slovenec,» je ponosno dejal stric, «toda, očitno, so Slovenci in Slovenci. Vzemi, junak, svojo najdbo in pojdiva domov.»

Tako je odvrnil duhovniku učitelj pred obličjem celotne Srpenice in tistega dne je izbruhnilo sovraštvo med župnikom in organistom.

Tetka Katica

Dan v stričevi hiši se je začel zgodaj. Prva je vstala tetka Katica, majhna, okrogla plavolaska, ki je večno hitela zdaj v kuhinjo, zdaj v klet, zdaj na vrt, zdaj k vodnjaku po vodo, zdaj v spalnico po kakšno cunjico, vrečico ali robec, kar je v velikih količinah ležalo v širokih lesenih omarah ter ji polnilo vso sobo. Tetka Katica ni hodila, temveč tekala; ni govorila, temveč kričala; ni jemala, temveč trgala iz rok; ni polagala, temveč metala in je bila popolnoma v nasprotju s svojim visokim, počasnim in zamišljenim možem, ki je govoril spokojno in imel zadržane kretnje. Že takrat, ko je bila hiša prepolna otrok, med katerimi so z leti nekateri pomrli, drugi pa so srečno zrasli in se že zdavnaj razleteli iz rodnega gnezda, je spregovorila v njej tista neujemljiva naglica kot da bi bila nujno nadomestilo sanjavi pasivnosti moža, čigar glavo je neprestano prevzemala samo glasba. Prav zaradi njene energije je bila hišo polna kozarcev, gospodinjstvo je bilo v zgleznem redu, vsi njeni otroci čisti, zašiti in vzgojeni kot ljudje. Zdaj pa ji je vse to postalo navada, njena druga narava in prihod otroka v hišo je po svoje vzradostil tetko, znova je dal spodbudo njeni burni dejavnosti.

Ko je zakurila peč in zamesila testo, je zbudila malčka, ga začela umivati ter krtačiti tako, kot je nekoč umival in krtačil palubo ladje njen ded, slavni mornar, ki se je povzpel do bocmana. S fantkom je ravnala strogo in s tisto opojnostjo ter neoslabljenim prizadevanjem ženske, naravnost lačne otrok. Ves čas, ko se je pripravljal zajtrk, — kuhali so kavo in pekli okusne gibanice, se je v prostorni kuhinji razlegal njen glas:

«Viko, naloži še poleno!»

«Na, zmelji kavo!»

«Steci v klet po drva!»

«Prinesi iz shrambe mleko!»

«Zdaj pa pogrni mizo! Vendar ne tako, neroda! Poglej, zamešal si skodelice in čaše! Zdaj pa pohiti in pokliči k mizi babico in strica!»

Zajtrkovali so, obedovali in večerjali v kuhinji. In tudi tukaj je, poleg peči s širokim dimnikom in prostornim zapečkom, vsa družina preživljala večere. Viko je imel zelo rad to največjo sobo v hiši, ki ji skoraj ne bi mogli reči kuhinja, tako čisto in v redu jo je imela namreč tetka Katica. Zahajajoče sonce se je pobliskavalo v posodah, ki so bile očiščene tako, da so se zlato blestele, v rumenobelih lesenih čebrih, majhnih okroglih stolčkih in skrbno pooblanem podu, prekritem s pestrimi rogoznicami, stkanimi doma; veselo je prasketal ogenj, vabeče so se pogovarjali med seboj kipeči in šušteči lonci, ponvice in posode na nikdar ugaslem ognjišču, kajti tetka Katica je bila velika gospodinja in izkušena kuharica.

Še posebej lepo je bilo v kuhinji ob dolgih zimskih večerih, ko se je namesto sonca na očiščenih posodah poigraval žarki odblesk ognjišča, kamor se je med mrzlimi dnevi preselila vsa družina.

Pod širokim napuščem, čisto blizu ognja, sta stala dva naslanjača — eden je bil za prababico, drugi pa za strica. Svojo pručko pa je Viko vedno postavil tik ob prababičin naslanjač. Tu je bil najbolj topel kotiček in njegova majhna postavica se je v celoti spravila pod napušč ob ognjišču. Tetka je obesila kup perila za krpanje nad enega izmed zapečkov in poleg njega je, če ga ni Viko zvabil k sebi, drnjuhal velik, siv maček.

* * *

V gorah je poletje kratko. Lipa je odcvetela in v župnikovem vrtu so hruške že začele rumeneti. Imel je dobre hruške; nihče v Srpenici ni imel takšnih hrušk, stričeve hruške pa so bile v primerjavi z njimi naravnost kisle in trde kot divji sadeži. Šolski in cerkveni vrt sta se dotikala in nobene ovire ni bilo priti z enega vrta na drug vrt čez trhlo ograjo, ki je mejila obe posestvi. In Viko, upoštevajoč kot opravičilo sovražne odnose med stricem in župnikom, ki mu nikakor ni mogel oprostiti poskusov, da bi dobil v last njegovo dragoceno najdbo, se je navadil vdirati po hruške ob tistih urah, kadar župnika ni bilo doma. Duhovnik je opazil postopno izginjanje svojih najljubših sadežev, vendar nikakor ni mogel ujeti tatu, pa če si je še tolikanj prizadeval. Večkrat je sumljivo pogledoval učiteljevega malčka, ki je tekal po trgu in enkrat mu je celo strogo zagrozil s prstom. Toda Viko je naredil tako nedolžno začuden obraz, da je bil duhovnik prisiljen pojasniti:

«Malce preveč se vrtiš v cerkvi in v božji hiši ni spodobno takšno obnašanje.»

In Viko, ki je pomirjeno poslušal opazko, je odšel dalje ter metal kvišku odpadlo zlato lipovo listje, ki je kot preproga krasilo trg. Mudilo se mu je v gore, kjer so ga pričakovali prav takšni junaki kot je bil sam in s katerimi je hodil nabirat gozdne jagode in divje, trpke slive ter hruške, ki so kot gaji rasle po pobočjih.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.